

TOIMINTA JA HALLINTO 2006:2

*Oikeusministeriön
tulostavoitteet vuonna 2006*

OIKEUSMINISTERIÖN TOIMINTA JA HALLINTO 2006:2

*Oikeusministeriön
tulostavoitteet vuonna 2006*

OIKEUSMINISTERIÖ
HELSINKI 2006

ISSN 1458-6436
ISBN 952-466-321-X
Oikeusministeriö
Helsinki

KUVAILELEHTI

OIKEUSMINISTERIÖ

Julkaisun päivämäärä
31.1.2006

Tekijät (toimielimestä: toimielimen nimi, puheenjohtaja, sihteeri) Oikeusministeriö	Julkaisun laji Tulostavoiteasiakirja		
	Toimeksiantaja Oikeusministeriö		
	Toimielimen asettamispäivä		
Julkaisun nimi Oikeusministeriön tulostavoitteet vuonna 2006			
Julkaisun osat			
Tiivistelmä Julkaisu sisältää ministeriön ylimmän johdon katsauksen vuoden 2006 keskeisiin tavoitteisiin sekä ministeriön osastojen ja kansliapäällikön alaisten erillisyksiköiden tulostavoitteet sekä ministeriön resurssit vuodelle 2006.			
Avainsanat: (asiasanat) Tulosohjaus, tulosneuvottelut			
Muut tiedot 6/013/2006			
Sarjan nimi ja numero Oikeusministeriön toiminta ja hallinto 2006:2	ISSN 1458-6436	ISBN 952-466-321-X	
Kokonaissivumäärä	Kieli suomi	Hinta	Luottamuksellisuus julkinen
Jakaja Oikeusministeriö	Kustantaja Oikeusministeriö		

PRESENTATIONSBLAD

JUSTITIE MINISTERIET

Utgivningsdatum
31.1.2006

Författare (uppgifter om organet: organets namn, ordförande, sekreterare) Justitieministeriet	Typ av publikation Dokument med resultatmålsättningar		
	Uppdragsgivare Justitieministeriet		
	Datum då organet tillsattes		
Publikation (även den finska titeln) Justitieministeriets resultatmål 2006 (Oikeusministeriön tulostavoitteet vuonna 2006)			
Publikationens delar			
Referat Publikationen innehåller en översikt av ministeriets högsta ledning av 2006 års centrala mål samt resultatmålen för ministeriets avdelningar och separata enheter som är underställda kanslichefen samt ministeriets resurser för 2006.			
Nyckelord Resultatstyrning, resultatförhandlingar			
Övriga uppgifter (Oskari- och HARE-numren, andra referensnumren) 6/013/2006			
Seriens namn och nummer Justitieministeriet, Verksamhet och förvaltning 2006:2		ISSN 1458-6436	ISBN 952-466-321-X
Sidoantal	Språk finska	Pris	Sekretessgrad offentlig
Distribution Justitieministeriet		Förlag Justitieministeriet	

Sisällysluettelo:

- *Oikeusministeriön keskeiset tavoitteet vuonna 2006*
- *Lainvalmisteluosaston tulostavoiteasiakirja 2006*
- *Oikeushallinto-osaston tulostavoiteasiakirja 2006*
- *Kriminaalipoliittisen osaston tulostavoiteasiakirja 2006*
- *Hallintoyksikön tulostavoiteasiakirja 2006*
- *Talousyksikön tulostavoiteasiakirja 2006*
- *Kansainvälisen yksikön tulostavoiteasiakirja 2006*
- *Tietohallinnon vastuualueen tulostavoiteasiakirja 2006*
- *Johdon tuen tulostavoiteasiakirja 2006*
- *Viestintäyksikön tulostavoiteasiakirja 2006*
- *Sisäisen tarkastuksen yksikön tulostavoiteasiakirja 2006*
- *Liite: Oikeusministeriön toimintamenomäärärahat ja henkilötyövuodet v. 2006*

OIKEUSMINISTERIÖN KESKEISET TAVOITTEET VUONNA 2006

Valtioneuvoston asettamat tavoitteet

Valtioneuvoston oikeusministeriön toimialalle asettamien tavoitteiden mukaisesti parannetaan valtioneuvoston lainvalmistelua ja lakiehdotusten vaikutusten arviointia, kehitetään neuvonta- ja sovittelumenettelyjä sekä parannetaan oikeusturvan joutuisuutta ja alueellista tasapainoisuutta huolehtien kustannusten kohtuullisuudesta. Vähennetään erityisesti huumausaine-, väkivalta-, talous- ja uusintarikollisuutta sekä parannetaan rikoksen uhrin asemaa. Otetaan vankeinhoitolaitoksessa käyttöön vankikohtaiset rangaistusajan suunnitelmat ja parannetaan vapautuvien vankien jälkihuoltoa. Vähennetään maksuhäiriöitä ja niiden haittoja velkahallintaohjelman mukaisin toimenpitein.

Edistetään aktiivisesti eurooppalaisen oikeusalueen toteutumista ja Haagin toimintaohjelman toteuttamista.

Kansalaisvaikuttamisen politiikkaohjelman mukaisin toimenpitein parannetaan kansalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia, aktivoidaan osallistumista, tuetaan kansalaisyhteiskunnan toimintaedellytyksiä sekä selvitetään demokratia-asioiden hallinnon kehittämistarpeita ja –mahdollisuuksia.

Oikeusministeriö on täsmentänyt ja täydentänyt keskeisiä tavoitteita seuraavasti:

Lisätään säädösvalmistelun johdonmukaisuutta ja kehitetään oikeusjärjestystä

Jatketaan työtä valtioneuvoston lainvalmistelun johdonmukaisuuden ja laadun parantamiseksi. Paremman sääntelyn toimintaohjelman puitteissa arvioidaan säädösympäristön viimeaikaista kehitystä erityisesti kilpailukyvyyn ja kansalaisten hyvinvoinnin näkökulmasta. Huhtikuussa 2006 valmistuvan toimintaohjelman tulee sisältää oikeusjärjestyksen kehittämisen säädöspoliittiset periaatteet ja linjaukset, lainvalmisteluprosessissa noudatettavat periaatteet sekä menetelmät voimassaolevan lainsäädännön laadun ja toimivuuden jatkuvalle arvioinnille eli säädöshuollolle.

Valtioneuvoston lainvalmistelun kansliapäällikköryhmän mietinnön ja muiden kehittämissuunnitelmien pohjalta valmistellaan seuraavan hallituksen lainsäädäntösuunnitelman laatimista, yhtenäistetään ja yksinkertaistetaan nykyiset säädösehdotusten vaikutusten arviointiohjeet sekä kiinnitetään erityisesti huomiota lainvalmistelun parempaan suunnitteluun ja johtamiseen.

Edistetään hyvää hallintoa ja avoimuutta sekä selkeytetään henkilötietojen suojaa koskevaa lainsäädäntöä.

Kansalaisten oikeussuhteiden alalla annetaan syksyllä hallituksen esitys luottotietolaiksi, selvitetään aviovarallisuutta koskeviin säännöksiin liittyvät mahdolliset muutostarpeet sekä annetaan hallituksen esitykset yrityssaneerauslain uudistamisesta tavoitteena aikaistaa saneeraushakemusten tekemistä ja velkajärjestelylain muuttamisesta, jolla lisätään velallisen osuutta lisätuloistaan. Jatketaan kiinteistöjen kirjaamisjärjestelmän kehittämistä tarkoituksena tehdä mahdolliseksi sähköinen kiinteistön kauppa, panttaus ja kirjaamismenettely.

Edistetään kansalaisvaikuttamista ja tehostetaan vaalien toimeenpanoa

Kansalaisvaikuttamisen politiikkaohjelmaan liittyen tehdään vuoden alkupuolella johtopäätökset kansanvaltatoimikunnan ehdotuksista saatujen lausuntojen pohjalta. Keväällä 2006 aukeava kansanvalta.fi –portaali antaa perustiedot demokratian tilasta ja toiminnasta sekä toimii demokratia-asioiden hallinnon äänenkannattajana.

Toukokuun loppuun mennessä valmistelutyöryhmä määrittelee selkeämmin yhdistysten toimintapuitteet järjestöjen palvelutoimintaa ohjaavissa säädöksissä. Kriittisiä kysymyksiä ovat yleishyödyllisyyden ja julkisten hankintojen määrittelyt sekä järjestöjen toiminnan verokohtelu. Demokratia-asioiden seurantaan ja tiedottamiseen sekä kansalaisten vaikutusmahdollisuuksien parantamiseen varaudutaan myös ohjelman jälkeen.

Jatketaan vaalijärjestelmän kehittämistä eduskunnan ja hallituksen antamien suuntaviivojen mukaisesti. Huolehditään siitä, että vaalilainsäädäntö on kaiken aikaa ajanmukainen siten, että vaalit voidaan toimittaa sujuvasti, luotettavasti ja taloudellisesti. Vaalitietojärjestelmän kehittämistä jatketaan tavoitteena uudistettu tietojärjestelmä vuosina 2009-2010, sisältäen äänestyspaikalta tapahtuvan sähköisen äänestämisen. Tehostetaan myös vaaleja koskevaa tiedottamista.

Pyritään tuloksiin Suomen EU-puheenjohtajuuskaudella

Jatketaan EU:n ja sen jäsenvaltioiden yhteisiä toimia sääntelyn laadun parantamiseksi. Tuetaan komission pyrkimyksiä ja korostetaan EU:n instituutioiden yhteisvastuuta. Keskeisiä kehittämisalueita ovat EU:n sääntelyn selkeyden ja johdonmukaisuuden parantaminen, vaihtoehtojen, vaikutusten ja hallinnollisen taakan arviointi sekä kuulemismenettelyjen parantaminen. Varaudutaan osallistumaan EU:n perustuslain hyväksymisen etenemistä tai sen mahdollista korvaamista koskevaan prosessiin, edistetään eri tavoin EU:n avoimuutta erityisesti neuvoston istuntojen julkisuuden toteutuessa ja viedään tehokkaasti eteenpäin hanketta EU:n rasismien ja muukalaisvihan seurantakeskuksen muuttamisesta EU:n perusoikeusvirastoksi.

Vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen kehittämisessä on painoalueena Haagin ohjelman välitarkastelu komission valmisteltavana olevan tiedonannon ja tulostaulukon pohjalta. Rikosoikeuden alalla pyritään hyväksymään instrumentti oikeudenkäyntiä edeltävien, rikoksesta epäillyn valvontaan liittyvien päätösten vastavuoroisesta tunnustamisesta ja tuomittujen siirtämisestä sekä vahvistamaan EU:n rikosentorjuntaverkoston toiminta. Siviilioikeudessa on tavoitteena saada hyväksytyksi vähäisten vaateiden käsittelyä ja tunnustamista, vaihtoehtoisia riidanratkaisumenetelmiä ja sopimuksiin sovellettavaa lakia koskevat instrumentit.

Ulkosuhteissa panostetaan erityisesti EU:n ja Venäjän välisen vapauden turvallisuuden ja oikeuden alueen tiekartat toimeenpanoon.

Parannetaan oikeusturvan saatavuutta ja laatua

Tehostetaan laajojen asioiden käsittelyä yleisissä tuomioistuimissa sitä koskevan hankkeen avulla. Monipuolistetaan menettelyvaihtoehtoja tuomioistuimissa sovittelun, seulonnan ja hallinto-oikeuksien kevennettyjen kokoonpanojen avulla.

Tuomarinvastuutyöryhmän joulukuussa 2005 valmistuneesta mietinnöstä saatavien lausuntojen perusteella jatketaan valmistelua tavoitteena saada mahdolliset lainsäädäntömuutokset hallituksen esityksen muotoon loppuvuodesta 2006. Jatketaan tuomarikoulutuksen valmistelua niin, että tuomarikoulutuslautakunta voisi aloittaa toimintansa vuonna 2006.

Tehdään vuoden aikana päätökset Orimattilan, Kyrönmaan ja Kokemäen käräjäoikeuksien yhdistämisestä. Oikeuslaitoksen kannalta strategisesti merkittäviä toimenpiteitä ovat myös summaaristen asioiden keskittämistä ja kiinteistöasioiden käsittelypaikkaa koskevat hankkeet, joissa muodostetaan linjaus vuoden 2006 aikana. Oikeusturvan saatavuuden parantamiseksi selvitetään mahdollisuuksia antaa ryhmäkannetta koskeva hallituksen esitys.

Hallintolainkäytön haasteena on oikeusturvaodotusten kasvu ja uusien asiaryhmien tuleminen hallintolainkäytön piiriin. Tämä edellyttää hallintolainkäyttöjärjestelmän kehittämistyön jatkamista sekä siitä huolehtimista, että voimavarat on kohdennettu oikeusturvatarpeiden kannalta optimaalisella tavalla.

Jatketaan syksyllä 2005 aloitettua oikeusapuhjauksen kokeilua ja tehdään vuoden 2007 aikana ratkaisu ohjausneuvonnan vakinaistamisesta. Arvioidaan vuoden 2006 aikana oikeusapujärjestelmän ja oikeusaputoimistojen toiminnan kehittämistarpeet. Valmistellaan kuluttajavalitus lautakunnan toimialan laajentamista koskemaan asuinhuoneistojen vuokrausta ja asumisoikeutta koskevia sekä sijoitustoimintaan liittyviä erimielisyyksiä ja ryhmävalitusmenettelyn käyttöönottoa lautakunnassa.

Vähennetään rikollisuutta ja monipuolistetaan seuraamusjärjestelmää

Seudullisia ja paikallisia turvallisuussuunnitelmia kehitetään edelleen tavoitteena toimiva paikallinen ja seudullinen turvallisuus/rikostorjuntayhteistyö.

Tuetaan toimia syyttäjien ja poliisin esitutkintayhteistyön kehittämiseksi. Tehostetaan syyttäjän-toimintaa toteuttamalla syyttäjälaitoksen rakenneuudistus ja siihen liittyvät kehittämistoimet.

Valtioneuvostolle esitetään keväällä 2006 periaatepäätöksen tekemistä väkivallan vähentämiseen tähtäävästä rikosentorjuntaohjelmasta. Ohjelman toteutuskausi on kolmivuotinen.

Rikosentorjuntaneuvosto ja oikeusministeriö koordinoivat ministeriöiden välistä yhteistyötä ja kokoavat väkivaltaa ja sen ehkäisyä koskevan tietopankin internet-sivustoiin.

Selvitetään kokonaisvaltaisesti vankilukuun vaikuttavat tekijät ja tehdään selvitys niistä tuomioistuin-käytäntöön, rangaistusjärjestelmään ja yleiseen yhteiskuntakehitykseen liittyvistä seikoista, jotka vaikuttavat ja joiden avulla voidaan vaikuttaa vankilukuun.

Selvitetään elektronisen valvonnan ja puhelinvalvonnan käyttömahdollisuudet eri seuraamusten, tutkintavankeuden ja lähestymiskiellon valvontaan liittyen. Tavoitteena on, että käyttö laajenee valvotun koevapauden tullessa voimaan marraskuussa 2006. Myös nuorten rikosentekijöiden seuraamusjärjestelmää uudistetaan.

Vuonna 2006 voimaan tulevan vankeuslakipaketin toimeenpanon onnistuminen on ratkaisevan tärkeää uusintarikollisuuden vähentämistavoitteen kannalta. Osittain tavoitteet voidaan saavuttaa koulutuksella ja kohdentamalla uudelleen nykyisiä resursseja. Vuoden 2006 aikana on myös etsittävä keinoja sopeuttaa vankeinhoitolaitoksen menot sen kireään taloudelliseen kehykseen.

Vankeinhoitolaitoksen investointiohjelman toteuttamista jatketaan pitäen tavoitteena vankitilojen ajanmukaistamista säädöksiä ja kansainvälisiä sopimuksia sekä toiminnallisia tarpeita vastaaviksi. Tavoitteena on, että luonnos uudeksi ohjelmaksi valmistuu kesäkuuhun 2006 mennessä.

Vähennetään maksuhäiriöitä ja niiden haittoja

Jatketaan ulosotossa käynnissä olevaa laajaa työmenetelmien, henkilöstön osaamisen ja organisaation kehittämistyötä, jotta lainsäädännön uudistuksella ja tietojärjestelmäinvestoinneilla luotuja mahdollisuuksia päästään tehokkaasti hyödyntämään.

Keskeinen jatkotoimi on velkahallintaohjelman toimeenpano eri sektoreilla. Myös ulosoton ohjausjärjestelmää kehitetään tuloksellisuuden ja vaikuttavuuden arvioinnin ja mittaamisen suhteen.

Annetaan ulosottolain IV vaiheen uudistusta koskeva hallituksen esitys, jolla muun muassa uudistetaan paikallisia ulosottoviranomaisia koskevat säännökset ja saatetaan loppuun ulosottolainsäädännön kokonaisuudistus. Valmistaudutaan ulosottolain kokonaisuudistuksen III vaiheen toimeenpanoon. Myös veroulosottoa koskeva lainsäädäntö uudistetaan.

Panostetaan henkilöstötoimeen ja tuottavuuden parantamiseen

Jatketaan oikeusministeriön hallinnonalalle vuosiksi 2004-2007 hyväksytyn henkilöstöstrategian toimeenpanoa laaja-alaisena kehittämishankkeena, jonka keskeiset näkökulmat ovat johtamisen kehittäminen, henkilöstön osaamisen kehittäminen sekä henkilöstömitoitukset, työhyvinvointi ja henkilöstötoimen prosessit. Käynnistetään hankkeen arviointi ja uudistaminen vuoden 2006 aikana.

Vakiinnutetaan työn vaativuuteen ja henkilökohtaiseen suoriutuvuuteen perustuva uusi palkkausjärjestelmä vuoden 2006 aikana johtamisen välineeksi, kilpailukyvyyn ylläpitäjäksi ja henkilöstön kannustavuustekijäksi.

Oikeusministeriön ja hallinnonalan talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskus aloittaa toimintansa vuoden 2006 alusta. Toimenpiteet edellyttävät henkilöstön osaamisen kehittämistä, työprosessien virtaviivaistamista ja sähköistämistä sekä toteuttamisvaiheessa henkilöstön eläke- ja muun vaihtuvuuden tehokasta hyödyntämistä. Keskeinen haaste on palvelukeskushankkeen toteuttaminen niin, että sen tavoitteeksi asetetut tuottavuus- ja toiminnalliset hyödyt saavutetaan.

Oikeusministeriössä 31. päivänä joulukuuta 2005

Leena Luhtanen
Oikeusministeri

Kirsti Rissanen
Kansliapäällikkö

Lainvalmisteluosasto

LAINVALMISTELUOSASTON TULOSTAVOITEASIAKIRJA 2006
Hyväksytty kansliapäällikön ja lainvalmisteluosaston tulosneuvottelussa 3.10.2005

Sisällys

- 1 Osaston johdon katsaus**
- 2 Osaston resurssit vuodelle 2006**
- 3 Osaston tulostavoitteet vuodelle 2006**
  - 3.1 Oikeuspolitiikan strategiaa toteuttavat keskeiset tavoitteet ja toimintalinjat 2006**
  - 3.2 Osaston oman toiminnan kehittämistavoitteet**
  - 3.3 Osaston henkilöstöä koskevat tavoitteet**
- 4 Muut asiat**
- 5 Tulosraportointi**

LIITTEET

Vuonna 2006 annettavia hallituksen esityksiä
Vuonna 2006 hoidettavat EU-hankkeet

LAINVALMISTELUOSASTON TULOSSOPIMUS

1 OSASTON JOHDON KATSAUS

Vuoden 2006 toimintaa tulee leimaamaan Suomen EU-puheenjohtajuuskausi 1.7. – 31.12.2006. Tehtävä on haasteellinen, koska oikeus- ja sisäasiat ovat EU:n nopeimmin kasvava sektori. On myös huomattava, että EU:n perustuslakisopimuksen kohtaloon liittyvät ratkaisut saattavat olla käsillä juuri Suomen puheenjohtajuuskaudella. Tämä tilanne rajoittaa merkittävästi mahdollisuuksia valmistella puhtaasti kansallisia hankkeita sekä vaikuttaa muutoinkin osaston työn suuntaamiseen ja aikataulutukseen.

EU:n perussopimusjärjestelmään liittyvät kysymykset tulevat olemaan EU:n toiminnan keskiössä myös tulevina vuosina. Kysymys näyttää olevan perustuslakisopimusta pysyvämmästä ilmiöstä, joka on otettava huomioon toiminnan suunnittelussa oikeusministeriössä. Lisäksi korostuu tarve ottaa Suomen EU-toiminnassa paremmin huomioon EU:n säädösehdotusten suhde Suomen perustuslakiin.

Viime vuosina on saatu toteutettua lukuisia joukko eri oikeusalojen peruslainsäädännön kokonaisuudistuksia (kuten hallintolaki, julkisuuslaki, osuuskuntalaki, osakeyhtiölaki, konkurssilaki, rikoslain kokonaisuudistus). Tällaisten uudistusten toimivuuden varmistaminen aiheuttaa kuitenkin edelleen sääntelyn kehittämistarvetta. Yhteiskunnan nopea muutos, kansainvälistyminen ja väestörakenteen kehitys johtavat siihen, että lainsäädäntö ei ole niin pitkäaikaista kuin aikaisemmin. Yhteiskunnallinen kehitys ja tapahtumat nostavat myös esille ongelmia ja uudistustarpeita, joita on vaikea etukäteen ennakoita. Ongelmat ja sääntelytarpeet ovat myös yhä useammin monitahoisia ja niillä on vaikutuksia useilla oikeudenalioilla, mikä edellyttää horisontaalista lähestymistapaa. Tällaisessa tilanteessa on tärkeää pohtia, missä määrin ja millä tavoin lainsäädäntö voi toimia vastauksena kehityksen haasteisiin sekä miten lainsäädäntö voi kokonaisuutena toimia tehokkaasti ja olla hallittavissa. Nämä kysymykset ovat taustana myös edellä mainitulle paremman sääntelyn toimintaohjelmalle.

Toisaalta mahdollisuus reagoida yhteiskunnan muutokseen edellyttää, että oikeusjärjestyksen perusrakenteet ovat kunnossa ja toimivat. Hyvä hallinto ja oikeusturvakoneisto nähdään yhä selvemmin myös talouselämän näkökulmasta tavoiteltavan yhteiskunnan peruspilareina. Ihmisoikeuksien tosiasialliseen toteutumiseen kiinnitetään yhä useammin huomiota. Oikeusjärjestelmän ajanmukaisuudesta on sen vuoksi jatkuvasti huolehdittava. Tästä tehtävästä ja lainsäädännön horisontaalisen vaikutuksen lisääntymisestä seuraa, että lainvalmisteluosastolla on tulevaisuudessakin merkittävä rooli lausunnonantajana ja yleensäkin asiantuntijana muiden ministeriöiden toimialaan kuuluvissa hankkeissa.

Viime vuosina toteutetut kokonaisuudistukset ja ylipäätään lainvalmisteluosaston rooli yhteiskunnan peruslainsäädännön valmistelussa edellyttävät lainvalmisteluosaston valmistelijoiden osallistumista muiden ministeriöiden lainvalmisteluhankkeisiin. Esimerkiksi yksityisoikeuden yksikön yhtiö- ja kuluttajansuojaoikeuden valmistelijat osallistuvat tiiviisti rahoitus- ja vakuutusmarkkinoita koskevan lainsäädännön valmisteluun ja perheoikeuden valmistelijat sosiaalilainsäädännön valmisteluun muissa ministeriöissä.

2 OSASTON RESURSSIT VUODELLE 2006

Osaston tavoitetoimintamenotaso vuodelle 2006 on **5 510 000 euroa**. Osastolle myönnetään vuoden 2006 talousarviomäärärahaa 5 100 000 euroa, minkä lisäksi osastolla on käytettävissään vuodelta 2005 siirtyneet määrärahat.

Osaston toimintamenoihin sisältyy 240 000 euroa HE:n painatus- ja käännösmenoihin varattua määrärahaa. Mikäli nämä menot toteutuvat suunniteltua suurempina, niin osastolle myönnetään vastaava lisämääräraha vuodelle 2006. Lisäksi osaston toimintamenoihin sisältyy 15 000 euroa HAUS:n järjestelmään säädösvalmistelukoulutukseen osoitettua määrärahaa. Sovittiin, että vuoden 2006 aikana arvioidaan ao. rahoituksen tarve jatkovuosina.

Osaston enimmäishenkilötyövuosimäärä vuodelle 2006 on **82 henkilötyövuotta**, mikä sisältää lisäyksenä 1,5 henkilötyövuotta säädösvalmistelun kehittämistehtäviin.

3 OSASTON TULOSTAVOITTEET VUODELLE 2006

3.1 Oikeuspolitiikan strategiaa toteuttavat keskeiset tavoitteet ja toimintalinjat 2006

Lainvalmisteluosaston keskeisenä toimintalinjana *julkisoikeuden* alalla on varmistaa perustuslain asianmukainen toimeenpano, seurata systemaattisesti perus- ja ihmisoikeuksien toteutumista sekä edistää demokratian toimivuutta ja kansalaisten osallistumista. Alkuvuonna 2006 annetaan HE perustuslain muuttamisesta, jolla valtionalouden parlamentaarinen valvontatoimi uudistetaan perustamalla eduskuntaan uusi tarkastusvaliokunta. Niin ikään annetaan HE uudeksi valmiuslainsäädännöksi. Vaalikauden lopussa tulee suunniteltavaksi perustuslain toimivuuden seurantatutkimus, joka annetaan tehtäväksi oikeus- ja yhteiskuntatieteellistä tutkimusta harjoittavalle yksikölle. Selvitetään seurantatutkimuksen rahoitustarpeet ja mahdollisuudet ulkopuoliseen rahoitukseen. Lisäksi suunnitellaan tarvittavaa perus- ja ihmisoikeuksien toteutumisen seurannan kehittämistä Suomessa.

Julkisoikeuden yksikkö pyrkii lausunnoillaan vaikuttamaan perustuslakia, hallintomenettelyä, hallintolainkäyttöä sekä julkisuus- ja tietosuojalainsäädäntöä koskevissa kysymyksissä muiden ministeriöiden lainsäädäntöhankkeisiin. Lausuntoja arvioidaan annettavan vuonna 2006 edellisvuotista jonkin verran vähemmän. Vuonna 2005 lausuntojen lukumäärän arvioidaan olevan noin 120.

Politiikan toimintaedellytyksiä, äänestämistä ja vaaleja koskevat kehittämistoimet valmistellaan Kansanvalta 2007 -toimikunnan mietinnön ja siitä saatujen lausuntojen (KM 2005:1) pohjalta. Kansalaisvaikuttamisen politiikkaohjelman ehdotusten ja niitä koskevien päätösten mukaisesti valmistellaan jo vuoden 2006 kuluessa demokratia-asioiden käsittelyn järjestämistä oikeusministeriön osalta.

Julkisoikeuden alan lainvalmisteluhankkeiden painopisteenä on *hallintolainkäytön* kehittäminen. Toteutetaan hallintolainkäytön kehittämisohjelmaan 2004 – 2007 sisältyvät toimenpiteet. Vuoden 2006 aikana toteutetaan oikeudenkäynnin julkisuutta koskeva uudistus hallintotuomioistuimissa sekä laaditaan ehdotus maaseutuelinkeinojen valituslautakunnassa käsiteltävien asioiden siirtämisestä hallinto-oikeuksiin. Lisäksi

kiinnitetään erityisesti huomiota toimiin, joilla voidaan parantaa hallintotuomioistuimien toimintaedellytyksiä ja ratkaisutoiminnan joutuisuutta.

Edistetään *hyvää hallintoa ja avoimuutta* sekä selkeytetään *henkilötietojen suojaa* koskevaa lainsäädäntöä. Seurataan hallintolain toimivuutta ja annetaan eduskunnan hallintovaliokunnalle asiaa koskeva selvitys syysistuntokaudella 2006. Niin ikään annetaan HE luottotietolaiksi ja siihen liittyviksi laeiksi vuonna 2006 sekä kehitetään lainsäädännön ja hallinnon avoimuutta kansalaisten vaikutusmahdollisuuksien edistäjänä kansallisella ja eurooppalaisella tasolla. Tehdään tarvittavat kansainväliset tietoturvaluottosopimukset.

Yksityisoikeuden alaan kuuluvat lähinnä kansalaisten oikeussuhteita koskevat kysymykset. Tärkeitä kansallisiin hankkeisiin liittyviä tavoitealueita ovat perhe- ja perintöoikeus, yhtiöoikeus, insolvenssioikeus ja kiinteistönvaihdanta. Suomen puheenjohtajakaudella EU:ssa yksityisoikeuden alalla on vireillä useita merkittäviä hankkeita myös kansainvälisen yksityisoikeuden alalla.

Selvitetään *aviovarallisuutta* koskeviin säännöksiin liittyvät mahdolliset muutostarpeet ja tehdään tarvittaessa sitä koskevat lainsäädännön muutokset. Laaditaan tutkimus vuoden 2006 aikana ja annetaan HE aikaisintaan vuonna 2008.

Asunto-osakeyhtiölakia uudistetaan erityisesti kunnossapito- ja korjausrakentamiseen liittyvän vastuunjaon ja päätöksenteon selkeyttämiseksi. Ehdotusta valmistelemaan asetetun työryhmän määräaika päättyy alkuvuodesta 2006 ja HE annetaan aikaisintaan vuonna 2007.

Kiinteistöjen kirjaamisjärjestelmän kehittämistä selvitetään tavoitteena tietoyhteiskunnan menetelmien hyödyntäminen. Tarkoituksena on mahdollistaa sähköinen kiinteistön kauppa, panttaus ja kirjaamisen menettely. Lainsäädännöllisen ympäristön ohella tämä edellyttää monipuolisten sähköisten palvelujen kehittämistä. Asiaa selvittävä työryhmä saa työnsä valmiiksi talvella 2006. Lausuntokierroksen jälkeen jatkotoimista päätetään syksyllä 2006.

Yrityssaneerauslain uudistamisella tähdätään erityisesti saneeraushakemusten tekemisen aikaistamiseen. *Velkajärjestelylain* muutoksella lisätään velallisen osuutta lisätuloistaan. Kummastakin annetaan HE vuoden 2006 aikana.

Suomen puheenjohtajakaudella EU:ssa on vireillä perheoikeuden alalla ainakin *elatusapupäätösten vastavuoroista tunnustamista* koskeva säädöshanke, mahdollisesti myös *perimyksen* liittyviä kansainvälis-yksityisoikeudellisia kysymyksiä koskeva hanke. Yhtiöoikeuden alalla neuvoston työryhmäkäsittelyssä on ainakin *osakkeenomistajien oikeuksia* koskeva direktiiviehdotus, mahdollisesti myös yhtiöiden *kotipaikan siirtoa* koskeva säädösehdotus. Kansainvälisen yksityisoikeuden alalla vireillä ovat ainakin *sopimukseen perustumattomiin velvoitteisiin sovellettavaa lakia* koskeva hanke (ns. Rooma II -asetus) ja *sopimukseen sovellettavaa lakia* koskeva hanke (ns. Rooma I -asetus). *Sopimusoikeudessa* EU:n komissiossa on valmisteilla ns. yhteisten puiteiden laatiminen sopimusoikeuden yleisempää kehittämistä silmällä pitäen. *Kulutusluottodirektiivi* on ilmeisesti ainut kuluttajansuojaoikeudellinen hanke Suomen puheenjohtajakaudella.

Euroopan *oikeudellisessa kehittämisessä* painotetaan erityisesti vastavuoroisen tunnustamisen periaatetta, koska se on tehokkain keino oikeusalueen perustamiseksi. Tähän liittyen annetaan HE vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen soveltamista taloudellisiin seuraamuksiin (ns. sakkopuitepäätös) ja vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen soveltamista konfiskaatiopäätöksiin koskevien puitepäätösten täytäntöönpanosta. Vuonna 2006 huolehditaan usean vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen soveltamiselle perustuvan puitepäätöksen neuvotteluista. Näistä keskeisin on tuomittujen siirtämistä koskeva puitepäätös, joka perustuu Itävallan, Ruotsin ja Suomen aloitteeseen. Tavoitteena on mahdollisimman tehokkaasti edistää puitepäätöksen käsittelyä siten, että siitä ainakin joiltakin osin voitaisiin saavuttaa poliittinen yhteisymmärrys Saksan puheenjohtajakaudella.¹

Siviiliprosessuaalisen yhteistyön alalla jatketaan neuvotteluja eurooppalaista maksamismääräystä ja vähäisiä vaatimuksia koskevista asetuksista sekä sovittelua riita-asioissa koskevasta direktiivistä. Kahta viimeksi mainittua instrumenttia koskevat neuvottelut pyritään saamaan päätöksen Suomen puheenjohtajakaudelle. Uutena asiana osallistutaan tiedoksiantoa siviiliprosessuaalisissa asioissa koskevan asetuksen tarkistamiseen.

Todellisen *eurooppalaisen oikeusalueen* luomiseen liittyen komissio antaa vuonna 2005 ehdotuksen rikostuomioita koskevien tietojen toimittamisesta kansallisvaltiolle ja säilyttämisestä tässä valtiossa sekä vuonna 2006 viitattietokannan perustamisesta EU:n jäsenvaltiossa tuomituista kolmansia valtioiden kansalaisista. Ehdotusten käsittely todennäköisesti jatkuu vielä Suomen puheenjohtajakauden jälkeen.

Sen seurauksena, että yhteisöjen tuomioistuin kumoten neuvoston ympäristörikoksia koskevan puitepäätöksen katsoi, että yhteisöllä on toimivalta antaa ympäristön suojaamiseen liittyviä rikosoikeudellisia sääntöjä, varaudutaan siihen, että komissio tulee antamaan eri politiikkalohkoja koskevia rikosoikeudellisia direktiiviehdotuksia². Komissio onkin jo tehnyt aloitteen direktiiviksi ja puitepäätökseksi immateriaalioikeuksien rikosoikeudellisen suojan tehostamiseksi, jonka käsittely alkaa UK:n puheenjohtajakaudella. Mikäli järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaa koskevan puitepäätöksen käsittely jatkuu Itävallan jälkeen, puitepäätöksestä pyritään saavuttamaan ainakin poliittinen yhteisymmärrys Suomen puheenjohtajakaudella.

Osallistutaan myös oikeus- ja sisäasioita koskevan Haagin ohjelman välitarkastelun valmisteluun syksyllä 2006.

Kansallisella tasolla väkivalta- ja seksuaalirikosten selvittämisen tehostamiseksi ja ennalta estämiseksi mahdollistetaan DNA-tunnisteen määrittäminen väkivalta- ja seksuaalirikoksiin syyllistyneistä vangeista. Annetaan HE huumausainekaupan rikostunnusmerkistöjen ja seuraamusten vähimmäissääntöjä koskevan puitepäätöksen täytäntöönpanosta, jonka tavoitteena on omalta osaltaan helpottaa kansainvälisen järjestäytyneen rikollisuuden vastustamista. Talousrikollisuuden vastustamiseen tähtää HE tulliselvitysrikosta koskevaksi rangaistussäännökseksi, joka valmistellaan yhteistyössä tullihallituksen kanssa.

---

¹ Puitepäätöksen käsittely alkaa vasta Itävallan puheenjohtajakaudella

² Yhteisöjen tuomioistuimen päätös 13.9.2005 asiassa C-176/03.

Käynnistetään rikoslain kokonaisuudistuksen koontiesityksen valmistelu, missä yhteydessä myös valmistellaan rikoslakiin liitettäväksi luku ihmisen perimän rikosoikeudellisesta suojasta.

Oikeusturvan saatavuuden parantamiseksi annetaan HE ryhmäkannetta koskeva lainsäädännöksi. Oikeusministeriön asettaman selvitysmiehen vuodenvaihteessa valmistuvassa selvityksessä selvitetään muutoksenhakujärjestelmän kehittämistarpeita

hovioukudessa käsiteltävissä riita- ja rikosasioissa. Selvityksen ja siitä saadun lausuntopalautteen pohjalta käynnistetään tarpeelliseksi katsotut lainmuutoshankkeet.

Ulosottolainsäädännön kokonaisuudistus saatetaan loppuun antamalla ulosottolain IV vaiheen uudistusta koskeva HE, jolla muun muassa uudistetaan paikallisia ulosottoviranomaisia koskevat säännökset.

Parannetaan *lainsäädännön johdonmukaisuutta ja laatua*. Paremman sääntelyn toimintaohjelman puitteissa arvioidaan säädösympäristön viimeaikaista kehitystä erityisesti kansallisen ja kansainvälisen kilpailukyvyyn ja kansalaisten hyvinvoinnin turvaamisen näkökohdista. Valtioneuvoston lainvalmistelun kehittämisen kansliapäällikköryhmän mietinnön ja muiden vireillä olevien hankkeiden pohjalta kiinnitetään erityisesti huomiota lainvalmistelun parempaan suunnitteluun ja johtamiseen sekä sääntelyn vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointiin. Oikeusministeriön roolia tehostetaan ministeriöiden välisessä yhteistyössä, mitä edesauttaa vuoden 2006 alustava saatava henkilölisäys.

Jatketaan EU:n ja sen jäsenvaltioiden yhteisiä toimia sääntelyn laadun parantamiseksi. Tuetaan komission pyrkimyksiä ja korostetaan kaikkien instituutioiden yhteisvastuuta. Myös EU-yhteistyössä keskeisiä kehittämisalueita ovat vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi, kuulemismenettelyjen parantaminen sekä sääntelyn johdonmukaisuuden ja selkeyden parantaminen ylipäänsä. Paremman sääntelyn tavoittelu on jatkuva prosessi, mikä edellyttää saumatonta yhteistyötä erityisesti Suomen puheenjohtajuutta edeltävien puheenjohtajavaltioiden kanssa. Kansallisella tasolla toimitaan kiinteässä yhteistyössä KTM:n, VM:n ja VNK:n kanssa.

Laintarkastuksen tavoitteena on tarkastuksen kattavuuden ja joutuisuuden nostaminen vähintään vuosikymmenen alun tasolle.

Taulukko: Keskimääräinen tarkastettujen lakien ja asetusten lukumäärä (lukuun ottamatta ministeriöiden asetuksia) sekä säädösehdotusten viipymisaika tarkastustoimistossa.

Kattavuus ja joutuisuus v. 2000-2004.

vuosi	tarkastettuja, %		viipymisaika	
	lait	lait, tpa:t ja vna:t	keski-määrin (pv)	enint. 2 vk viipyi (%)
2000	85,7	71,7	10	79,5
2001	79,3	65,1	15	65,7
2002	72,9	60,0	17	57,5
2003	69,4	57,9	18	58,0
2004	63,5	51,8	19	49,1

Kattavuus ja joutuisuus olivat nousujohtoisia 1980-luvun puolivälistä lähtien, mutta 2000-luvun puolella ne kääntyivät laskuun. *Tavoitteena* on, että lakien tarkastuksen kattavuus nousee vuonna 2006 vähintään 80 %:iin sekä lakien ja asetusten (poisluettuina ministeriöiden asetukset) kattavuus yhteensä vähintään 70 %:iin ja tarkastettavien ehdotusten viipymisaika tarkastuksessa on keskimäärin 15 päivää. Näiden tavoitteiden saavuttamista edesauttaa se, että vuoden 2005 alusta on tarkastustoimistoon saatu yksi uusi suomenkielisen lainsäädäntöneuvoksen virka ja vuoden 2006 alusta saadaan yksi ruotsinkielisen lainsäädäntöneuvoksen virka.

Tarkastuttamisvelvollisuuden noudattamisesta vastaavat viime kädessä esitys- ja asetusehdotusten esittelijät. Tarkastustoimisto puolestaan korostaa oppaissaan ja yleiskirjeissään valmistelu- ja esittelyjärjestyksen tasasuhtaista ajoittamista, niin että ministeriöt voisivat pitää valmistelu- ja esittelyaikataulut kohtuullisina eivätkä esitysehdotukset ruuhkaudu määräjän viimeisille viikoille.

Seurataan ja valvotaan hallituksen esitysten laatimisharjojen (HELO 2004) noudattamista. Erityisesti korostetaan esitysten perustelujen ymmärrettävyyttä, tiiviyyttä ja lyhyttä. Jos mahdollista tarkastuksen yhteydessä poistetaan toistoja ja tiivistetään rönsyileviä tekstejä. Aloitetaan uuden lainlaatijan oppaan valmistelu. Jatketaan lainvalmistelijoiden koulutusta, ja vuoden 2006 aikana laaditaan ministeriöiden lainvalmistelijoille uusi koulutusohjelma, jota ryhdytään toteuttamaan vuodesta 2007.

Eurooppaoikeuden alalla yleisenä tavoitteena on tehostaa eurooppaoikeuden yksikön neuvontatoimintaa ja oikeudellisten asioiden koordinoitua valtioneuvostossa, jotta voidaan palvella puheenjohtajuustehtävissä toimivia suomalaisia mahdollisimman tehokkaasti. Tässä tarkoituksessa on muun muassa aloitettu vireille tulevien EU-hankkeiden tehostettu seuranta oikeusperusta- ja muiden oikeudellisten ongelmien varhaiseksi identifioimiseksi. Myös tuomioistuin- ja valvonta-asioiden koordinoitua tehostamista ja priorisointia koskeva hanke on käynnissä.

Erityisesti yksikössä varaudutaan oikeudellisen neuvonnan tarpeen jatkumiseen *EU:n perustuslakia* ja sen kohtaloa tai mahdollista korvaamista koskevissa kysymyksissä, koska perustuslakisopimuksen tulevaisuuteen liittyvät ratkaisut saattavat olla käsillä juuri Suomen kaudella. Eurooppaoikeuden yksikön rooli hallituksen neuvonantajana yleisen EU-oikeuden alalla ja EU:n kehittämistä koskevissa kysymyksissä on jatkuvasti vahvistunut.

Avoimuusasioissa hoidetaan puheenjohtajuuskauteen liittyvät tehtävät asiakirjajulkisuutta käsittelevässä neuvoston työryhmässä. Lisäksi osallistutaan puheenjohtajuuskauden yleisten avoimuushankkeiden valmisteluun ja toteuttamiseen yhteistyössä VNK:n ja UM:n kanssa.

Osallistutaan julkisoikeuden yksikön vastuulla olevan EU:n perusoikeusviraston perustamista koskevan hankkeen valmisteluun varautuen hoitamaan mm. kansallisen edustajan ja puheenjohtajan avustajan tehtävät työryhmässä Suomen puheenjohtajuuskaudella. Lisäksi osallistutaan *yleistä EU-oikeutta koskevien hankkeiden* koordinointiin OM:ssä.

Vuonna 2004 oikeudelliset kysymykset -jaosto kokoontui yhteensä 13 kertaa, minkä lisäksi asioita käsiteltiin 22 kirjallisessa menettelyssä. Lausuntoja tai muita selvityksiä laadittiin 51 kappaletta. Yksikön juristit osallistuivat yhteensä 74 valvonta- tai tuomioistuinasian käsittelyyn oikeudellisena neuvonantajana. Ennakkotietojen perusteella vuoden 2005 luvut tulevat olemaan samaa luokkaa.

Vuonna 2006 tuomioistuinasioiden määrä tulee jonkin verran laskemaan, sillä oletettavaa on, että ministeriöt panostavat puheenjohtajuustehtäviin, mikä vähentänee aloitteellisuutta uusissa tuomioistuinasioissa. Sen sijaan säädösvalmisteluun liittyvät lausunto- ja selvityspyynnöt lisääntyvät puheenjohtajuuskauteksi, kun Suomen edustajat eivät voi suhtautua välinpitämättömästi esiin tuleviin oikeudellisiin ongelmiin.

Asiakirjajulkisuutta koskevissa asioissa yksikkö vastasi vuonna 2004 ohjinnasta yhteensä 19 neuvoston tiedotustyöryhmän kokouksen osalta, joista viiteen kokoukseen myös osallistuttiin Suomen edustajana. Vuonna 2005 kokouksia tulee olemaan hieman vähemmän, mutta osallistumisaste pysyy entisellään. Puheenjohtajuuskaudella osallistuminen kokouksiin on säännönmukaista, kun asialistalla on asiakirjajulkisuutta koskevia asioita. Silloin pyritään myös vaikuttamaan asiakirjapyyntöjen käsittelyn tehostamiseen työryhmässä.

Liitteinä:

- LIITE 2 luettelo vuonna 2006 (alustava suunnitelma) annettavista hallituksen esityksistä
- LIITE 3 luettelo vuonna 2006 hoidettavista EU-hankkeista (muut kuin jo HE-valmistelussa olevat).

3.2 Osaston oman toiminnan kehittämistavoitteet

Edellä osaston toiminta-alueen näkymistä sanottu vaikuttaa olennaisesti osaston toiminnan kehittämiseen. Tällaisia prosesseja ovat erityisesti:

- Osaston toiminnan suunnittelu ja henkilöstön työtehtävien organisointi siten, että EU-puheenjohtajuuden velvoitteet voidaan hyvin hoitaa.

- Osaston organisaation ja toiminnan painopisteiden kehittäminen edelleen siten, että panostusta voidaan enemmän osoittaa monitahoiseen paremman sääntelyn kokonaisuuteen. Tehtävä on horisontaalinen ja voimakkaasti eri toimijoiden yhteistyötahtoa ja -kykyä vaativa niin kansallisella kuin EU tasolla. Painopistealueita ovat mm. sääntelyn vaihtoehtojen ja vaikutusten arvioinnin kehittäminen sekä kuulemismenettelyjen parantaminen. Kysymys on koko valtioneuvoston hyvän säädösvalmistelukulttuurin kehittämisestä.
- Osaston organisaation kehittäminen siten, että voidaan hyvin suoriutua edellä kuvatuista ja osaston toiminnalle muutoin asetettavista vaatimuksista. Tämä tarkoittaa päätetyn osastojaon (säädöspoliittinen osasto ja lainvalmisteluosasto) toteuttamista yksityiskohdissaan.

3.3 Osaston henkilöstöä koskevat tavoitteet

- Osaston perusosaamisen turvaaminen muun muassa käyttämällä hyväksi lähtökohtaa nimittää keskeisten oikeudenalojen valmistelijat virkoihin toistaiseksi. Muutenkin pyritään mahdollisuuksien mukaan välttämään kovin lyhytaikaisia viranhoitomääräyksiä.
- Henkilöstön motivoiminen pyrkimällä toteuttamaan uusi palkkausjärjestelmä mahdollisimman oikeudenmukaisesti ja kannustavasti.
- Varmistetaan työajanseurantajärjestelmän tuottaman tiedon luotettavuus kehittämällä sekä käytettäviä toimintoluokituksia että järjestelmää siten, että järjestelmän käyttö helpottuu ja sen käyttö vakiintuu.
- Nykyinen osasto on hyvin yhteentoimiva kokonaisuus. Organisaation kehittämisessä tämä yhtenäisyys ja siitä koituvat edut on pyrittävä säilyttämään. Tämä tarkoittaa käytännössä muun muassa henkilöstön sijoittamista kokonaisuudessaan ja toimivasti Etelä-Esplanadi 10 tiloihin.

5 MUUT ASIAT

Sovittiin, että osasto päivittää tulosneuvotteluasiakirjan tulosneuvotteluissa sovittujen päätösten mukaisesti tulossopimuksen muotoon.

Sovittiin, että osasto päivittää tulokortin vuoden 2006 ja lähivuosien hankkeiden osalta.

6 TULOSRAPORTOINTI

Tulokorttihankkeiden etenemistä seurataan ministeriön johtoryhmässä säännöllisin väliajoin, minkä lisäksi osasto raportoi tässä tulossopimuksessa sovittujen tavoitteiden toteutumistilanteesta puolivuositarkastuksen (raportointi 18.8.2006 mennessä) ja vuodelta 2006 laadittavan toimintakertomuksen (raportointi 23.2.2007 mennessä) yhteydessä.

Oikeusministeriössä 17.10.2005

Kirsti Rissanen
Kansliapäällikkö

Pekka Nurmi
Ylijohtaja

VUONNA 2006 ANNETTAVIA HALLITUKSEN ESITYKSIÄ

- HE Suomen perustuslain 35 ja 90 §:n sekä asiaan liittyvän lainsäädännön muuttamisesta Valtiontalouden parlamentaarinen valvontatoimi uudistetaan perustamalla eduskuntaan uusi tarkastusvaliokunta lainvalmisteluosasto, lainsäädäntöneuvos Tuula Majuri, p. 160 67697 tammi/helmikuu
- HE laiksi vaalilain muuttamisesta sähköisen äänestämisen tekeminen mahdolliseksi vuoden 2007 eduskuntavaaleissa lainvalmisteluosasto, lainsäädäntöneuvos Eero J. Aarnio, p. 160 67694 helmikuu
- HE valmiuslaiksi ja siihen liittyväksi lainsäädännöksi valmiuslaki uudistetaan vastaamaan perustuslain vaatimuksia; samalla ajanmukaistetaan viranomaisten toimivaltuussäännökset poikkeusoloissa lainvalmisteluosasto, lainsäädäntöjohtaja Matti Niemivuo, p. 160 67690 huhti/toukokuu
- HE saamelaisten maahan, veteen, luonnonvaroihin ja perinteisiin elinkeinoihin kohdistuvien oikeuksien järjestämistä saamelaisten kotiseutualueella koskevaksi lainsäädännöksi lainvalmisteluosasto/hallintoyksikkö, lainsäädäntöneuvos Eero J. Aarnio, p. 160 67694, hallitusneuvos Mirja Kurkinen, p. 160 67621 syksy 2006
- HE luottotietolaiksi ja siihen liittyviksi laiksi laki koskisi myös yrittäjien ja yhteisöjen luottotietoja lainvalmisteluosasto, lainsäädäntöneuvos Anna-Riitta Wallin, p.160 67693 syyskuu 2006
- HE Suomen ja Italian välillä turvallisuusluokitellun tiedon vaihtamisesta ja vastavuoroisesta suojaamisesta tehdyn yleisen turvallisuussopimuksen hyväksymisestä sekä laiksi mainitun sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta lainvalmisteluosasto, lainsäädäntöneuvos Anna-Riitta Wallin, p.160 67693 tarkempi aikataulu riippuu neuvotteluista
- HE laittoman huumausainekaupan rikostunnusmerkistöjen ja seuraamusten vähimmäissääntöjä koskevan puitepäätöksen täytäntöönpanosta pantava täytäntöön 12.5.2006 mennessä
- HE alusten aiheuttaman ympäristön pilaantumisen ehkäisemistä koskevan rikosoikeudellisen kehyksen vahvistamista koskevan puitepäätöksen täytäntöönpanosta. Ei vielä hyväksytty. Pantava täytäntöön mahdollisesti vuoden 2007 alkupuolella

- HE eräiden tullirikoksia koskevien säännösten tarkistamisesta
ns. tulliselvitysrikos. Talousrikostorjuntaan vaikuttavan lainsäädännön
kehittäminen. Sisäasiainministeriön julkaisu 2004
- HE rikoslain sotarikoksia ja rikoksia ihmisyyttä vastaan koskevien säännösten
muuttamisesta
tarkistetaan rikoslakia siten, että se vastaa Kansainvälisen rikostuomioistuimen
perussäännön kriminalisointeja koskevia artikloja
- Päätös rikosrekisteritietojen vaihtamisesta
Poliittinen yhteisymmärrys päätöksestä 12/04. Asetusmuutos.
- HE ryhmäkannetta koskevaksi lainsäädännöksi
mahd. HE keväällä
- HE oikeudenkäymiskaaren täydentämistä oikeudenkäynnin viivästymisen vuoksi
käytettävällä tehokkaalla oikeussuojakeinolla (IOS 13 artikla ja OM:N kirje
15/49/2005/LAVO)
- [HE valvottua läpilaskua koskevaksi lainsäädännöksi (EV 92/2003 vp)³]
- HE pakkokeinolain DNA-tunnisteen määrittämistä koskevien säännösten tarkistamisesta
- HE ulosottolain kokonaisuudistuksen IV vaiheeksi
HE keväällä
- HE vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen soveltamisesta taloudellisiin seuraamuksiin
koskevan puitepäätöksen täytäntöönpanosta.
Pantava täytäntöön 22.3.2007 mennessä.
- HE vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen soveltamisesta menetetyksi tuomitsemista
koskevien päätösten täytäntöönpanoon koskevan puitepäätöksen täytäntöönpanosta.
Poliittinen yhteisymmärrys 4/2004
- HE EU:n sekä Islannin tasavallan ja Norjan kuningaskunnan välisen sopimuksen tiettyjen
keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa
EU:n jäsenvaltioiden välillä 29 päivänä toukokuuta 2000 tehdyn yleissopimuksen
ja siihen vuonna 2001 liitetyn pöytäkirjan soveltamisen hyväksymisestä ja
lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaan saattamisesta
- HE Haagin lasten suojelua koskevan vuoden 1996 sopimuksen voimaansaattamisesta
lainvalmisteluosasto, lainsäädäntöneuvos Markku Helin, p. 160 67665
avoin⁴

---

³ Mahdollisesti voidaan katsoa, että peitepoliisin oikeus osallistua rikolliseen toimintaan täyttää ponnen edellyttämän lainsäädännön.

⁴ Riippuu EU:n etenemisestä, jossa ongelmana Gibraltar-kysymys.

- HE liiketoimintakiellosta annetun lain muuttamisesta
valvonnan tehostaminen
lainvalmisteluosasto, lainsäädäntöneuvos Liisa Lehtimäki, p. 160 67719
maaliskuu
- HE velkajärjestelylain muuttamisesta
velalliselle lisätulosta jäävän osuuden kasvattaminen
lainvalmisteluosasto, lainsäädäntöneuvos Liisa Lehtimäki, p. 160 67719,
lainsäädäntöneuvos Riitta Hämäläinen, p. 160 67673
tammikuu
- HE eurooppaosuuskunta-asetusta täydentäväksi lainsäädännöksi
lainvalmisteluosasto, lainsäädäntöneuvos Jyrki Jauhiainen, p. 160 67664
huhtikuu
- HE yrityssaneerauslain muuttamisesta
lainvalmisteluosasto, lainsäädäntöneuvos Liisa Lehtimäki, p. 160 67719,
lainsäädäntöneuvos Riitta Hämäläinen, p. 160 67673
syksy
- HE kuluttajanvalituslautakunnan kehittämisestä
lainvalmisteluosasto, lainsäädäntöneuvos Marjo Lahelma, p. 160 67672
syksy⁵
- HE vakuutuslainsäädännön uudistamisesta
lainvalmisteluosasto, lainsäädäntöneuvos Marjo Lahelma, p. 160 67672,
lainsäädäntöneuvos Katri Kummoinen, p. 160 67514
syksy⁶
- HE pohjoismaisen avioliittokonvention muutoksen voimaansaattamisesta
lainvalmisteluosasto, lainsäädäntöneuvos Markku Helin, p. 160 67665
syksy
- HE vihkimisoikeutta koskevien säännösten uudistamisesta⁷
lainvalmisteluosasto, lainsäädäntöneuvos Tuomo Antila, p. 160 67716

---

⁵ Edellyttää rahoituksen varmistamista. Saattaa myös siirtyä EU-puheenjohtajuuden aiheuttaman työmäärän takia.

⁶ Saattaa siirtyä EU-puheenjohtajuuden aiheuttaman työmäärän takia.

⁷ Saattaa siirtyä EU-puheenjohtajuuden aiheuttaman työmäärän takia.

VUONNA 2006 HOIDETTAVAT EU-HANKKEET

Julkisoikeus

EU:n perusoikeusviraston perustaminen

Rikosoikeus

Puitepäättös järjestäytyneen rikollisuuden torjunnasta. Neuvoston työryhmässä.

Direktiivi ja puitepäättös immateriaalioikeuksien täytäntöönpanon varmistamiseksi rikosoikeudellisin keinoin (U-kirjelmä työn alla.). Neuvoston työryhmässä.

Rikostuomioita koskevien tietojen toimittaminen tekijän kansallisuusvaltiolle ja säilyttäminen tässä valtiossa (CIONn ehdotus 2005)

Viitetietokannan perustaminen EU:n jäsenvaltiossa rikoksesta tuomituista kolmansien maiden kansalaisista (CIONn tiedonanto 2005 ja lainsäädäntöaloite 2006)

Hyväntekeväisyysjärjestöjen väärinkäyttämisen estäminen terrorismin rahoitukseen (CIONin ehdotus 2006)

Vastavuoroinen tunnustaminen. Rikosoikeus

Puitepäättös eurooppalaisesta todisteiden luovuttamismääräyksestä esineiden, asiakirjojen ja tietojen hankkimiseksi rikosoikeudenkäyntejä varten. Neuvoston työryhmässä.

Puitepäättös eurooppalaisesta täytäntöönpanomääräyksestä ja tuomittujen siirtämisestä EU:n jäsenvaltioiden välillä. Neuvoston työryhmässä.

Puitepäättös lapsiin kohdistuvista seksuaalirikoksista annetuista tuomioista johtuvien ammattikieltojen tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta EU:ssa. Neuvoston työryhmässä

Puitepäättös tuomioiden huomioon ottamisesta Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä uudessa rikosprosessissa

Neuvottelut EU:n sekä Islannin ja Norjan välisestä sopimuksesta rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta. Catsissa.

Ilman vapaudenmenetystä toteutettavien esitukintaan liittyvien valvontatoimien vastavuoroinen tunnustaminen (CIONn ehdotus vuonna 2005)

Oikeudenmenetyksien vastavuoroinen tunnustaminen (CIONn tiedonanto 2005)

Syytteen nostamisen mahdollistaminen liikenne rikoksista (CIONn aloite 2005)

[Ajokieltojen vastavuoroinen tunnustaminen (CIONin säädösehdotus 2006, LVM?)

Vastavuoroinen tunnustaminen. Siviilioikeus

Direktiivi sovittelusta siviiliasioissa. Neuvoston työryhmässä.

Asetus eurooppalaisesta maksusuoritusmääräyksestä. Neuvoston työryhmässä.

Asetus eurooppalaisesta vähäisiä vaatimuksia koskevasta menettelystä. Neuvoston työryhmässä.

Asetuksen (EC) NO 1348/2000 (siviilioikeudellinen tiedonanto) tarkistaminen (ehdotus 2005)

Green Paper(s) on the effective enforcement of judicial decisions (2006-2007)

Lainsäädännön lähentäminen (prosessioikeus)

Puitepäättös eräistä rikosoikeudellisissa menettelyissä EU:n alueella noudatettavista oikeuksista. Neuvoston työryhmässä.

Ne bis in idem - periaatetta ja toimivaltaristiriitoja koskeva vihreä kirja 2005 ja ehdotus 2006

Syyttömyysolettaman vahvistaminen (Vihreä kirja 2005)

Todisteiden hankkimista koskevia vähimmäissäännöksiä koskeva vihreä kirja 2006 (ja ehdotus 2007?)

Poissaolotuomioita koskeva vihreä kirja 2006 ja ehdotus 2007

Tietosuojaja

[III pilarin asioita koskeva tietosuojainstrumentti (CIONin ehdotus 2005)]

Yksityisoikeus

Kulutusluottodirektiivi, neuvoston työryhmässä.

Maksujärjestelmät sisämarkkinoilla, VM/neuvoston työryhmässä.

Sopimuksen ulkopuoliseen vastuuseen sovellettavaa lakia (Rooma II) koskeva asetus, neuvoston työryhmässä.

Sopimukseen sovellettavaa lakia koskeva asetus (Rooma I), komission ehdotus syksyllä 2005.

2. yhtiöoikeudellinen direktiivi (pääoma), hyväksyttäneen keväällä 2006.

14. yhtiöoikeudellinen direktiivi (kotipaikan siirto), neuvoston työryhmässä.

Osakkeenomistajien oikeudet -direktiivi, neuvoston työryhmässä.

Elatusapusäädökset, neuvoston työryhmässä.

[Moniportainen arvopaperihallinta, VM/neuvoston työryhmässä]

Siviilioikeuden yleiset asiat

[perimystä koskevat kansainvälis-yksityisoikeudelliset säännökset, neuvoston työryhmässä]

[avioeroa koskevat lainvalintasäännökset, neuvoston työryhmässä]

[3. rautatiepaketti, LVM]

Oikeushallinto-osasto

OIKEUSHALLINTO-OSASTON TULOSTAVOITEASIAKIRJA 2006

Hyväksytty kansliapäällikön ja oikeushallinto-osaston tulosneuvottelussa 12.10.2005

Sisällys

- 1 OSASTON JOHDON KATSAUS
- 2 OSASTON RESURSSIT VUODELLE 2006
  - 2.1 Osaston toimintamenot ja henkilöstömäärä
  - 2.2 Muut osaston toimialaan kuuluvat menot
- 3 OSASTON TULOSTAVOITTEET VUODELLE 2006
  - Oikeuspolitiikan strategia ja toteutettavat keskeiset tavoitteet ja toimintalinjat
  - 3.1 Oikeusturvapolitiikan strategia-alue
  - 3.2 Maksuhäiriöpolitiikan strategia-alue
  - 3.3 Tuottavuusohjelma ja alueellistaminen
  - 3.4 Osaston oman toiminnan kehittämistavoitteet
  - 3.5 Osaston henkilöstöä koskevat tavoitteet
- 4 OIKEUSLAITOKSEN VIRASTOJEN KOULUTUS
  - 4.1 Koulutustoiminnan määrärahaksi myönnettiin 900 000 euroa
- 5 KESKEISET PAINOTUKSET OIKEUSLAITOKSEN KANSSA KÄYTÄVISSÄ TULOSNEUVOTTELUISSA
- 6 MUUT ASIAT
- 7 TULOSRAPORTOINTI

15.11.2005

OIKEUSHALLINTO-OSASTON TULOSSOPIMUS

1 OSASTON JOHDON KATSAUS

Tuomioistuinlaitoksessa keskeinen haaste lähivuosina on kehyksiin sopeutuminen. Tuottavuushankkeet ja henkilöstön eläköityminen luovat mahdollisuuksia säästötavoitteen toteuttamiselle. Väestörakenteen muutokset ja alueellinen keskittyminen tulevat muuttamaan tuomioistuinten tulevaisuuden asiarakenteita ja -määriä, mikä edellyttää palvelu- ja organisaatorakenteen kehittämistä. Talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksen perustamiseen liittyy suuria odotuksia, mutta samalla se on suuri haaste niin ministeriölle kuin myös hallinnonalan virastoille. Vuoden 2006 aikana on etsittävä keinoja sopeuttaa oikeuslaitoksen toiminnot kiristyvään taloudelliseen kehykseen.

Oikeusturvan joutuisuuden osalta EIOT, EOA ja Oka ovat kiinnittäneet huomiota liian pitkiin käsittelyaikoihin tuomioistuimissa. Käsittelyajat tietyissä asiaryhmissä (esim. työsuhteiden irtisanomista koskevat riidat ja ryöstöt) ja erityisesti hovioikeusvaiheen käsittelyajat ovat pidempiä kuin Euroopassa keskimäärin. Yhteiskunnallisesti merkittävien kaava-asioiden, lasten huoltoon ja tapaamisoikeuteen liittyvien asioiden ja ulkomaalaisasioiden keskimääräisiin käsittelyaikoihin kiinnitetään huomiota ja tavoite on että niiden keskimääräiset käsittelyajat ovat vuoden 2006 lyhyempiä kuin vuonna 2005. Koko maan tasolla lapsen huolto ja tapaamisoikeutta koskevia asioita oli vuonna 2004 1924 asiaa, ja niiden keskimääräinen käsittelyaika oli 5,95 kk. Vuoden 2005 ensimmäisellä vuosipuoliskolla asioita oli 1058 ja käsittelyaika 5,86 kk. Huomioon ottaen, että lapsen huoltoasioita itsenäisinä asioina on käräjäoikeuksissa näinkin vähän käräjäoikeutta kohden on käräjäoikeuskohtaisen keskimääräisen käsittelyajan tarkastelu vaikeaa. Siten yksittäiselle käräjäoikeudelle ei tulla asettamaan konkreettista tavoitetta näiden osalta, mutta tulosneuvottelussa näihin asioihin kuitenkin kiinnitetään huomiota ja tavoite on, että valtakunnan tasolla käsittelyaika lyhenee vuoden 2005 tasosta

Prosessin kokonaiskestoja rikosasioissa on jo tarkasteltu niin sanotussa rikosketjutyöryhmässä, mutta vuoden 2006 aikana tarkastellaan lisäksi laajojen asioiden käsittelyn työmenetelmiä. Tuomioistuimien työmenetelmiä kehitetään laatuhankeita edistämällä ja toteuttamalla tehtyjä uudistusehdotuksia. Yleisessä oikeusavussa taas on ryhdytty seuraamaan jonotusaikoja.

Haasteena on edelleen vähentää alueellista eriarvoisuutta kohdentamalla virkoja uudelleen käsittelyaikaerojen tasaamiseksi. Hovioikeuksien tuomiopiirirajamuutosten vaikutuksia seurataan.

Oikeusaputoimistojen ja kuluttajavalituslautakunnan toimintaan vaikuttavat syksyllä 2005 aloitetun oikeusapuohjauksen ja oikeudellisen neuvonnan kokeilujen tulokset sekä kuluttajavalituslautakunnan mahdollinen toimivallan laajentaminen, joka koskisi asuinhuoneistojen vuokrausta ja asumisoikeutta koskevia asioita sekä sijoitustoimintaan liittyviä erimielisyyksiä. Lisäksi muutosta toimintaan tuo suunniteltu

ryhmävalitusmenettelyn käyttöönottoaminen. Toimivallan laajentaminen edellyttää lisäresursseja. Oikeudellisten neuvontapalvelujen kokeilu, ns. oikeusapuohjaus käynnistyi lokakuussa 2005. Ensimmäiset päivät ovat osoittaneet yleisön kiinnostusta uutta palvelua kohtaan.

Menettelyvaihtoehtoja monipuolistetaan tuomioistuimissa sovittelun, seulonnan ja hallinto-oikeuksien kevennettyjen kokoonpanojen avulla. Näiden menettelyvaihtoehtojen käyttöä ja vakiinnuttamista edistetään vuoden 2006 aikana tiedotuksen ja koulutuksen avulla. Oikeudenkäyntimenettelyjen joustavuutta lisätään vakiinnuttamalla uudet menettelyt, kuten sovittelu, seulonta ja kevennetyt kokoonpanot hallinto-oikeuksissa. Kevennettyjen kokoonpanojen kehittämistä myös hovioikeuksissa selvitetään. Tuomarikoulutusta koskeva hallituksen esitys annetaan eduskunnalle syksyn 2005 aikana.

Maksuhäiriöpolitiikan strategia-alueella kehitys on toimintaohjelmassa määriteltyjen muuttujien, bruttokansantuotteen kasvun, keskimääräisen työttömyyden ja velkaantumisasteen suhteen vakaa. Näin ollen on mahdollista vähentää velkaongelmia huolehtimalla velvoitteiden tehokkaasta täytäntöönpanosta ja edistämällä velallisten selviytymistä veloistaan ja panostaa velkaongelmien ja harmaan talouden vähentämiseen toimintaohjelmassa määriteltyjen vaikuttavuustavoitteiden mukaisesti.

Osaston toimintaan vaikuttava merkittävin muutos on ollut oikeusministeriön työjärjestyksen uudistamisen yhteydessä huhtikuun alussa osastolle luotu uusi organisaatio. Lainvalmistelu- ja strategiayksikkö yhtäältä kehittää oikeusturvapolitiikan strategiaa ja toisaalta suunnittelee ja koordinoi oikeusturvapolitiikan lainsäädäntö- ja kehittämishankkeita sekä vahvistaa ministeriön tukea tuomioistuimien ja oikeusaputoimistojen laatuhankeille auttaen niitä kehittämistyössä ja johtamisessa. Myös oikeusapu- ja talous- ja henkilöstöhallinto muodostettiin omiksi yksiköikseen. Yksiköiden esimiehille on määrätty varamiehet.

Lisäksi osaston oman toiminnan kehittämistavoitteisiin liittyen on meneillään osaston johtoryhmän yhteinen koulutus, jossa haetaan uuden johtoryhmän roolia ja menettelytapoja. Samalla pyritään luomaan kehykset osastolla jatkossa noudatettavalle asioiden valmistelumenettelylle. Esimiesten ja varamiesten johtamiskoulutukseen on tänä vuonna panostettu. OHO:n toimeksiannosta Medivire on tehnyt osastolla työpaikkaselvityksen eli psykososiaalisten kuormitustekijöiden arvioinnin. Tilannetta seurataan ja pyritään luomaan uusia toimintamalleja yhtäältä kuormittavuuden helpottamiseksi ja toisaalta henkilöstön työviihtyvyyden edistämiseksi.

2

OSASTON RESURSSIT VUODELLE 2006

2.1 Osaston toimintamenot ja henkilöstömäärä

Osaston toimintamenoitaso vuonna 2006 on **3 440 000 euroa**. Osastolle myönnetään vuoden 2006 talousarviomäärärahaa 3 340 000 euroa, minkä lisäksi osastolla on käytössään vuodelta 2005 siirtyneet määrärahat. Osaston määrärahoihin sisältyy 900 000 euroa oikeuslaitoksen koulutusmenoja.

Osaston henkilöstön enimmäishenkilötyövuosimäärä vuonna 2006 on 39 henkilötyövuotta. Lisäksi osasto voi palkata oikeuslaitoksen määrärahoilla 8

henkilötyövuotta. Määrään sisältyvät kaksi pääluottamusmiestä ja kaksi tuomarinvalintalautakunnan virkaa. Momentilta 25.10.23. palkataan 7 ja momentilta 25.30.21 1 htv.

2.2 Muut osaston toimialaan kuuluvat menot

Vuoden 2006 talousarvioesityksessä on osaston toimialaan kuuluviin muihin kuin tuomioistuinelaitoksen, oikeusavun, ulosoton ja konkurssivalvonnan toimintamenoihin varattu lisäksi seuraavat määrärahat:

	mom.	€
Oikeusrekisterikeskus (ORK)	25.01.22.	2 950 000
Tuomarinvalintalautakunta	25.10.23.	175 000
Erityismenot (todistelukust., vah.korv.)	25.10.29.	6 400 000
Yksityisille oikeusavustajille maksettavat korvaukset	25.30.50.	34 400 000

ORK:n menotaso on ylittänyt vuosittain tietohallintomenojen osalta momentilta 25.01.22. myönnetyn määrärahan ja ko. menoja on rahoitettu ulosoton (RAJSA) ja tuomioistuinten määrärahoista. Vuonna 2006 ongelma helpottuu, kun syksyn 2005 LTA:ssa saadaan 600 000 euron kertaluonteinen määrärahalisäys.

Erityismenoihin varattu määräraha riittänee, jos yllättäviä vahingonkorvausmenoja ei synny. Vuonna 2005 vahingonkorvausten takia LTA:ssa saatu 1,4 milj.euroa.

Yksityisille oikeusavustajille maksettavat korvaukset (MOK) ovat vuonna 2005 selvästi kasvaneet ja 34,4 milj.euron määräraha käytettäneen kokonaan. Jos kasvu edelleen jatkuu vuonna 2006, budjetoitu ei riitä.

3 OSASTON TULOSTAVOITTEET VUODELLE 2006 – Oikeuspolitiikan strategia ja toteutettavat keskeiset tavoitteet ja toimintalinjat

3.1 Oikeusturvapolitiikan strategia-alue

Tuomioistuinlaitos

Tuomarikoulutuksen valmistelua jatketaan niin, että tuomarikoulutuslautakunta voisi aloittaa toimintansa vuonna 2006. Vuosien 2007-2010 kehysvalmistelussa pyritään saamaan 800.000 euron rahoitus tuomarikoulutuksesta aiheutuville lisäkustannuksille.

Oikeuslaitoksen kannalta strategisesti merkittäviä hankkeita ovat myös summaaristen asioiden keskittäminen ja kiinteistöasioiden käsittelypaikkaa koskevat hankkeet, joissa muodostetaan linjaus vuoden 2006 aikana. Summaaristen asioiden käsittelystä tehdään työryhmämietinnön pohjalta päätös jo vuoden 2006 aikana. Laajojen asioiden käsittelyä pyritään tehostamaan yleisissä tuomioistuimissa sitä koskevassa hankkeessa. Lisäksi käynnistetään eräitä pienempiä hankkeita.

Tuomioistuimien työmenetelmiä kehitetään koulutuksella, lauluhankkeita edistämällä ja uusia lauluhankkeita käynnistämällä siellä missä niitä ei vielä ole, kuten vakuutus-oikeudessa. Tuomioistuinsovittelemista edistetään koulutuksen ja tiedotuksen avulla. Lain voimaantuloon liittyen jatketaan tuomareiden täydennyskoulutusta järjestämällä peruskoulutuksen lisäksi syventävä jatkokurssi (4-5 pv) sovittelusta saatujen kotimaisten kokemusten perusteella. Tuomioistuinsovittelemista laaditaan esite ja lain voimaantulosta tiedotetaan laajasti sidosryhmille. Hovioikeuksissa jatketaan työmenetelmien kehittämistä. Palajan työryhmän ehdotukset ja muut hovioikeuksia koskevat lainsäädäntöaloitteet jatkovalmistellaan selvitysmies Huopaniemen ehdotusten pohjalta. Seulonnan muutosten käyttöönottoa tuetaan. Hovioikeuksien kokoonpanojen joustavoittamis- ja keventämismahdollisuuksia selvitetään. Hovi- ja hallinto-oikeuksien henkilöstörakennetta kehitetään tuomaripainotteiseen suuntaan vähentämällä esittelijöiden määrää.

Selvitetään mahdollisuudet kaksivuotisiin tulosneuvotteluihin.

Käräjäoikeuksien tuomiopiirijärjestelyitä jatketaan yhdistämällä vuoden 2006 alusta lukien Forssan ja Loimaan käräjäoikeudet, Nilsiän käräjäoikeus liitetään pääosin Kuopion käräjäoikeuteen. Myöhemmin vuoden aikana Haapajärven ja Ylivieskan käräjäoikeudet yhdistetään. Vuoden 2006 aikana saatetaan loppuun lausuntokierrokset ja tehdään päätökset Orimattilan, Kyrönmaan ja Kokemäen käräjäoikeuksien uudelleenjärjestelyistä. Tuomiopiirijärjestelyjen yhteydessä kehitetään käräjäoikeuksien henkilöstörakennetta.

Käsittelyaikaeroja pyritään edelleen pienentämään tuomiopiirijärjestelyiden kautta ja niistä saatavia henkilöstöresursseja uudelleen kohdentamalla. Lisäksi lauluhankkeiden kautta pyritään kehittämään ja omaksumaan parhaita käytäntöjä (best practices) tehokkaiden ja tarkoituksenmukaisten työtapojen kehittämiseksi. Hallinto-oikeuksien toimintaedellytyksiä ja työmenetelmiä kehitetään kaava-asioiden ja laajojen liikennehankkeiden käsittelyä tarkastelevan työryhmän edellyttämin toimenpitein niin, että kaavoista ja liikennehakkeista tehtyjen valitusten käsittelyaika mikä kaavojen osalta vuoden 2005 ensimmäisellä puoliskolla oli 12,5 kuukautta, edelleen lyhenee. Samalla kiinnitetään huomiota kaikkiin yli vuoden vireillä olleiden asioiden käsittelyyn. Tällainen asiaryhmä voi olla esimerkiksi veroasiat. Selvitetään hallinto-oikeuksien eri asiaryhmissä olevien kiireellisyyssäännösten kokonaisvaikutukset. Hallinto-oikeuksien optimaalisia käsittelyaikoja määritellään mahdollisesti yleisten hallintotuomioistuinten diaarikaavan pääryhmä- tasolla korkeimman hallinto-oikeuden asettamassa projektissa.

Yleisissä tuomioistuimissa eri hovioikeuspiireissä olevia lauluhankkeita koordinoidaan ja tuetaan niitä määrärahojen puitteissa sekä avustetaan tarvittaessa tilaisuuksien suunnittelussa ja toteutuksessa. Vuoden 2006 aikana käynnistetään Rovaniemen hovioikeuspiirissä laaditun laatumittariston pilotointi hovioikeuspiirin lautupäivillä 10-11.11.2005 valittavissa käräjäoikeuksissa.

Menettelyä oikeushallinto-osaston käsittelemässä valtion vahingonkorvausvastuuta koskevissa asioissa selvitetään ja luodaan linjoja jatkotoimenpiteille.

Tuomarivastuutyöryhmän marraskuussa 2005 valmistuvasta työryhmämietinnöstä saatavien lausuntojen perusteella jatketaan työryhmän esitysten valmistelua tavoitteena

saada mahdolliset lainsäädäntömuutokset hallituksen esityksen muotoon loppuvuodesta 2006.

Hallinto-oikeuksien laatutavoitteiden toteuttamista tuetaan hallintotuomioistuinten korkeimman hallinto-oikeuden johdolla yhteisesti asettamien suuntaviivojen mukaisesti. Samoin tuetaan hallinto-oikeuksien kevennettyjen ratkaisukokoonpanojen käyttöönottoa. Sekä hallintoprosessin että hallinto-oikeuksien käytännön työmenetelmien kehittämisen suuntaviivoja ja mahdollisia uudistamistarpeita selvitetään yhteistyössä yliopistotutkijoiden, korkeimman hallinto-oikeuden ja alueellisten hallinto-oikeuksien kanssa.

Tuomioistuinten johtamista kehitetään. Johtamiskoulutusta järjestetään hovi- ja hallinto-oikeuksille. Edistetään strategisen johtamisen osaamista oikeuslaitoksessa. Käräjäoikeuksien laamaneille järjestetään johtamiskoulutusohjelman täydennysjaksoja.

Oikeusturvapolitiikan strategiset linjaukset kehitetään vuoteen 2012 ulottuvaksi toimenpideohjelmaksi. Tavoitteena on, että oikeuslaitosta voitaisiin johdonmukaisesti kehittää oikeuspalvelujen kysyntää vastaavalla tavalla. Jatketaan ja laajennetaan videotekniikan ja digitaalisen äänentallennuksen pilotointia.

Oikeusapu ja kuluttajavalituslautakunta

Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen suorittama kolme vuotta kestänyt oikeusapulain seurantatutkimus valmistuu vuoden 2005 loppuun mennessä. Sen perusteella arvioidaan vuoden 2006 aikana oikeusapujärjestelmän ja oikeusaputoimistojen toiminnan kehittämistarpeet.

Oikeusavun perusteella valtion varoista yksityisille avustajille maksettavien palkkioiden perusteiden muutostarpeet ja menettelyvaihtoehdot selvitetään vuoden 2006 aikana. Useista tekijöistä johtuen oikeusavun perusteella valtion varoista yksityisille avustajille maksettavia palkkioiden määrääminen on tullut aikaisempaa mutkikkaammaksi. Palkkiojärjestelmä tulisi muuttaa siten, että tuomioistuinten työ palkkioiden määräämisen yhteydessä vähenisi. Selvitystyötä varten asetetaan työryhmä vuoden 2006 alussa.

Oikeusapuohjauksen kokeilua jatketaan vuoden 2006 ajan ja vuoden 2007 aikana tehdään ratkaisu oikeusapuohjauksen vakinaistamisesta. Oikeudellisen neuvonnan kokeilun kokemusten perusteella tulee harkittavaksi, olisiko oikeusapulakia muutettava siten, että kansalaiset voisivat saada oikeudellista neuvontaa tuloista riippumatta.

Tuottavuutta parannetaan myös oikeusaputoimistojen verkostoa kehittämällä ja resursseja uudelleen kohdentamalla. Vuonna 2006 yhdistetään Joensuunseudun ja Joensuun oikeusaputoimistot. Valmistellaan Pääkaupunkiseudun oikeusaputoimiston muutto Itä-Helsinkiin keväällä 2007.

Oikeusaputoimistojen tulosohjausta kehitetään seuraamalla jonotusaikoja osana vaikuttavuustavoitetta. Vuoden 2004 ja 2005 toteutumien perusteella jonotusajoille määritellään tavoitetaso. Lisäksi oikeusaputoimistojen toiminnan seuranta kehitetään määrittelemällä erikseen laajat ja tavanomaiset asiat, tarkistamalla tilastoinnissa käytettäviä painokertoimia ja tarkentamalla tilastoinnin ohjeistusta. Selvitetään mahdollisuus siirtyä kaksivuotisiin tulosneuvotteluihin. Oikeusaputoimistojen osalta

toiminta ja taloussuunnittelua valmistellaan oikeusaputoimen johtajien ja oikeusministeriön edustajien yhteistyönä. Johtaville oikeusavustajille järjestetään johtamiskoulutusohjelman täydennysjaksoja.

Valmistellaan kuluttajavalituslautakunnan toimialan laajentamista koskemaan asuinhuoneistojen vuokrausta ja asumisoikeutta koskevia sekä sijoitustoimintaan liittyviä erimielisyyksiä sekä otetaan lautakunnassa käyttöön ryhmävalitusmenettely. Tätä koskeva työryhmä antaa mietintönsä tammikuussa 2006. Toimivallan laajentaminen edellyttää lisäresurssien saamista lautakunnalle, joten laajennus voitaisiin toteuttaa vuoden 2007 alusta lukien. Toimivallan laajentaminen vaatii lisärahoituksen.

Oikeusministeriön tehtävänä on holhoustoimen sisällön kehittäminen, jota toteutetaan yhteistyössä sisäministeriön kanssa ja järjestämällä koulutusta maistraattien henkilökunnalle. Vaikuttavuustavoitteena on erityisesti edunvalvonnan oikea kohdentuminen.

3.2 Maksuhäiriöpolitiikan strategia-alue

Ulosoton kehittämishanke

Ulosottoa kehitetään maksuhäiriöpolitiikan toimintaohjelmassa määriteltyjen vaikuttavuustavoitteiden pohjalta. Tavoitteet on kuvattu valtion talousarvioesityksen pääluokkaperusteluissa. Ulosoton osalta tärkeintä on oikean perintätuloksen aikaansaaminen optimaalisessa käsittelyajassa. Tämän lisäksi ulosoton tulee kyetä puuttumaan väärinkäytötapauksiin ja torjumaan osaltaan harmaata taloutta sekä edistämään velallisten selviytymistä veloistaan. Perintäkustannusten alentaminen merkitsee ulosoton osalta tuottavuuden nostamista siten, että tavoiteltu vaikuttavuus saadaan aikaan optimaalisilla kustannuksilla ja palvelukykyisesti niin, että velkojille ja velallisille ei aiheudu ulosotosta tarpeettomia kustannuksia. Ulosoton tulee olla yhtenäistä koko maassa.

Lähtökohtana toiminnassa on selvittää nopeasti velallisen taloudellinen tilanne ja muut perintään vaikuttavat olosuhteet, jolloin toiminta pyritään saamaan nykyistä etupainotteisemmaksi. Velallisten ja heidän asioidensa käsittelemiseen vaadittavien toimenpiteiden, menettelyjen, käytetyn ajan ja saavutetun tuloksen pitää olla optimaalisessa suhteessa keskenään. Ulosottoa välttelevät velalliset ja väärinkäytötapaukset tunnistetaan, ja ne hoidetaan tehokkaasti. Ulosoton tehostamissäännöksiä sovelletaan asianmukaisesti, ja ulosoton erikoisperinnässä kehitettyjä selvitysmenetelmiä käytetään kattavasti.

Ulosoton toimintaprosessissa rutiininomaiset työvaiheet yhtenäistetään olemassa olevia parhaita käytäntöjä vastaaviksi. Harkintaa edellyttävät tapaukset tunnistetaan menettelyn kaikissa vaiheissa. Ratkaisut perustellaan. Toimenpiteiden mitoituksessa otetaan huomioon sekä velkojan oikeus että velallisen suojan toteuttamiseksi käytettävissä olevat joustomahdollisuudet.

Tuottavuuden kehittämisen kannalta asetetaan tavoitteeksi parempi vaikuttavuus, jota arvioidaan seuraavien tekijöiden suhteen: euromääräinen perimistulos, kolmen kuukauden käsittelyajassa aikaansaatu tulos, selvitettyjen väärinkäytötapauksien määrä ja niissä aikaan saatu perimistulos sekä niiden velallisten määrä, jotka ovat selviytyneet

kaikista veloistaan. Optimaalinen kustannustaso määritellään siten, että parempi vaikuttavuus saadaan aikaan pienemmällä henkilötyöpanoksella siten, että henkilötyövuosien määrä ulosotossa on vuonna 2011 90 henkilötyövuotta vähemmän kuin 2005.

Tavoitteet 2006

1. Oikeusministeriön strategiatyön jatkaminen, maksuhäiriöpolitiikan toimintaohjelman päivittäminen
2. Ulosoton organisaation kehittäminen
3. Ulosoton ohjausjärjestelmän, raportoinnin ja tuloksellisuuden/vaikuttavuuden arvioinnin/mittaamisen kehittäminen
4. Valmistautuminen ulosottolain kokonaisuudistuksen III vaiheen toimeenpanoon
5. Henkilöstön osaamisen kehittäminen
6. Sähköisen asioinnin edistäminen
7. Osallistuminen palkkausjärjestelmän uudistamiseen

Tavoitteet ja toteutus 2005-2006

1. Oikeusministeriön strategiatyön jatkaminen päivittämällä maksuhäiriöpolitiikan toimintaohjelma seuraavasti:
  - a. Kehitetään toiminnan vaikuttavuusarviointia ja mittaamista siten, että ympäristöindikaattoreita ja vaikuttavuustavoitteita kuvaavat tunnusluvut otetaan käyttöön vuoteen 2008 mennessä.
  - b. Tehdään perimiskustannusten syntymistä, muodostumista, kohdentumista ja sääntelymahdollisuuksia koskeva alustava selvitys. Selvitys muodostaa pohjan myös tuottavuuden arvioimiselle ja kehittämiselle siten, että strategia-alueen toimintoja tarkastellaan yhtenä kokonaisuutena.
2. Ulosoton organisaation kehittäminen
  - a. Tehdään ulosotopiirien organisaatio ja henkilöstösuunnitelmien (09/09) yhteenveto 10/05 ja määritellään sen pohjalta tulostavoitteet 2006. Tavoitteeksi asetetaan suunnitelmien mukaisen toimintamallin käyttöönotto virastotasolla 2006 aikana ja raportointia käyttöönotosta 09/06 avustavan ulosottomiehen toimintamallin, vaativan perinnän seulonnan, ulosototyön laadunvalvontaan tähtäävän seurannan ja perintää tukevan selvitystoiminnon suhteen.
  - b. Annetaan A-vaiheen yhteistoimintamääräykset (9 määräystä 65>51) 10/05, voimaan 01/06 ja määritellään toteutuksen seuranta 2006 ja lääninhallitusten tulostavoitteeksi. Annetaan ulosottolain kokonaisuudistuksen IV vaihe HE 06 (LAVO) ja valmistellaan ulosottohallintovirastoa koskeva ehdotus hallituksen esitykseksi 06 (OHO-ulosottoyksikkö)
  - c. B-vaiheen yhteistoimintamääräysten (14 määräystä 51>22) osalta määritellään tulostavoitteet 07. Selvitetään tavat toteuttaa ruotsinkieliset palvelut ja asetetaan selvityksen tekeminen lääninhallitusten tulostavoitteeksi 06 ja 07
3. Kehitetään ulosoton ohjausjärjestelmää tuloksellisuuden ja vaikuttavuuden arvioinnin ja mittaamisen suhteen.
  - a. Tulostavoitteiden 2005 arvioinnin pohjalta määritellään tulostavoitteet tuleville vuosille. Edellytetään virastoilta raportointia parhaiden tulosten

Henkilöstösäästöjen suuruus selvitetään vuoden 2006 aikana. Vuoden 2006 osalta säästöt ovat noin 5 htv, joka myös tarkennetaan ko vuoden aikana.

Tuottavuusohjelman tavoitteeseen sisältyvät summaarisia asioita ja kiinteistöasioita koskevat tavoitteet. Tuottavuushankkeiden avulla toteutetaan paitsi säästötavoitteita ja luodaan toimintamalleja, joilla voidaan parantaa toiminnan vaikuttavuutta. Ulosotossa tuottavuuden kehittämisen kannalta asetetaan tavoitteeksi parempi vaikuttavuus, jota arvioidaan seuraavien tekijöiden suhteen:

- euromääräinen perimistulos,
- kolmen kuukauden käsittelyajassa aikaansaatu tulos,
- selvitettyjen väärinkäytöstapausten määrä ja
- niissä aikaan saatu perimistulos sekä
- niiden velallisten määrä, jotka ovat selviytyneet kaikista veloistaan.

Optimaalinen kustannustaso määritellään siten, että parempi vaikuttavuus saadaan aikaan pienemmällä henkilötyöpanoksella siten, että henkilötyövuosien määrä ulosotossa on vuonna 2011 90 henkilötyövuotta vähemmän kuin 2005.

Alueellistaminen

Oikeusaputoimistoissa oikeusapuohjauksen kokeilu toteutetaan alueellistamisen periaatteen mukaisesti. Ohjaus tarjotaan puhelimitse valtion oikeusaputoimistoista, jotka sijaitsevat pääkaupunkiseudun ulkopuolella. Alueellistamisnäkökulmastakin selvitetään summaaristen asioiden mahdollinen keskittäminen.

3.4 Osaston oman toiminnan kehittämistavoitteet

Organisaation kehittäminen. Vakiinnutetaan keväällä 2005 käyttöön otettu uusi organisaatorakenne sekä sen mukaiset tehtäväkuvat ja toimintatavat. Tehostetaan osaston johtoryhmätyöskentelyä ja parannetaan osaston sisäistä tiedonkulkua. Kehitetään yhteistyötä KPO:n ja LAVO:n kanssa.

Tavoite: Yksiköiden ja virkamiesten tehtävät määritelty, työnjaot ja asioiden valmisteluvastuut selkeät sekä osaston sisällä että ulospäin ja tieto kulkee.

Mittari: Ilmapiirikartoitus, kehityskeskustelut sekä muu palaute

3.5 Osaston henkilöstöä koskevat tavoitteet

OHO:n toimeksiannosta Medivire on tehnyt osastolla työpaikkaselvityksen eli psykososiaalisten kuormitustekijöiden arvioinnin. Siihen liittyen kesäkuussa 2005 järjestettiin henkilöstölle yhteinen selvityksen loppuarviointipäivä, jossa käytiin läpi selvityksen tulokset ja pyrittiin luomaan uusia toimintamalleja helpottamaan kuormittavuutta ja edistämään henkilöstön työviihtyvyyttä. Tässäkin selvityksessä tuli selkeästi esille, että henkilöstön suppeudesta johtuen erityisosaaminen keskittyy tietyille henkilöille, mikä yhtäältä lisää kuormitusta ja toisaalta tekee organisaatiosta helposti haavoittuvan. Haavoittuvuutta on pyritty vähentämään luomalla sijais- ja varamiesjärjestelyjä, jolloin myös osaajien piiri laajenee.

Laaditaan henkilöstön mitoitus ja kehittämissuunnitelma vuosille 2007-2010 (ulosoton organisaatiouudistus otettava huomioon). Pohjana käytetään kehityskeskustelujen tuloksia.

Osastolla vakiinnutetaan ulkomaanmatkaraporttikäytännöt.

Työhyvinvointi. Huolehditaan henkilökunnan jaksamisesta ja kehitetään osaston työhyvinvointitoimintaa. Järjestetään TYKY-päivä. Kehittämiskeskustelujen sisältöä ja laatua parannetaan. Tavoitteena on tasainen työnjako osaston sisällä. Etsitään ja tuetaan henkilöstön kehittäytymismahdollisuuksia ja luodaan henkilökohtaisia kehittämissuunnitelmia.

Mittarit:	2004	2006
työtyytyväisyysindeksi yli OM:n ka:n		
erityisesti paranevat		
tiedonkulku	2,64	nousee
johtaminen	3,11	nousee
sairauspoissaolojen määrä (kesä2005)	7,5 työp/htv	laskee

Osaaminen. Laaditaan henkilökohtaiset kehittämissuunnitelmat osana kehityskeskusteluita. Suunnitelmia laadittaessa otetaan huomioon osaston kehittyvät tehtävät, eläköityminen ja siihen liittyvä osaamisen siirtäminen.

Tavoite: Osastolla on sen tavoitteita vastaava osaaminen, jota jatkuvasti kehitetään. Luodaan järjestelmä, jolla osaston henkilöstön koulutusta pystytään seuraamaan.

Mittari:	2005	2006
koulutuspäivät/htv	224	nousee

4

OIKEUSLAITOKSEN VIRASTOJEN KOULUTUS

4.1 Koulutustoiminnan määrärahaksi myönnettiin 900 000 euroa (v. 2005 920 000 euroa)

Vuoden 2006 koulutuksen painopisteet tulevat olemaan

- Tuomarikoulutuksen kehittäminen
- Ammattikorkeakouluyhteistyö
- Johtamiskoulutus
- Tuomareiden erikoistumista tukeva koulutus
- Sovittelumenettely
- Ulosoton koulutusjärjestelmä, erityisesti erikoistumista tukeva koulutus
- Puheenjohtajakausi / EJTN
- Kuluttajavalituslautakunnan koulutuksen organisointi

Koulutusmääräraha on vuodelle 2006 suunniteltu kohdennettavaksi toimialoittain seuraavasti :

Yleiset tuomioistuimet	296 500 euroa
Hallinto-oikeudet	171 000 euroa
Oikeusapu yhteensä	95 000 euroa
Ulosotto yhteensä	265 000 euroa
Yhteinen koulutus ja muut hankkeet	73 000 euroa
 Yhteensä	 900 000 euroa

Tarvittaessa oikeusavun ja ulosoton koulutukseen varattu yhteensä 360.000 euroa voidaan siirtää virastojen momenteilta rahoitettaviksi.

5 KESKEISET PAINOTUKSET OIKEUSLAITOKSEN KANSSA KÄYTÄVISSÄ TULOSNEUVOTTELUISSA

Tuomioistuinlaitos

Tulosneuvotteluissa pyritään varmistamaan tulevien prosessimuutosten tehokas toteuttaminen (seulonta, tuomioistuinsovittelu, rikosasioiden kevennetty kirjallinen menettely ja joustavat ratkaisukokoonpanot hallinto-oikeuksissa). Tuetaan menettelyn kehittämistä koulutuksella. Yleisten tuomioistuinten tulosneuvotteluissa asetetaan tavoitteeksi, että tuomioistuimet löytävät ja kiinnittävät huomiota pitkään poliisitutkinnassa/ ja- tai syyteharkinnassa olleiden asioiden käsittelyyn. Hovioikeuksien tulee saattaa tuomioistuinharjoittelua ja varatuomarin arvonimen myöntämistä koskevat ohjeet ajan tasalle kirjallisen rikosprosessin voimaantulua.

Keskeisenä tavoitteena pidetään edelleen alueellisten käsittelyaikaerojen tasoittamista resursseja uudelleen kohdentamalla.

Hallinto-oikeuksissa otetaan käyttöön työajanseurantajärjestelmä (TARMO) 1.7.2006 lukien.

Määrärahojen käyttöön liittyvänä tavoitteena on vuodelle 2006 myönnetyn määrärahatason edellyttämien sopeuttamistoimien toteuttaminen.

25.10.23.	TP-2004	TPE-2005	TAE-2006	<i>Menotason muutos</i>	<i>Htv- muutos</i>
Hovioikeudet	33 851	34 700	34 200	- 500	- 8
Hallinto-oikeudet	26 023	27 100	27 800	700	+ 6
Käräjäoikeudet	123 931	128 500	126 900	- 1 600	- 45
Erityistuomioist.	7 736	8 400	8 900	500	+6
ATK (netto)	4 119	6 100	6 400	300	
Muut menot	731	800	800		
Yhteensä	196 391	205 600	205 000	- 600	- 41
Talousarvio	197 376	202 545	199 837	- 2 708	
Siirt. seur. vuod.	11 512	8 457	3 294	- 5 163	

Henkilöstömäärän vähennystavoite on noin 50 htv, joista valtaosa käräjäoikeuksien notaareja. Uudelleen kohdentamiset jäävät melko vähäisiksi ja arvio on niiden osalta 10 htv.

Yleisten tuomioistuinten (HO:t ja KäO:t) kanssa käytävissä neuvotteluissa keskeisenä määrärahojen käyttöön liittyvänä tavoitteena on menojen sopeuttaminen talousarviossa myönnettyyn määrärahaan ja tarvittavien sopeuttamistoimien toteuttaminen. Kaavaillut henkilöstövähennykset joudutaan kuitenkin toteuttamaan prosessimuutosten ja PALVO-tehtävien siirron kannalta ”etukäteen” ja niiden vaikutus lienee käsittelyaikoja pidentävä.

Hallintotuomioistuimissa (HAO:t, MakkinaO, VAKO) työtilanne edellyttää huomattavia lisäresursseja. Syksyn 2005 lisätalousarvion kertaluonteisella lisäyksellä Helsingin hallinto- oikeuteen lisätään 9 htv vuonna 2006. Vakuutusosoikeuden osalta 11-12 htv:n palkkaamista vastaava lisämääräraha käytetään vuosien 2006-07 aikana.

Ulosottolaitos – tulostavoitteet 2006

- PERIMISTULOS EUROINA (kuten 2005) vietyä henkilötasolle kaikissa piireissä. Arvio parhaista ja huonoimmista käytännöistä kaikilta piireiltä. Kehitetään raportointia rajaamalla tuloksesta pois yksittäiset, satunnaiset huomattavan suuret (miljoonia euroja) kertymät.
- KOLMESSA KUUKAUDESSA AIKAANSAATU TULOS (kuten 2005 ensimmäiset kertymät, esteet, toimenpiteet) toimenpiteistä ulosottoselvitykset uusiksi kriteereiksi, henkilötasolle kaikissa piireissä. Arvio parhaista ja huonoimmista käytännöistä kaikilta piireiltä.
- VÄÄRINKÄYTÖSTAPAUKSET JA NIISSÄ AIKAAN SAATU TULOS (kuten 2005) Otetaan käyttöön tapauskuvausta varten valtakunnallinen lomake. Otetaan käyttöön oikeustapausrekisteri näiden tapausten osalta.
- ORGANISAATIO JA HENKILÖSTÖSUUNNITELMIEN KONKRETISOINTI
  - avustavan ulosottomiehen viikkotyömallin käyttöönotto
  - vaativan perinnän seulonnan käyttöönotto
  - laadunvarmistuksen (seurannan) kuvaus
  - selvitystoiminnon organisointi, tehtäväkuvaukset kokeilujen pohjalta
  - asiakaspalvelun organisointi, tehtäväkuvaukset kokeilujen pohjalta (valitut piirit)

25.40.21.	TP-2004	TPE-2005	TAE-2006	<i>Muutos</i>
Ulosottoyksiköt	68 003	70 500	71 000	500
Konk.asiam.tsto		1 100	1 100	0
Ulosoton atk	8 587	8 400	9 000	600
ORK/Rajsa	1 146			
Yhteensä	77 736	80 000	81 100	1 100
Talousarvio	80 187	80 409	79 000	- 1 409
Siirt. seur. vuod.	6 357	6 766	4 666	- 2100

Oikeusapu ja kuluttajavalituslautakunta

Syksyllä 2005 aloitettua oikeusapuohjauksen kokeilua jatketaan vuoden 2006 ajan. Päätös kokeilun vakinaistamisesta tehdään vuonna 2007. Myös oikeudellisen puhelinneuvonnan kokeilua jatketaan vuonna 2006 ja sitä laajennetaan muutamiin uusiin toimistoihin.

Kumpaankaan neuvontapalveluun ei palkata uutta henkilökuntaa, vaan nykyinen henkilöstö tarjoaa palvelun muun toimensa ohella. Ohjausta ja neuvontaa tarjotaan vähiten kuormitetuista toimistoista muun muassa sen kapasiteetin puitteissa, joka palvelukeskuksen perustamisen myötä vapautuu.

Oikeusaputoimistojen tulosneuvotteluissa sovitaan Palvon perusteella saatavat säästöt henkilöstömenoissa sekä parannetaan tuottavuutta kehittämällä virkarakennetta ja kohdentamalla resursseja uudelleen. Tulohjausta kehitetään seuraamalla jonotusaikoja osana vaikuttavuustavoitetta. Vuoden 2004 ja 2005 toteutumien perusteella jonotusajoille asetetaan tavoitetaso.

Oikeusaputoimistojen tulosneuvotteluissa keskustellaan oikeusavun hakijoiden ja oikeusaputoimistojen asiakkaiden ohjaamisesta yksityisille asiamiehille. Perehdytään kuluttajavalituslautakunnan toimintaan ja selvitetään, voidaanko käsittelyaikoja lyhentää. Kuluttajavalituslautakunnan kanssa kehitetään raportointia ja tulosneuvottelumenettelyä.

25.30.21.	TP-2004	TPE-2005	TAE-2006	<i>Muutos</i>
Oa-toimistot	18 689	20 000	20 400	400
Kul.valitusltk		500	1 600	1 100
ATK	855	1 148	1 296	148
Yhteensä	19 544	21 648	23 296	1 648
Talousarvio	20 714	21 208	21 851	643
Siirt. seur. vuod.	3 863	3 423	1 978	- 1 445

6 MUUT ASIAT

Sovittiin, että osasto päivittää tuloskortin vuoden 2006 ja lähivuosien hankkeiden osalta. Pohjana osaston tulee käyttää vuoden 2005 tuloskortin mukaista rakennetta ja esittämistapaa.

7 TULOSRAPORTOINTI

Tuloskorttihankkeiden etenemistä seurataan ministeriön johtoryhmässä säännöllisin väliajoin, minkä lisäksi osasto raportoi tässä tulossopimuksessa sovittujen tavoitteiden

toteutumistilanteesta puolivuosisikatsauksen (raportointi 18.8.2006 mennessä) ja vuodelta 2006 laadittavan toimintakertomuksen (raportointi 23.2.2007 mennessä) yhteydessä.

Oikeusministeriössä 15.11.2005

Kirsti Rissanen
Kansliapäällikkö

Kari Kiesiläinen
Ylijohtaja

Kriminaalipoliittinen osasto

KRIMINAALIPOLIITTISEN OSASTON TULOSTAVOITEASIAKIRJA 2006

Hyväksytty kansliapäällikön ja kriminaalipoliittisen osaston tulosneuvottelussa 27.9.2005

Sisällys

- 1 OSASTON JOHDON KATSAUS**
- 2 OSASTON RESURSSIT VUODELLE 2006**
  - 2.1 Osaston toimintamenot ja henkilöstömäärä**
  - 2.2 Muut osaston toimialaan kuuluvat menot**
- 3 OSASTON TULOSTAVOITTEET VUODELLE 2006**
  - 3.1 Oikeuspolitiikan strategiaa toteuttavat keskeiset tavoitteet ja toimintalinjat 2006**
  - 3.2 Osaston oman toiminnan kehittämistavoitteet**
  - 3.3 Osaston henkilöstöä koskevat tavoitteet**
- 4 KESKEISET PAINOTUKSET RIKOSSEURAAMUSVIRASTON JA VALTAKUNNANSYÖTTÄJÄNVIRASTON KANSSA KÄYTVISSÄ TULOSNEUVOTTELUISSA**
- 5 MUUT ASIAT**
- 6 TULOSRAPORTOINTI**

KRIMINAALIPOLIITTISEN OSASTON TULOSSOPIMUS 2006

1 OSASTON JOHDON KATSAUS

Rikosseuraamusalalla työn painopistettä tulee ohjaamaan tarve kontrolloida vankilukua, jonka nousu on väli vuoden 2004 jälkeen ollut vuonna 2005 taas hälyttävän suuri. Jo päätettyjen sakon muuntorangaistussäännösten muuttamisen ja vankeuslakipaketin ohella on etsittävä myös uusia keinoja vankiluvun vähentämiseksi. Vähentämistavoitetta osaltaan palvelee myös toinen suuri vankeinhoitoon liittyvä kokonaisuus, rakenneuudistus. Vankeuslakipaketin ja RAKE -uudistuksen toimeenpanon tukeminen työllistää osastoa huomattavasti vielä vuoden 2006 aikana. Toimeenpanon onnistuminen on ratkaisevan tärkeää uusintarikollisuuden vähentämistavoitteen kannalta. Tässä tavoitteessa onnistuminen vaikuttaisi myös vankilukuun välittömästi.

Syyttäjälaitoksen resursoinnin kannalta ratkaisevan tärkeitä hankkeita ovat laitoksen rakenneuudistus, uusi kirjallista rikosprosessia koskeva lainsäädäntö ja hovioikeusseulonnan laajentaminen. Osaston rikosentorjuntayksikköä tulevat merkittävästi työllistämään juuri vuonna 2006 sekä EU:n puheenjohtajuuteen että väkivallan torjuntaohjelman täytäntöönpanoon liittyvät tehtävät.

Rikollisuuskehitys on viime vuosina ollut varsin tasainen lukuun ottamatta vuotta 2004. Alkoholiveron alennusta seurasi alkoholin kulutuksen kasvu, alkoholin käyttöön liittyvien rikosten, erityisesti rattijuopumusten lisääntyminen sekä toisaalta poliisin tehostunut kontrolli. Nämä tekijät yhdessä lisäsivät rikosprosessiin tulevien asioiden määrää. Vuoden 2005 aikana rikollisuus on kuitenkin palannut vuoden 2003 tasolle, eikä rikollisuuskehityksessä ole odotettavissa suuren luokan muutoksia vuonna 2006.

Vankiluku oli Suomen itsenäisyyden ajan alhaisin vuonna 1999, jolloin se oli 2743. Vuonna 2005 keskimääräinen vankiluku noussee lähes 3900:aan. Keskeiset syyt vankiluvun kasvuun ovat olleet kiristynyt rangaistuskäytäntö, eräiden rikoslajien vakavoituminen ja lainsäädäntömuutokset. Asiasta on valmisteilla oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen tutkimus.

Vuonna 2006 vankilukua tulevat alentamaan seuraavat seikat. Sakon muuntorangaistuksen uudistaminen aiheuttaa arviolta noin 80 vangin vähentymisen, josta kuitenkin vain osa toteutuu ensi vuonna. Vankeuslakipaketin voimaantulon yhteydessä 1.10.2006 tapahtuvat seuraavat muutokset: nuorten ehdonalaisten vapauttamisen määräosiksi tulevat 1/3 ja 1/2, mistä aiheutuva vähennys on tämänhetkisen arvion mukaan noin 50 vankia. Valvotun koevapauden käyttöönoton vaikutus on alkuvaiheessa arvioitu myös noin 50 vangiksi. Lisäksi vankilukua laskee yhteenlaskettavien rangaistusten määräosuusmuutos ja se, että vangit vapautuvat viimeisenä rangaistuspäivänä eikä sitä seuraavana päivänä. Viimeksi mainittujen muutosten vaikutus keskimääräisessä vankiluvussa on kymmenien luokkaa. Vankilukua saattaa toisaalta lisätä uusi jäännösrangaistussäännöstö.

2 OSASTON RESURSSIT VUODELLE 2006

2.1 Osaston toimintamenot ja henkilöstömäärä

Osaston tavoite toimintamenojen tasoksi vuonna 2006 on **1 900 000 euroa**. Osastolle myönnetään vuoden 2006 talousarviomäärärahaa 1 750 000 euroa, minkä lisäksi osastolla ovat käytössään vuodelta 2005 siirtyneet määrärahat. Osaston määrärahat sisältävät myös Rikksentorjuntaneuvoston erillisnettomenot, joihin sisältyy vuosittain n. 10 000 euroa Haaste -lehden myynnistä saatuja tuloja.

Osaston henkilöstön enimmäishenkilötyövuosimäärä vuonna 2006 on **26 henkilötyövuotta**. Osaston enimmäishenkilötyövuosimäärässä on huomioitu lisäyksenä 1 htv vuodelle 2006 kohdistuvien määräaikaisten tehtävien hoitamista varten (kansallisen väkivaltaohjelman käynnistämiseen ja Suomen EU-puheenjohtajuuskauteen liittyvät tehtävät).

Osaston henkilöstösuunnittelussa otetaan huomioon sekä eläköitymisen luomat mahdollisuudet että palvelukeskushankkeesta ja muista rakennehankkeista johtuvat tarpeet henkilöstön uudelleensijoittamiseen.

2.2 Muut osaston toimialaan kuuluvat menot

Vuoden 2006 talousarvioesityksessä on osaston toimialaan kuuluviin muihin kuin rangaistusten täytäntöönpanon ja syyttäjän toimien menoihin varattu lisäksi seuraavat määrärahat:

	€
Kriminaalipolitiikan instituutti (HEUNI)	475 000
Rikosvahinkokorvaukset sekä syyttömästi vangituille ja tuomituille maksettavat korvaukset	8 250 000
Avustukset rikollisuutta ehkäisevää työtä tekeville ja rikosten uhreista huolehtiville yhteisöille (paikalliset rikksentorjuntahankkeet, rikosuhripäivystys jne)	290 000

Rikosvahinkokorvauksissa OM:llä on budjettiviraston rooli. Korvaukset maksaa Valtiokonttori, jota tulohajaa valtiovarainministeriö.

3 OSASTON TULOSTAVOITTEET VUODELLE 2006

3.1 Oikeuspolitiikan strategiaa toteuttavat keskeiset tavoitteet ja toimintalinjat 2006

Tehostetaan rikksentorjuntaa ja laaja-alaista kriminaalipolitiikkaa

- *Seudullisia ja paikallisia turvallisuussuunnitelmia kehitetään edelleen.* Tavoitteena on toimiva paikallinen ja seudullinen turvallisuus/rikksentorjuntayhteistyö. ”Paikallisen turvallisuussuunnittelun mallit” ovat SM:n työryhmän kehitettävänä. Työryhmän määräaika on vuoden 2005 loppuun. Rikksentorjuntayksikkö ja

rikosentorjuntaneuvoston sihteeristö laativat suunnitelman toimenpiteistä, jota käsitellään johtoryhmässä 3/06.

- *Väkivallan vähentämiseen tähtäävä ohjelma.* Valtioneuvosto tekee syksyllä 2005 periaatepäätöksen väkivallan vähentämiseen tähtäävästä rikosentorjuntaohjelmasta. Päävastuu toteutuksesta on kriminaalipoliittisella osastolla ja rikosentorjuntaneuvoston sihteeristöllä. Rikosentorjuntaohjelman toteutuskausi on kolmivuotinen. Rikosentorjuntayksikkö koordinoi ministeriöiden välistä yhteistyötä ja kokoaa väkivaltaa ja sen ehkäisyä koskevan tietopankin internet-sivustoineen.
- *EUCPN:n puheenjohtajuus.* EU:n puheenjohtajakaudella 2006 rikosentorjuntayksikkö ja rikosentorjuntaneuvoston sihteeristö vastaavat EUCPN:n puheenjohtajuudesta. Järjestetään EUCPN:n konferenssi, kaksi kansallisten edustajien kokousta ja pienryhmäkokouksia. EUCPN:n toimintaa vahvistetaan Haagin toimintaohjelman mukaisesti.

Parannetaan rikosten uhrien tuki- ja korvausjärjestelmiä

- *Uhria ja tekijää koskevaa tietoa tulee kerätä ja analysoida kattavasti.* Kansallinen uhritutkimus toteutetaan vuonna 2006 ja sen tuloksia käytetään hyväksi strategisessa suunnittelutyössä. Osasto osallistuu naisuhritutkimuksen tekemiseen. Lisäksi KPO osallistuu uhria ja tekijää koskevan tiedon keruuseen ja tietojen vaihtoon eri viranomaisten kesken muun muassa väkivallan tunnistamiseksi ja sitä koskevan lainsäädännön kehittämiseksi.

Toteutetaan rikosvastuu joutuisasti

- *Rikosprosessia nopeutetaan.* Rikosasioiden nopeuttamista ja tehostamista selvittävän rikosketju -hankkeen toimikausi päättyy 31.12.2006. Sen yhteydessä selvitetään merkittävimmät poikkeamat rikosasioiden käsittelyajoissa ja informoidaan poliisia, syyttäjiä ja tuomioistuimia tuloksista. Hankkeen loppuraportissa selvitetään toteutuneet toimenpiteet.
- *Vanginkuljetustehtävät selvitetään kokonaisuudessaan kuljetusten tehostamiseksi.* Osana uutta aluevankilajärjestelmää valmistellaan vanginkuljetus aluevankiloissa vuonna 2006. Tämän jälkeen KPO tekee poliisiin ja vankeinhoidon kuljetusvastuita koskevan kokonaisselvityksen.

Vahvistetaan syyttäjiä kokonaisotetta rikosvastuun toteuttamisessa

- *Syyttäjän toimintaa tehostetaan.* Toteutetaan syyttäjälaitoksen rakenneuudistus ja siihen liittyvät kehittämistoimet. Rakenneuudistuksen vaatima hallituksen esitys valmistuu 12/2005. KPO tukee uudistuksen toteuttamista vuonna 2006.

Monipuolistetaan seuraamusjärjestelmää

- *Nuorten rikosentekijöiden seuraamusjärjestelmää uudistetaan.* Vuonna 2006 KPO selvittää toimet, jotka on mahdollista toteuttaa kehysten puitteissa. Nuorisorestin tekninen valvonta selvitetään elektronisen valvonnan ja puhelinvalvonnan selvityshankkeen yhteydessä 31.5.2006 mennessä.

- *Elektroninen valvonta ja puhelinvalvonta.* Työryhmä selvittää elektronisen valvonnan ja puhelinvalvonnan käyttömahdollisuudet eri seuraamusten, tutkintavankeuden ja lähestymiskiellon valvontaan liittyen. Tavoitteena on, että käyttö laajenee valvotun koevapauden tullessa käyttöön 1.10.2006. Käyttöönotto koskee ensi vaiheessa arviolta noin 50 vankia.
- *Selvitetään mahdollisuudet järjestää psyykkisesti sairaille väkivaltarikollisille velvoitteellinen avohoito uusintarikollisuuden estämiseksi.* KPO osallistuu STM:n asiaa koskevaan hankkeeseen, jonka määräaika on 31.12.2005. Vuonna 2006 osasto vastaa osaltaan jatkotoimista.

Otetaan uusintarikollisuuden vähentäminen täytäntöönpanon keskeiseksi tavoitteeksi

- *Vankeinhoidon lainsäädäntö- ja organisaatiouudistus.* Vankeuslainsäädäntöön liittyvien vankeus- ja tutkintavankeusasetuksen valmistelemisen jatkuu vuonna 2006. Asetukset tulevat voimaan 1.10.2006 samanaikaisesti vankeuslain kanssa. Lisäksi osasto toimii asiantuntijana ja ohjaa vankeuslainsäädännön täytäntöönpanoa sekä seuraa organisaatiouudistuksen toimeenpanoa ja sille asetettujen tavoitteiden toteutumista.
- *Vankeinhoidon rakentamisohjelma.* Käynnistetään uuden ohjelman valmistelu ja suoritetaan tarkistetun investointiohjelman (2006 - 2010) mukaiset toimenpiteet. Tavoitteena on, että luonnos uudeksi ohjelmaksi valmistuu kesäkuuhun 2006 mennessä.
- *Päihdehoidon käyttöä tehostetaan rikosoikeudellisten seuraamusten yhteydessä.* Laaditaan ehdotus lainmuutoksista ja muista toimista, joilla päihdehoito voidaan tehokkaasti kytkeä yhdyskuntaseuraamuksiin. Työryhmän työ valmistuu keväällä 2006.
- *Vapautuvien vankien jälkihuoltoa parannetaan kehittämällä seuraamusjärjestelmästä palaavien palveluunohjausta ja pääsyä sosiaali- ja terveydenhuollon sekä asumis-, koulutus- ja työllisyyspalvelujen piiriin.* Edistetään rikosseuraamusalan asiakkaiden pääsyä sosiaali- ja terveydenhuoltoon sekä asumis-, koulutus- ja työllisyyspalvelujen piiriin. Käynnistetään toimenpiteet, joihin selvitys normaalisuusperiaatteen toteutumisesta rikosseuraamusalan asiakkailta antaa aihetta.
- *Selvitetään kokonaisvaltaisesti vankilukuun vaikuttavat tekijät.* Lainsäädännössä vankilukuun vaikuttavat vuoden 2006 alussa voimaan tuleva sakkovankiuudistus ja vankeuslaki. Näiden lainsäädäntöuudistusten vaikutusten lisäksi tehdään kokonaisselvitys niistä tuomioistuinkäytäntöön, rangaistusjärjestelmään ja yleiseen yhteiskuntakehitykseen liittyvistä seikoista, jotka vaikuttavat ja joiden avulla voidaan vaikuttaa vankilukuun nyt ja lähivuosina.

3.2

Osaston oman toiminnan kehittämistavoitteet

Organisaation kehittäminen. Laaditaan suunnitelma osaston henkilöstön määrästä ja rakenteesta vuosille 2007-2011. Vakiinnutetaan keväällä käyttöön otettu uusi organisaatorakenne sekä sen mukaiset tehtäväkuvat ja toimintatavat. Kehitetään erityisesti yksiköiden välistä yhteistyötä, tiedonkulkua ja käytäntöjä asioiden

valmistelussa. Varmistetaan koko osaston osaamisen hyväksikäyttö sekä tietojen saanti laaja-alaisten hankkeiden valmistelussa. Jatkokehittämisen tarpeet arvioidaan ja konkretisoidaan vuoden 2006 alussa syksyn aikana saatujen kokemusten perusteella sekä huomioon ottaen myös syksyllä toteutettu ilmapiirikartoitus ja käytävät uudet kehityskeskustelut.

Tavoite: Henkilöstörakenteen kehittäminen on suunnitelmallista ja perustuu osaston strategiaan tavoitteisiin. Yksiköiden ja virkamiesten tehtävät määriteltä, työnjaot ja asioiden valmisteluvastuut selkeät sekä osaston sisällä että ulospäin ja tieto kulkee.

Mittari: Henkilöstösuunnitelma laadittu. Organisaation toimivuuden osalta ilmapiirikartoitus, kehityskeskustelut sekä muu palaute.

3.3 Osaston henkilöstöä koskevat tavoitteet

Työhyvinvointi. Huolehditaan henkilökunnan jaksamisesta ja kehitetään osaston työhyvinvointitoimintaa. Laaditaan vuosittainen työhyvinvointisuunnitelma ja otetaan kehittämistavoitteissa huomioon keväällä 2006 toteutettavan ilmapiirikartoituksen tulokset. Erityisesti panostetaan edellisessä kyselyssä havaittuihin kehittämiskohteisiin eli tiedonkulkuun, työyhteisön avoimuuteen ja johtamiseen. Työnjako osaston sisällä on tasainen. Kehittämiskeskustelujen laadun ja sisällön parantamista jatketaan. Työhyvinvoinnin tilaa arvioidaan osana henkilöstötilinpäätöstä, kehityskeskusteluja ja osaston sisäisiä palavereja.

Tavoite: Osaston yleinen työhyvinvointi paranee ja henkilökunta haluaa pysyä osaston palveluksessa.

Mittarit:	2004	2006
työtyytyväisyysindeksi	3,16	3,22 (=OM:n ka)
erityisesti paranevat		
tiedonkulku	2,58	nousee
työyhteisön avoimuus	2,44	nousee
johtaminen	3,06	nousee
sairauspoissaolojen määrä	6 työp/htv	ennallaan
vaihtuvuus (lähtö/tulo)	19,2/19,2%	ennallaan

Osaaminen. Laaditaan henkilökohtaiset pitkän tähtäimen kehittämissuunnitelmat osana kehityskeskusteluita. Suunnitelmia laadittaessa otetaan huomioon osaston kehittyvät tehtävät, henkilökunnan vaihtuvuus ja siihen liittyvä osaamisen siirtäminen sekä koko ministeriötä koskevat hankkeet. Varmistetaan osaston strategisten tavoitteiden saavuttamiseen tarvittava osaaminen.

Tavoite: Osastolla on sen strategisia tavoitteita vastaava osaaminen, jota jatkuvasti kehitetään.

Mittari:	2005	2006
koulutuspäivät/htv	2,44	nousee
koulutustasoindeksi	6,8	6,9

Pitkän tähtäimen kehittämissuunnitelma laadittu

4 KESKEISET PAINOTUKSET RIKOSSEURAAMUSVIRASTON JA VALTAKUNNANSYÖTTÄJÄNVIRASTON KANSSA KÄYTÄVISSÄ TULOSNEUVOTTELUISSA

Rangaistusten täytäntöönpano

Rikosseuraamusviraston kanssa käytävissä neuvotteluissa keskeiset painopisteet ovat toiminnan sopeuttaminen odotettavissa olevaan vuoden 2006 määrärahasoon sekä RAKE -uudistuksen ja uuden vankeuslainsäädännön toimeenpanon suunnittelemisen, mukaan lukien henkilöstön mitoittaminen Rikosseuraamusvirastossa.

Vuoden 2006 talousarvioesityksessä rangaistusten täytäntöönpanon toimintamenoihin varatusta määrärahasta on vankeinhoitolaitoksen menojen osuus 166,8 milj. euroa. Kun otetaan huomioon noin 2,3 miljoonan euron siirto hallinnonalan palvelukeskuksen toimintamenoihin, on määräraha suunnilleen sama kuin kuluvan vuoden tilinpäätöksenuste. Vuonna 2006 huomattavimmat menojen lisäysohjelmat aiheutuvat vuokramenoista (arvioitu lisäys noin 1,8 milj. euroa) sekä lokakuun alussa voimaan tulevan uuden vankeuslainsäädännön toteuttamisesta. Rikosseuraamusviraston arvion mukaan näistä sekä muista tiedossa olevista seikoista aiheutuvat menopaineet ylittävät 5 - 6 milj. eurolla talousarvioesityksen mukaisen määrärahan. Vuonna 2005 toisen lisäbudjetin seurauksena ja laskelmien tarkistamisen jälkeen vajaus on tätä merkittävästi pienempi.

Vuoden 2006 määrärahojen käyttöön liittyvänä tavoitteena on menojen sovittaminen talousarviossa myönnettyyn määrärahaan ja tarvittavien sopeuttamistoimien toteuttaminen.

Kriminaalihoitolaitoksen ja Vankeinhoidon koulutuskeskuksen suunniteltu toiminta pystytään rahoittamaan talousarvioesityksen mukaisilla määrärahoilla käyttämällä jonkin verran vuodelta 2005 siirtyviä määrärahoja.

	2004 TP	2005 ennuste	v:lta -05 siirtyvä erä ilman syksyn LTA:ta	2006 TAE
Vankeinhoitolaitos	159 679	168 100	1 527	166 820
Kriminaalihoitolaitos	12 987	13 900	1 607	14 080
Yht. tp- ja hallintotehtävät	3 171	2 900	694	2 900
Vankeinhoidon koulutuskeskus	2 966	3 100	523	3 152
Yhteensä	172 853	188 000	4 351	186 952

Syyttäjälaitos

Valtakunnansyyttäjänviraston kanssa käytävien neuvottelujen painopisteenä on kokonaisuus, joka muodostuu syyttäjälaitoksen rakenneuudistuksesta, eduskunnan käsiteltävinä olevista prosessilainsäädännön muutoksista ja näiden vaikutuksesta asetettaviin syyteharkinnan joutuisuustavoitteisiin.

Syyttäjälaitoksen toimintamääräraha pysyy talousrikossyyttäjäreurssien vahvistamiseen saatua 100 000 euron lisämäärärahaa lukuun ottamatta vuoden 2005 tasolla.

Vuonna 2006 nykyisen laajuinen toiminta pystytään rahoittamaan siirtyvän erän ansiosta. Menot nousevat vuonna 2006 vähintään 31,5 milj. euroon, jolloin vuodelle 2007 siirtyvä määräraha olisi noin 1,2 milj. euroa eli selvästi pienempi kuin viime vuosina.

Organisatoristen uudistusten ja viranomaisten yhteistoiminnan tehostamisen lisäksi syyttäjälaitoksen tuottavuuden parantaminen edellyttää panostusta tietojärjestelmiin. Tämä panostus on olennainen edellytys sille, että edellä todettujen kehittämishankkeiden hyödyt voidaan realisoida.

	2004 TP	2005 ennuste	v:lta -05 siirtyvä erä	2006 TAE
Valtakunnansyyttäjänvirasto	2 896	2 950		2 933
Paikalliset syyttäjyksiköt	26 239	27 100		27 065
Tietohallinto	887	1 000		1 000
Yhteensä	30 022	31 050	1 770	30 998

5

MUUT ASIAT

Sovittiin, että osasto päivittää tuloskortin vuoden 2006 ja lähivuosien hankkeiden osalta. Pohjana osaston tulee käyttää vuoden 2005 tuloskortin mukaista rakennetta ja esittämistapaa.

6

TULOSRAPORTOINTI

Tuloskorttihankkeiden etenemistä seurataan ministeriön johtoryhmässä säännöllisin väliajoin, minkä lisäksi osasto raportoi tässä tulossopimuksessa sovittujen tavoitteiden toteutumistilanteesta puolivuosisikatsauksen (raportointi 18.8.2006 mennessä) ja vuodelta 2006 laadittavan toimintakertomuksen (raportointi 23.2.2007 mennessä) yhteydessä.

Oikeusministeriössä 10.10.2005

Kirsti Rissanen
Kansliapäällikkö

Jarmo Littunen
Ylijohtaja

Hallintoyksikkö

HALLINTOYKSIKÖN TULOSTAVOITEASIAKIRJA 2006

Hyväksytty kansliapäällikön ja hallintoyksikön tulosneuvottelussa 25.10.2005

Sisällys

- 1 **YKSIKÖN JOHDON KATSAUS**
- 2 **RESURSSIT VUODELLE 2006**
  - 2.1 Yksikön toimintamenot ja henkilöstömäärä
  - 2.1 Muut yksikön toimialaan kuuluvat menot
- 3 **TULOSTAVOITTEET VUODELLE 2006**
  - 3.1 OM-strategiaa toteuttavat keskeiset tavoitteet ja toimintalinjat 2006
    - 3.1.1 Vaalien toimeenpano ja vaalitietojärjestelmän kehittäminen
    - 3.1.2 Kielilakitehtävät
    - 3.1.3 Henkilöstötoimen kehittäminen
    - 3.1.4 Hallintoasioiden vastualueen toiminta
    - 3.1.5 Tietopalvelu
    - 3.1.6 Sisäiset palvelut
    - 3.1.7 Saamelaisasiat
  - 3.2 Yksikön oman toiminnan kehittämistavoitteet
  - 3.3 Henkilöstö ja henkilöstöä koskevat kehittämistavoitteet 2006 ja lähivuosina
  - 3.4 Keskeiset painotukset erillisvirastojen kanssa käytävissä tulosneuvotteluissa
- 4 **MUUT ASIAT**
- 5 **TULOSRAPORTOINTI**

2.11.2005

HALLINTOYKSIKÖN TULOSSOPIMUS

1 YKSIKÖN JOHDON KATSAUS

Toimintaympäristö

Oikeusministeriössä on toiminut kansalaisvaikuttamisen politiikkaohjelma, joka kestää vuoteen 2007 saakka. Politiikkaohjelman päättymisen jälkeen ministeriön hoidettavaksi tulee ohjelman sisältöön kuuluvia tehtäviä, jotka on integroitava ministeriön hallintorakenteeseen. Ministeriön organisaatio on valmistelussa, jossa selvitetään myös näiden demokratian kehittämistehtävien sijoitus ministeriössä.

Oikeusministeriön hallinnonalan henkilöstöstrategia ulottuu vuoteen 2007 saakka. Toimeenpanohankkeet ovat käynnissä ja osa hankkeista on valmistunut vuoden 2005 aikana ja osa jatkuu vuoteen 2006 sekä jatkovuosille. Vuoden 2006 aikana pannaan vireille strategian uudistaminen.

Uuden palkkausjärjestelmän käyttöönotto edellyttää yksikön resurssien kohdentamista mm. virkaehtosopimusten hallintaan, vertailuun ja soveltamiseen liittyviin tehtäviin. Tehtävä on keskeinen henkilöstöasioissa.

Yleinen osasto jaettiin 1.4.2005 lähtien hallintoyksiköksi ja talousyksiköksi. Hallintojohtajan virka täytettiin 15.8.2005 lähtien. Talusjohtajan virka on täytetty syyskuussa 2005.

Ministeri Koskinen asetti työryhmän 17.2.2005 oikeusministeriön organisaation kehittämistä varten. Työryhmän puheenjohtajana toimii kansliapäällikkö Kirsti Rissanen ja sen esittämät muutokset tulevat lähtökohtaisesti voimaan 1.1.2006 lähtien. Hallintoyksikön työn kannalta olennaista on henkilöstöasioiden vastuualueen muodostaminen. Ministeriön organisointi tulee koko laajuudessaan voimaan vasta vuoden 2007 aikana.

Palvelukeskuksen rekrytoinnit vaikuttavat mm. yksikön mahdollisuuksiin kohdentaa henkilöstövoimavarojaan uudelleen. Samat työprosessit ja tehtävänjako tulevat muuttumaan. Palvelukeskuksen henkilöstöasioiden sisältöohjaus on uusi tehtävä.

Ministeriön tilojen saneeraus saadaan valmiiksi vuoden vaihteessa 2005/2006.

2 RESURSSIT VUODELLE 2006

2.1 Yksikön toimintamenot ja henkilöstömäärä

Yksikön tavoitetoimintameno- taso vuodelle 2006 on **5 810 000 euroa**. Yksikölle myönnetään vuoden 2006 talousarviomäärärahaa 5 450 000 euroa ja lisäksi yksiköllä on käytettävissään vuodelta 2005 siirtyneet määrärahat.

Yksikön enimmäishenkilötyövuosimäärä vuodelle 2006 on **44 henkilötyövuotta**.

2.2 Muut yksikön toimialaan kuuluvat menot

Vuoden 2006 talousarvioesityksessä on yksikön toimialaan kuuluviin muihin kuin ministeriön yhteydessä toimivien erillisvirastojen toimintamenoihin osoitettu seuraavat määrärahat:

	momentti	€
Erityismenot (Onnettomuustutinnan erityismenot)	25.01.29	1 000 000
Eräät valtion maksamat korvaukset ja avustukset	25.01.51	1 560 000
* Avustukset saamelaiden kulttuuri-itsehallinnon ylläpitämiseen		1 300 000
* Muut avustukset		260 000
Vaalimenot	25.70.21.	21 150 000

TULOSTAVOITTEET VUODELLE 2006

3.1 OM-strategiaa toteuttavat keskeiset tavoitteet ja toimintalinjat 2006

Strategiaa tukevat tavoitteet hallintoyksikössä ovat erityisesti laadullisia. Hallintoyksikön toiminta tulee saada vuoden 2006 aikana tehokkaasti ja tasapainoisesti organisoiduksi, vastualueet vastuullisesti johdetuiksi ja toiminnan suunnittelu pitkäjänteisemmäksi. Hallinnolliselle työlle tulee asettaa myös konkreettisia keskipitkän ajan sekä vuositavoitteita.

Oikeusministeriön strategian tukemiseksi on tärkeää mm. johtamiskoulutuksen varmistaminen ja syventäminen ministeriössä. Ministeriön organisaation kehittäminen antaa johtamisjärjestelmän laadun nostamiselle aikaisempaa paremmat mahdollisuudet.

3.1.1 Vaalien toimeenpano ja vaalitietojärjestelmän kehittäminen

Lähivuosina vaalijärjestelmän kehittämistä jatketaan eduskunnan ja hallituksen antamien suuntaviivojen (EK:n lausumat ja ponnet, hallitusohjelma) mukaisesti. Hallitus antanee keväällä 2006 toimeksiannon siitä, miten Kansanvalta 2007 –toimikunnan vaaleja ja puolueita koskevia ehdotuksia (KM 1:2005/7.6.2005) on tarkoitus jatkokehittää lähivuosien aikana. Huolehditaan, että vaalilainsäädäntö on kaiken aikaa ajanmukainen siten, että vaalit voidaan toimittaa järkevästi, luotettavasti ja taloudellisesti. Vaalitietojärjestelmän (VAT) kehittämistä jatketaan tavoitteena uudistettu tietojärjestelmä vuosina 2009-2010, sisältäen äänestyspaikalta tapahtuvan sähköisen äänestämisen. Tehostetaan vaaleja koskevaa tiedotusta. Lähivuosina toimitettavat vaalit ovat presidentinvaalit 2006, eduskuntavaalit 2007, kunnallisvaalit 2008 ja europarlamenttivaalit 2009.

Vuosi 2006

Seuraavien tavoitteiden toteuttaminen edellyttää, että vaalien vastualueen 3,3 htv:n lisäksi on käytettävissä 2 htv:tä oikeushallinnon tietotekniikkakeskuksesta, noin 0,2 htv:tä viestintäyksiköstä sekä sujuvat kielenkääntöpalvelut hallinnon vastuualueelta.

1.Vuoden 2006 presidentinvaalien toimeenpano luotettavasti, sujuvasti ja taloudellisesti. Erityisiä tavoitteita:

- a) Äänestysaktiivisuus. Tavoitteena äänestysaktiivisuuden pysyminen samalla tasolla kuin edellisissä presidentinvaaleissa (I vaali 76,9%, II vaali 80,2%). Vaikuttamiskeinoja:
- Vaalitiedotuksen tehostaminen. Tältä osin uutena, ensimmäistä kertaa toteutettavana hankkeena on liittää ilmoituskorttiin äänioikeutetun oman vaalipiirin yleisten ennakoäänestyspaikkojen tiedot. Lisäksi tehdään YLE:n kanssa tv-tietoisku, lähetetään ensiäänestäjäkirje ja laaditaan selkokieliessite sekä tehostetaan www.vaalit.fi -sivujen tiedotusta.
  - Ohjataan ja neuvotaan kuntia vaalijärjestelyissä mm. siten, että äänestyspaikkoja on riittävästi ja niissä on riittävästi vaalivirkailijoita, joilla on tehtäviensä suorittamiseen tarvittavat tiedot ja taidot.
  - Tuetaan puolueita. Tältä osin VNK myöntää eduskuntapuolueille noin 2,4 miljoona euroa erityistä presidentinvaalitukea.
- b) Tulos- ja muun tietopalvelun sujuvuus. Tavoitteena on ilmoittaa päivittäinen ennakkoon äänestäneiden lukumäärä sekä vaali-iltana vaalitulokset kello 22 mennessä. Vaikuttamiskeinoja:
- Kuntien ja vaalipiirilautakuntien ohjaus sekä tiivis yhteistyö atk-toimittaja TietoEnatorin sekä YLE:n ja muiden tiedotusvälineiden kanssa.
- c) Vaalien seuranta ja tutkimus. Tuetaan yliopistollisia tutkimushankkeita. Laaditaan oma analyysi vaalien sujumisesta keväällä 2006. Yhteistyö Tilastokeskuksen kanssa. Ministeri ratkaisee vuonna 2006 sen, pyritäänkö vuoden talousarvioon ottamaan erityinen eduskuntavaalien tutkimusmääräraha, kuten Kansanvalta 2007-toimikunta ehdotti.

2. Vuoden 2007 eduskuntavaalien toimeenpanotehtävien aloittaminen, mukana lukien sähköisen äänestyksen 1. pilotin valmistelut.

3. Vaalitietojärjestelmän uudistaminen (uVAT). Tavoitteena on toteuttaa pohja- ja paikkatietojärjestelmä, kilpailuttaa ehdokastietojärjestelmä ja äänioikeusjärjestelmä, määrittellä ja pilotoida sähköinen äänestysjärjestelmä sekä aloittaa tuloslaskentajärjestelmän määrittely. Uusien osajärjestelmien integrointi nyky-VAT:iin.

4. Vaalijärjestelmän kehittäminen ja aihealueen lainvalmistelu. Hallituksen esitys vaalilain muuttamisesta (sähköinen äänestys) eduskunnalle helmikuussa 2006, laki voimaan 1.7.2006.

5. Vaalitiedotus ja sen kehittäminen. Juhlavaalit 2007 –työryhmän työn jatkaminen. Vaalit.fi –sivujen uudistus (ulkoasu ja sisältö). Lisäksi sekä presidentinvaaliin että vuoden 2007 eduskuntavaaleihin liittyvä toimittamisaikainen tiedotus.

6. Puolueräkisterin ylläpito ja puoluelain mukainen valvonta hoidetaan samalla tasolla kuin aiempinakin vuosina. Kansanvalta 2007 –toimikunnan puolueita koskevien ehdotusten mahdollinen toteuttaminen yhdessä valtioneuvoston kanslian kanssa.

7. Yhteistoiminta kansalaisvaikuttamisen politiikkaohjelman kanssa. Tarpeen mukaan tarkemmin selvittäen. Politiikkaohjelma päättyy samalla kun nykyisen hallituksen toimikausi eli keväällä 2007. Kansliapäällikkö käynnistää vuonna 2006 selvitystyön siitä, miten ohjelmalta mahdollisesti jälkeen jääneet tehtävät on syytä organisoida ministeriössä kevästä 2007 lukien.

3.1.2 Kielilakitehtävät

Annetaan eduskunnalle kielilain edellyttämä, kielilainsäädännön soveltamista koskeva valtioneuvoston kertomus. Vuonna 2006 ryhdytään kertomuksen toimenpideehdotusluvussa esitettyjen ehdotusten täytäntöönpanoon. Näihin lukeutuvat mm. kielellistä palvelua mittaavien keinojen kehittämistyö, sillä oikeusministeriön tehokasta seurantatyötä ja vuonna 2009 eduskunnalle annettavaa kertomusta varten on luotava edellytykset saada paikkansapitävää tietoa siitä, millainen kyky viranomaisissa on antaa lain edellyttämää palvelua suomen ja ruotsin kielellä ja missä on parantamisen tarvetta.

Oikeusministeriön lakisääteinen kielilain täytäntöönpanon ja soveltamisen seuranta edellyttää, että määrärahat tulevaisuudessakin turvataan nykyisellä tasolla ministeriön kehyksissä.

Jatketaan kielilainsäädännön jalkauttamista hallinnossa, mm. sen sisällyttämistä viranomaisten työhönottomenettelyihin, strategia-asiakirjoihin ja tulossopimukseen antamalla suosituksia tuomioistuimille ja viranomaisille lain oikeasta soveltamisesta.

3.1.3 Henkilöstötoimen kehittäminen

1. Laaditaan tasa-arvosuunnitelma sekä sen seurannan edellyttämien tunnuslukujen määrittely; suunnitelma valmiina syksy 2006.
2. Työsuojelutoimikunnan perustaminen ja suunnitelman laatiminen; kevät 2006.
3. Työtyytyväisyyskysely tehdään ministeriössä ja tulokset analysoidaan keväällä 2006. Lisäksi tulosten edellyttämät konkreettiset kehittämistoimenpiteet käynnistetään välittömästi.
4. UPJ-sopimusten hallinta ja soveltaminen sekä siihen liittyvän WebArviointi –järjestelmän käyttöönotto UPJ-prosessin työvälineeksi.

Järjestetään ministeriön ja eräiden virastojen UPJ-sopimuksen soveltamiskoulutus esimiehille. Täsmennetään vaativuuskäsikirjan sisältö ja suoritusarvioinnissa käytettävät periaatteet sekä soveltamisohjeet vuoden 2006 kehityskeskustelujen käymistä varten (erityisesti eri tehtäväryhmien tarpeet huomioon ottaen). Arviointi-/seurantaryhmän työskentely vakiinnutetaan ja kokousmenettelyjen kehittäminen. Palkkakehityksen vertailujärjestelmän käyttöönotto ja ylläpitomenettelyjen kehittäminen (jokaiselle tehtävälle vp-koodi, koskee koko hallinnon alaa).

5. PALVO-muutoksen seurauksena ministeriöön ja virastoihin jäävien talous- ja henkilöstöhallintotehtäviä hoitaneiden virkamiesten uudelleensijoittaminen / uusien tehtävien löytäminen. Palvelukeskuksen käyttöönoton myötä siirtyminen uuteen toimintamalliin ja operatiivisten tehtävien siirto palvelukeskukselle. HR-portaalin toteuttaminen ja käyttöönotto. Palvelukeskuksen henkilöstön rekrytointien loppuunsaattaminen; ns. toinen vaihe eli vuoden 2007 alusta nimitettävät, toteutus syksyllä 2006.

6. Palvelukeskukseen nimittämättä jääneiden tukitoimet, joita hoidetaan mm. henkilöstömuutosryhmässä (HEMU), jonka toiminta jatkuu PALVO-sopeutuksen jälkeinkin.
7. Tarkistetaan ministeriön virkojen virkanimikkeet tehtäviä vastaaviksi, jota varten asetetaan työryhmä alkuvuodesta 2006; työ valmis 2006 loppuun mennessä.
8. Laaditaan esimiehen käsikirja. Kehitetään rekrytointiprosessia / laaditaan ohje työhönottomenettelyä varten mm. hakuilmoittelu, nimitysmuistiot, perehdyttämisohjeet; syksy 2006.
9. Ministeriön sisäisten koulutusasioiden hoito järjestetään; kevät 2006.
10. Valmistellaan kevään 2006 aikana asetettavaksi hanke yhteistoimintamenettelyjen kehittämiseksi; valmis syksy 2006.

3.1.4 Hallintoasioiden vastualueen toiminta

Selvitetään työmäärien hallinta ja tasaus. Perustoiminnan jatkuvuutta ja osaamisen laaja-alaistamista suunnitellaan. Johdon tuen asema ja tehtävät täsmennetään ministeriön organisaatiomuutoksen yhteydessä.

Järjestetään hallintoyksikölle hyvä toimintavalmius sen sisältämissä erityishallintotehtävissä sekä ministeriön johdon tuessa.

3.1.5 Tietopalvelu

Kotimaista selvitystyötä luotettavan ja autenttisen sähköisen säädöskokoelman toteutuksesta jatketaan säädöskokoelman johtoryhmässä, yhteistyössä eduskunnan, valtioneuvoston kanslian ja ulkoministeriön kanssa. Tavoitteena on kustannussäästöjen aikaansaaminen korvaamalla paperinen säädöskokoelmajulkaisu autenttisella sähköisellä säädöskokoelmalla vuoden 2007 aikana. Vuonna 2006 käynnistetään myös tarvittavat säädöskokoelmalain muutosvalmistelut.

Oskari-asiankäsitelyjärjestelmän hakutoimintoja uudistetaan ja hankeasioita koskeva tiedonsiirto OM:n julkisille verkkosivuille toteutetaan. Oskari-järjestelmän tiedonhaku- ja ylläpitokoulutusta järjestetään kaikille osastoille ja yksiköille.

Sisäisen viestinnän valmiuksia osastoilla edistetään ja viestintäsuunnitelma päivitetään yhdessä viestintäyksikön kanssa. Osastojen ja yksiköiden omien sivustojen sisältöjä Oivassa kehitetään vastaamaan paremmin sisäisen viestinnän tarpeita. Oivan käytettävyyttä mm. hakutoimintoja parannetaan, Oivan uusi versio (ja sen myötä ministeriön julkaisujärjestelmä) otetaan käyttöön ja sitä markkinoidaan ministeriössä.

EU-puheenjohtajuuskauden aikana lisääntyvät EU-asiakirjojen jakelutehtävät hoidetaan.

Ministeriön kirjaston palveluja (aineistohankinnat, lehtikierto, kirjaston kokoelmat ja kirjastotietokanta) tarjotaan aktiivisesti kaikille osastoille ja yksiköille. Kirjaston uusien tilojen käyttöön annetaan opastusta.

3.1.6 Sisäiset palvelut

Etelä-Esplandi 10:n paluumuuton koordinointi ja EU-puheenjohtajakauden järjestelyt. Hankintatoiminnassa käytetään Hanselin tarjoamia hankintapalveluja nykyistä enemmän hyväksi.

3.1.7 Saamelaisasiat

Saamelaiskulttuurikeskushankkeen valmistelua jatketaan oikeusministeriön, opetusministeriön, valtiovarainministeriön ja Saamelaiskäräjien yhteistyönä (mitoitus, rahoitus, ajoitus) tavoitteena löytää toteuttamiskelpoinen ratkaisu hallituksen kehysmenettelyn 2006 aikana.

Pohjoismaista saamelaissopimusta valmistelevan yhteispohjoismaisen asiantuntijatyöryhmän 16.11.2005 luovutettavan mietinnön ja siihen sisältyvän sopimusehdotuksen kansallinen käsittely yhteistyössä lainvalmisteluosaston, ulkoasiainministeriön ja Saamelaiskäräjien kanssa (lausuntomenettely ym.).

Ylä-Lapin maa- ja metsätaloustutkimuksen jatkotoimet yhteistyössä lainvalmisteluosaston kanssa siten, että tutkimuksen tulokset otetaan huomioon asianomaisessa lainvalmistelussa. Lainvalmisteluosasto on antanut 10.10.2005 (Drno 2/559/2005) lainsäädäntöneuvos Eero J. Aarniolle ja Saamelaiskäräjien lakiasiainneuvoston Heikki J. Hyvärille toimeksiannon laatia luonnos saamelaisten maahan, veteen, luonnonvaroihin ja perinteisiin elinkeinoihin kohdistuvien oikeuksien järjestämistä saamelaisten kotiseutualueella koskevaksi lainsäädännöksi.

Syksyllä 2007 pidettävien saamelaiskäräjien vaalien valmistelun aloittaminen kesällä 2006. Oikeusministeriön osalta tähän valmisteluun kuuluu mm. rahoituksen myöntäminen saamelaiskäräjien vaalit toimittavalle Saamelaiskäräjien vaalilautakunnalle (momentti 25.71.21/*Vaalimenot*) sekä saamelaiskäräjien vaaleissa noudatettavasta menettelystä annetun oikeusministeriön asetuksen (160/2003) tarkistaminen.

3.2 Yksikön oman toiminnan kehittämistavoitteet

Vuoden 2006 aikana tulee keskittyä mm. hallintoyksikön vastualueiden tehtävien kirkastamiseen ja uusien toimintojen käynnistykseen varmistamiseen. Suuria kehittämistavoitteita ei tämän vuoksi tule muuten ottaa. Vuotta pidemmän suunnittelun käynnistäminen tulee kuitenkin ottaa tehtäväksi jo vuonna 2006. Samoin tuloksellisuuden mittariston kehittämistä tulee syventää toimintavuoden aikana.

Hallintoyksikön virkamiesten osaamiset selvitetään karkealla tasolla ja liitetään tärkeimmät osaamisen kehittämiset koulutussuunnitelmaksi tai sen tarkisteeksi.

PALVO-muutoksen seurauksena ministeriöön (ja virastoihin) jäävien talous- ja henkilöstöhallintotehtäviä hoitaneiden virkamiesten uudelleensijoittaminen / uusien tehtävien löytäminen. Palvelukeskuksen käyttöönoton myötä siirrytään uuteen toimintamalliin ja operatiiviset henkilöstöhallinnon tehtävät siirtyvät palvelukeskukselle.

Palvelukeskuksen toimintaa tukevien tietojärjestelmähankkeet saatetaan loppuun ja siirretään tarvittaessa palvelukeskukselle.

3.3

Henkilöstö ja henkilöstöä koskevat kehittämistavoitteet 2006 ja lähivuosina)

Henkilöstön määrä ja rakenne

Vuoden 2006 aikana osa henkilöstöstä siirtyy töihin Hämeenlinnaan perustettavaan palvelukeskukseen. Lisäksi ne talous- ja henkilöstöhallinnon virkamiehet, jotka eivät siirry palvelukeskukseen töihin, on uudelleensijoitettava hallinnon tehtäviin. Hallintoasioiden vastuualueesta ja henkilöstötietojen hallinnan vastuualueesta perustetaan henkilöstöasioiden vastuualue, jonka käytettävissä oleva htv määrä on 5,5.

Hallintoasioiden vastuualueen ylitarkastajan virka täytetään vuoden 2006 aikana.

Osaaminen

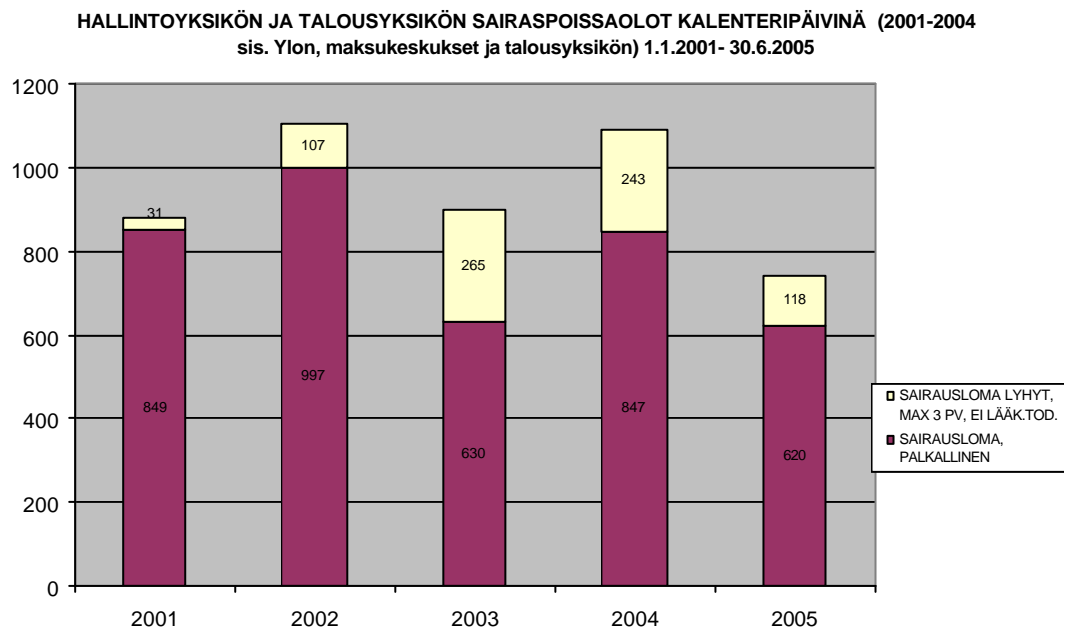
Palvelukeskusmuutos aiheuttanee henkilöstön uudelleen kouluttamistarvetta. Henkilöstön omaehtoista kouluttautumista kannustetaan.

Työhyvinvointi

Hallintoyksikössä on työn määrästä johtuvaa työuupumusta. Vuoden 2006 aikana keskitytään perustehtävien suorittamiseen muun muassa tehtävien selvien priorisointien kautta.

Työtyytyväisyyttä edistävien toimenpiteiden käytännön toteutus (HESTRA-barometriryhmän esitysten mukaisesti).

Sairaspoissaolojen määrä on kasvanut huolestuttavalla tavalla vuosien 2003-2005 aikana. Lyhyiden (1-3 pv) poissaolojen määrä ei ole kasvanut, vaan kasvua on tapahtunut lähinnä yli 3 päivää, mutta alle 60 päivää kestäneiden sairauspoissaolojen osalta.

*) Yllä olevassa kuvassa vuoden 2005 sairauspoissaolot ovat ajalta 01.01.-30.06.2005

Medivireltä saadun raportoinnin mukaan mielenterveydellisen häiriön perusteella (työuupumus diagnoosina ryhmitellään tähän ryhmään KELAn korvauskäytännön vuoksi) on sairauslomaa myönnetty entisen YLOn henkilöille seuraavasti:

Vuosi	Sairauslomapäivien lkm / % kaikista YLOn työntekijöille myönnetyistä sairauslomapäivistä	Henkilölk
2003	50 / 17,5 %	1
2004	196 / 42,2 %	7
2005 (syyskuun tilanne)	111 / 32,1 %	5

Kuntoutuksessa olevien lukumäärä on yli kaksinkertaistunut. Vuonna 2003 kuntoutuksessa oli entisen YLOn henkilöitä 4 ja vuonna 2005 kuntoutuksessa olevia oli 10 henkilöä. Samalla myös pitkiä palkattomia sairauslomia saaneiden lukumäärä on vähentynyt. Tavoitteena on saada sairauspoissaolojen määrän kasvu pysäntymään vuonna 2006.

Tehostetaan edelleen sisäistä tiedottamista. Vuoden 2005 aikana on ollut sisäisestä tiedottamisesta järjestetty ministeriön sisäinen tilaisuus ja Oiva-intranettia on parannettu. Vuonna 2006 yhteistoimintamenettelytapoja otetaan mahdollisuuksien mukaan enemmän yksikön tasolla käyttöön.

Virkamiesetiikan perusteista käydään keskustelua esim. ministeriön sisäisessä tilaisuudessa.

3.4 Keskeiset painotukset erillisvirastojen kanssa käytävissä tulosneuvotteluissa

Ministeriön alaisten ja hallintoyksikön ohjaamien erillisvirastojen ohjauksessa tulee resurssikehityksen heikkouden vuoksi keskittyä lähivuosina niiden voimavarojen uudelleenkohdentamismahdollisuuksiin ja työn painopisteiden arviointiin sekä laadun parantamiseen.

Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos siirtyy suoraan ministeriön johdon tulosohjattavaksi virastoksi. Ohjauksen muutos liittyy tutkimusstrategian luontiin ja tutkimustiedon suunnitelmallisen käytön lisäämiseen.

Tietosuojavaltuutetun toimiston työlle on luotu vuonna 2005 vaikuttavuutta ja laatua kuvaava sanallinen mittaristo kriteereineen. Sen soveltamista toiminnan kehittämiseen ja seurantaan jatketaan. Toiminnan vaikuttavuutta tulee mitata ja työn ennaltaehkäisevyyttä painopisteenä vahvistaa.

Onnettomuustutkintakeskus on kehittänyt työnsä ulkoisen kuvan ja sidosryhmätyön arviointia sekä luonut kattavan tutkintaohjeiston (käsikirja). Tarkoituksena on ulottaa toiminnan kehittäminen laatukäsikirjan laatimiseen, jonka valmistelut on jo aloitettu. Hanke on yksikön kokoon nähden kattava ja em. hankkeita täydentävä kehittämistavoite.

momentti: 25.01.22 (HALY:n tulosoajauksessa olevat yksiköt)	TP-2004	TPE-2005	TAE-2006	Muutos
Tietosuojavaltuutetun toimisto	1 236 993	1 296 052	1 355 000	58 949
Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos	1 046 316	1 149 476	1 095 000	-54 476
Onnettomuustutkintakeskus	831 799	854 335	870 000	15 665
Tietosuojalautakunta	14 494	15 500	16 000	500
Yhteensä	3 129 602	3 413 089	3 336 000	20 638

Vuoden 2006 talousarvioesityksessä on yksikön toimialaan kuuluvien ministeriön yhteydessä toimivien erillisvirastojen toimintamenoihin osoitettu seuraavat määrärahat:

4 MUUT ASIAT

Sovittiin, että osasto päivittää tuloskortin vuoden 2006 ja lähivuosien hankkeiden osalta. Pohjana osaston tulee käyttää vuoden 2005 tuloskortin mukaista rakennetta ja esittämistapaa.

5 TULOSRAPORTOINTI

Tuloskorttihankkeiden etenemistä seurataan ministeriön johtoryhmässä säännöllisin väliajoin, minkä lisäksi osasto raportoi tässä tulossopimuksessa sovittujen tavoitteiden toteutumistilanteesta puolivuosisikatsauksen (raportointi 18.8.2006 mennessä) ja vuodelta 2006 laadittavan toimintakertomuksen (raportointi 23.2.2007 mennessä) yhteydessä.

Oikeusministeriössä 2.11.2005

Kirsti Rissanen
Kansliapäällikkö

Olli Muttilainen
Hallintojohtaja

Talousyksikkö

TALOUSYKSIKÖN TULOSTAVOITEASIAKIRJA 2006

Hyväksytty kansliapäällikön ja talousyksikön tulosneuvottelussa 21.10.2005

Sisällys

- 1 YKSIKÖN JOHDON KATSAUS LÄHIVUOSIEN NÄKYMIIN**
- 2 RESURSSIT VUODELLE 2006**
- 3 TAVOITTEET VUODELLE 2006**
  - 3.1 OM-strategiaa toteuttavat keskeiset tavoitteet ja toimintalinjat 2006**
  - 3.2 Yksikön oman toiminnan kehittämistavoitteet**
  - 3.3 Henkilöstö ja henkilöstöä koskevat kehittämistavoitteet 2006**
  - 3.4 Keskeiset painotukset Oikeushallinnon palvelukeskuksen kanssa käytävissä tulosneuvotteluissa**
- 4 MUUT ASIAT**
- 5 TULOSRAPORTOINTI**

21.10.2005

TALOUSYKSIKÖN TULOSSOPIMUS

1 YKSIKÖN JOHDON KATSAUS LÄHIVUOSIEN NÄKYMIIN

Hallinnonalan keskeinen haaste lähivuosina on riittävien resurssien turvaaminen hallinnonanalalle, jonka kaikki tehtävät ydinvaltiotehtäviä. Käytettävissä olevat resurssit tulee mahdollisimman tehokkaasti kohdentaa yhteiskunnan ja kansalaisten kannalta olennaisiin tehtäviin mm. hallituksen tuottavuuslinjausten pohjalta ja hyödyntäen suurten ikäluokkien eläkkeelle siirtymiseen liittyvää henkilöstöpoliittista liikkumavaraa. Onnistuminen edellyttää kaikissa prosessivaiheissa – mukaan lukien v.2007 alkavan vaalikauden vaaliohjelmien ja hallitusohjelman valmisteluaineisto - vaiheissa johdonmukaista kehittämislinjaa ja vakuuttavasti perusteltuja ehdotuksia. Näissä taas tietopohjan kehittäminen ja entistä paremmin analysoidun ja havainnollistetun informaation merkitys on ratkaisevaa.

Toinen keskeinen haaste on palvelukeskushankkeen toteuttaminen niin, että hankkeen tavoitteena olevat tuottavuus- ja toiminnalliset hyödyt saavutetaan. Onnistuminen on tärkeää senkin vuoksi, että kyseessä hallinnonalan merkittävin tuottavuushanke. Onnistumisen keskeisiä tekijöitä ovat myös henkilöstömuutoksen toteuttaminen ja tuottavuushyötyjen toteutumisen systemaattinen seuranta.

Kolmas lähivuosien haaste on uusien talousarviosäädösten edellyttämien kasvaneiden vaatimusten läpivienti (tulosohjauksen terävöittäminen, kertomusmenettely, arviointi, kustannuslaskennan ja sisäinen valvonta ja riskien hallinnan uudet vaatimukset).

2 RESURSSIT VUODELLE 2006

Yksikön toimintamenotaso vuonna 2006 on **2 100 000 euroa**. Yksikölle myönnetään vuoden 2006 talousarviomäärärahaa 1 750 000 euroa ja vuodelta 2005 siirtyvää jakamatonta määrärahaa 350 000 euroa sekä lisäksi yksiköllä on käytössään yksikön omat vuodelta 2005 siirtyneet määrärahat.

Yksikön henkilöstön enimmäishenkilötyövuosimäärä vuonna 2006 on **51 henkilötyövuotta**.

3 TULOSTAVOITTEET VUODELLE 2006

3.1 OM-strategiaa toteuttavat keskeiset tavoitteet ja toimintalinjat 2006

Valmistellaan ylikön vasualueeseen kuuluvat elementit tulevaisuuskatsaukseen sekä osallistutaan erikseen sovittavan työnjaon puitteissa uuden vaalikauden strategiseen valmisteluun. Osallistutaan strtaegiatimien työskentelyyn erityisesti resurssi- ja tuottavuusnäkökulman saamiseksi oikeasuhtaisesti esiin työskentelyssä

Arviointikriteeri: Oikeusministeriön hallinnonalan tulevaisuuskatsauksen ja toimintaohjelmien onnistuminen(mp tulevaisuuskatsaukset 30.6.2006 strat.timien toimintaohjelmat 31.5.2006) yksikölle kuuluvien osien ja näkökulmien osalta.

Hallinnonalan tuottavuus paranee tuottavuusohjelman tavoitteiden mukaisesti

- Yksikkö johtaa tuottavuusohjelman mukaisten toimenpiteiden etenemistä, mihin liittyen valmistellaan raportointi ja ohjelman päivitys hallituksen ja ministeriön johdon linjausten mukaisesti yhteistyössä osastojen kanssa.
- Toteutetaan PALVO-hanke vahvistetun aikataulun mukaisesti (vaiheistus 1.1., 1.4. 2006 ja 1.1.2007). Kriittisenä tekijöinä uusien toimintaprosessien omaksuminen kaikilla hallinnon tasoilla sekä henkilöstömuutoksen läpivienti. Käytännön toteutus vuoden 2007 TAE:ssa, syksyn 2007 tulosneuvotteluissa ja vuosien 2008-2011 kehysvalmistelussa. Mahdollinen LTAE 2006 henkilöstömuutokseen liittyvän kitkan vuoksi.
- Kehitetään henkilöstömitoitusta ja taloussuunnittelua varten välineitä ja mittareita, joilla voidaan tuottaa luotettavia laskelmia tuottavuushankkeiden tavoitteiden suunnittelun ja seurannan pohjaksi; pohjana hallituksen tuottavuusohjelman pilottiministeriöiden tuottavuushankkeet.
- Ylläpidetään tuottavuusohjelman hankelistausta sekä seurataan ja raportoidaan ministeriön johdolle tuottavuusohjelman hankkeiden etenemisestä

Arviointikriteeri: Hallinnonalalla on vakiintunut tapa arvioida tuottavuushankkeiden kustannusvaikutuksia sekä luotettavat henkilöstö- ja määrärahalaskelmat tulosneuvottelujen ja kehysvalmistelun pohjaksi. Yksittäisten tuottavuushankkeiden vaikutusarviot täsmentyvät olennaisesti.

Hallinnonalan hankintatointa kehitetään erityisesti tuottavuuden parantamiseksi ja hankintatoimen menettelyjen asianmukaisuuden varmistamiseksi

- Hankintaryhmä valmistelee hankintastrategian 31.3.2006 mennessä ja päivittää hankintaohjeen mm. uudistettava hankintalainsäädäntö ja 2005 hankintaohjeesta saadut kokemukset huomioon ottaen

Arviointikriteeri: Hankintastastegia valmistuu aikataulussa ja sen mukaiset toimet lähtevät liikkeelle aikataulussa, tuottavuusohjelmaan ja kehusehdotukseen voidaan määritellä kustannusten sääsätötavoitteet. Hankintaohje päivitetty vuoden loppuun mennessä.

Oikeusministeriön hallinnonalan vuosisuunnitteluprosessi toimii uusien talousarviosäännösten edellyttämällä tavalla

- Talousarviosäädösten edellyttämän vuosiraportointiprosessi otetaan entistä kiinteämmäksi osaksi tulosohjausta kevään 2006 kertomusprosesseissa; tätä varmistetaan erityisesti niin, että vuosiraportointi tuodfaan esille riittävän painokkaasti jory- ja ospa työskentelyssä keväällä 2006.
- Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan keskeiset menettelytavat otetaan käyttöön syksyn 2006 tulosneuvotteluissa

Arviontikriteeri: VTV:n tilinpäätöskertomus vuodelta 2006 ja VN:n controllerin lausunnot sekä jory-, ospa -palaute

- NETRA-tuloksellisuusosion käyttöönotto VK:n aikataulutavoitteiden pohjalta

Arviontikriteeri: Suunnitelma tietojen viemisestä NETRA-tuloksellisuusjärjestelmään on tehty 31.5.2006 mennessä ja vuoden 2006 tavoitetiedot on syötetty järjestelmään 30.8.2005 mennessä.

Vuosiprosessien tieto on oikea-aikaista, oikein kohdentuvaa, luotettavaa ja kustannustehokkaasti tuotettua

- Vakioidaan vuosiprosessin vaiheet ja sisältö. Prosessien valmisteluohjeet ja valmisteluaineisto toimitetaan osastoille ja yksiköille sovittujen aikataulujen mukaisesti
- Täsmennetään ja määritellään osana palvelukeskuksen palvelusopimusprosessia vuosiprosessien vakiotietotarpeet. Talous- ja henkilöstöraportoinnin vakiointi ja siirto palvelukeskukselle 31.12.2006 mennessä
- Kehitetään talousraportointiin liittyvää analyysiä neljännesvuosikatsauksissa, puolivuosisikatsauksessa ja toimintakertomuksessa

Arviontikriteeri: Tietotarpeiden dokumentointi tehty 31.12.2006 mennessä. Palvelukeskus pystyy tuottamaan itsenäisesti palvelusopimuksessa sovitut talous- ja henkilöstöhallinnon vakioraportit 1.1.2007 lukien. Johdon talousraporttien havainnollisuus paranee. Osastoilla ja yksiköillä on edellytykset automaattisesti käynnistää vuosiprosessien mukaiset toimenpiteet ja käsitellä osaston/yksikön valmiit esitykset omissa johtoryhmissään. Vuosiprosessien dokumentit ovat yhdenmukaisia ja valmistuvat annetuissa aikatauluissa.

Seuraavat vakioprosessit ohjeistetaan, koordinoitaan ja dokumentoidaan

- Tammi-toukokuu: Vuoden 2005 kertomusprosessi (OM:n osuus hallituksen toimenpidekertomukseen, TV 150:n tilinpäätösasiakirja, hallinnonalan vuosikertomus, OM:n osuus valtion tilinpäätöskertomukseen)
- Maalis-toukokuu: Vuoden 2007 TAE-prosessi (ministeriön johdon budjettipäivä, TAE-valmisteluprosessi)

- Touko-kesäkuu: Vuoden 2005 kertomusten johdosta annetut kannatoto (ministeriön sisäinen palaute, kannatot RISEn tilivirastokertomukseen ja oikeuslaitoksen sektoreiden/virastojen toimintakertomuksiin) ohjeistus ja koordinointi
- Heinä-elokuu: Puolivuosisikatsaus
- Syyskuu: Vuoden 2006 strategiapäivä
- Syys-lokakuu: Ministeriön tulosneuvottelut syksyllä 2006
- Loka-joulukuu: Vuosien 2008-2011 TTS ja kehusehdotus
- Vuoden 2006 väliraportoinnit (ministeriön kuukausiraportointi, neljännesvuosisikatsaukset)

3.2 Yksikön oman toiminnan kehittämistavoitteet

- Palvelukeskusprosessi hoidetaan hallitusti kokonaisuutena (saumaton yhteistyö henkilöstöhallinnon ja tietohallinnon kanssa, palvelukeskuksen ja talousyksikön työnjaon hiominen) niin, että myös nykyisen organisaation henkilöt kyetään sijoittamaan sopiviin tehtäviin; siirtymävaiheen maksukeskusten henkilöstön sijoittamiseen erityishuomio
- Omaksutaan tehokkaasti palvelukeskuksen ohjausmalli ja siihen liittyvä työnjako eri yksiköiden välillä ja talousyksikön sisäisesti (yhteistyöryhmä, neuvottelukunta)
- Henkilöstön toimenkuvat vakiinnutetaan talousyksikön uuden tehtävälueen mukaiseksi

3.3 Henkilöstö ja henkilöstöä koskevat kehittämistavoitteet 2006

Talousyksikön henkilöstön mitoitus, osaaminen ja työhyvinvointi

- Laaditaan yksikön henkilöstösuunnitelma PALVO-ohjeiden mukaisesti vuoden 2005 aikana
- Seurataan yksikön henkilöstön työkuormitusta ja käytetyn työajan kohdentumista eri toiminnoille ja projekteille

Arviontikriteeri: Ministeriön talousyksikön henkilöstön mitoitus, työajan kohdentuminen ja osaaminen vastaavat yksikön tehtäviä ja asetettuja tavoitteita.

Maksukeskusten tukeminen PALVO:n siirtymävaiheessa

Taustatilanne: maksukeskukset (Kouvola, Kuopio, Vaasa, Oulu, Hki) ovat vielä 1.1.-30.3. välisen ajan kokonaan talousyksikön alaisia yksiköitä. 1.4.-31.12. niiden tehtävät ja työnohjaus tulee palvelukeskuksesta, mutta henkilöstöjohtaminen on talousyksikön vastuulla. 1.1.2007 maksukeskukset siirtyvät palvelukeskuksen sivutoimipisteiksi siirtymäajalle 1.1.2007-31.12.2010.

- Maksukeskusten henkilöstön tukitoimien määrittely ja toteutus henkilöstömuutoksen tukiryhmän linjausten mukaisesti

- Maksukeskusten muutosjohtaminen hyvän henkilöstöjohtamisen ja tiedottamisen keinoin
- Luodaan ministeriön talousyksikön, Oikeushallinnon palvelukeskuksen ja maksukeskusten välille selkeät yhteistoiminta- ja johtamismenettelyt siirtymävaiheen henkilöstöjohtamisen ja työohjauksen tueksi.

Arviontikriteeri: Maksukeskusten henkilöstö voi hyvin ja tuottaa siirtymävaiheessa yhtä laadukkaita palveluita kuin ennen organisaatiouudistustakin.

3.4. Keskeiset painotukset Oikeushallinnon palvelukeskuksen kanssa käytävissä tulosneuvotteluissa

- Uuden ohjausmallin (tulossopimus, palvelusopimukset) vakiinnuttaminen keskeistä
- Varmistetaan, ettei uuden palvelukeskustoimintamallin ja vanhan toimintamallin rinnakkaisen soveltamisen vuoksi synny kattamattomia tai päällekkäisiä tehtäviä

Oikeushallinnon palvelukeskuksen määräraha vuoden 2006 talousarviossa on **5 265 000 euroa**, mihin sisältyy 1 000 000 euroa talous- ja henkilöstöhallinnon järjestelmien ylläpito- ja kehittämismenoihin. Henkilöstön enimmäismäärä vuonna 2006 on **91 henkilötyövuotta**.

4 MUUT ASIAT

Sovittiin, että yksikkö päivittää tuloskortin vuoden 2006 ja lähivuosien hankkeiden osalta. Pohjana yksikön tulee käyttää vuoden 2005 tuloskortin mukaista rakennetta ja esittämistapaa.

5 TULOSRAPORTOINTI

Tuloskorttihankkeiden etenemistä seurataan ministeriön johtoryhmässä säännöllisin väliajoin, minkä lisäksi yksikkö raportoi tässä tulossopimuksessa sovittujen tavoitteiden toteutumistilanteesta puolivuositarkastuksen (raportointi 18.8.2006 mennessä) ja vuodelta 2006 laadittavan toimintakertomuksen (raportointi 23.2.2007 mennessä) yhteydessä.

Allekirjoitukset

Kansliapäällikkö

Talousjohtaja

Kansainvälinen yksikkö

KANSAINVÄLISEN YKSIKÖN TULOSTAVOITEASIAKIRJA 2006

Hyväksytty kansliapäällikön ja kansainvälisen yksikön tulosneuvottelussa 17.10.2005

Sisällys

- 1 YKSIKÖN JOHDON KATSAUS**
- 2 YKSIKÖN RESURSSIT VUODELLE 2006**
  - 2.1 Yksikön toimintamenot ja henkilöstömäärä**
  - 2.2 Muut yksikön toimialaan kuuluvat erityismenot**
- 3 YKSIKÖN TULOSTAVOITTEET VUODELLE 2006**
  - 3.1 Oikeuspolitiikan strategiaa toteuttavat keskeiset tavoitteet ja toimintalinjat 2006**
    - 3.1.1 Osallistuminen Euroopan oikeudelliseen kehittämiseen**
    - 3.1.2 Rajat ylittävän oikeusturvan parantaminen**
      - 3.1.2.1 Rikosoikeudellinen yhteistyö**
      - 3.1.2.2 Siviilioikeudellinen yhteistyö**
    - 3.1.3 Oikeusvaltiokehityksen edistäminen kansainvälisenä yhteistyönä**
  - 3.2 Yksikön oman toiminnan kehittämistavoitteet**
  - 3.3 Yksikön henkilöstöä koskevat tavoitteet**
- 4 MUUT ASIAT**
- 5 TULOSRAPORTOINTI**

LIITTEET Oikeusministeriön kautta kulkeneet kansainväliset oikeusapupyynnöt v. 2000-2004

Kansainväliset oikeusapuasiat

KANSAINVÄLISEN YKSIKÖN TULOSSOPIMUS 2006

1 YKSIKÖN JOHDON KATSAUS

Suomella on lähikuukausien ja lähivuosien aikana erinomainen tilaisuus vaikuttaa kansainväliseen rooliinsa. Tärkein vaikutuskanava on vuoden 2006 jälkipuoliskolle sijoittuva EU-puheenjohtajuus sekä sen yhteydessä Haagin ohjelman sekä toimintasuunnitelman välitarkastelu.

Suomen EU-puheenjohtajakauden valmisteluihin liittyen ministeriöön on vuonna 2005 perustettu puheenjohtajuutta koordinoiva työryhmä sekä puheenjohtajuustiimi. Vuoden 2005 aikana on myös määritely tavoitteet sekä Luxemburgin että Ison-Britannian puheenjohtajuuskausia varten. Substanssikysymykset perustuvat etupäässä Haagin ohjelmaan ja sen täytäntöönpano-ohjelmaan. Sen sijaan rahoituspohja vuodelle 2006 on osittain varmistamatta.

Kansainvälisessä oikeudenhoidossa suurimman haasteen toimintaympäristössä muodostaa keskusviranomaisen roolin ja tehtävien muuttuminen. Useissa uusissa EU-instrumenteissa (tiedoksiantoasetus, MLA 2000) on siirrytty keskusviranomaisjärjestelmästä suoriin yhteyksiin toimivaltaisten oikeusviranomaisten välillä. Tämän seurauksena kansainvälisen yksikön tehtävä on EU-maiden välisessä yhteistyössä muuttunut lähettävästä ja vastaanottavasta viranomaisesta toimintaa ohjaavaksi ja koordinoivaksi tahoksi. Yksikkö panostaa jatkossakin yhtenäisen ohjeistuksen laatimiseen (Ilona-Intranet) ja käräjäoikeuksien kouluttamiseen sekä oikeushallinto-osaston koulutusohjelman puitteissa ja että pyydettyä aluekohtaisesti. Lisäksi korostetaan aktiivista osallistumista siviili- ja rikosoikeudellisten verkostojen työn kehittämiseen ja verkostojen tehokasta hyödyntämistä.

Kansainvälisten suhteiden osalta harkintaa vaatii hankkeiden optimaalisen määrän löytäminen suhteessa henkilöresursseihin sekä ns. esikuntatyypisten tehtävien hoitaminen laadukkaasti. Erityisesti EU-Venäjä –yhteistyön seuraaminen ja siihen aktiivisesti vaikuttaminen edellyttää, että siihen kohdennetaan enemmän resursseja. Hanketoimintaa pyritään muokkaamaan pitkäkestoisemmaksi ja varaudutaan ulkoministeriön lähialuerahoituksen vähenemiseen.

Yhteyssyyttäjiä työtä Pietarissa ja Tallinnassa kehitetään evaluoinnin pohjalta.

2 YKSIKÖN RESURSSIT VUODELLE 2006

2.1 Yksikön toimintamenot ja henkilöstömäärä

Yksikön tavoitetoimintamenotasoa vuodelle 2006 on **970 000 euroa**. Yksikölle myönnetään vuoden 2006 talousarviomäärärahaa 920 000 euroa ja lisäksi yksiköllä on käytettävissään vuodelta 2005 siirtyneet määrärahat. Yksikön käytettävissä olevasta toimintamenomäärärahasta varataan 60 000 euroa käytettäväksi lähialue- ja muiden KV-hankkeiden menojen varten.

Yksikön enimmäishenkilötyövuosimäärä vuodelle 2006 on **15 henkilötyövuotta**.

2.2 Muut yksikön toimialaan kuuluvat erityismenot

KANSAINVÄLISEN YKSIKÖN ERITYISMENOT V. 2004-2006	TP 2004	määräraha 2005	käytetty 09/2005	jäljellä	TPE-2005	arviovuodelle 2006 siirtävistä	Arvio 2006
25.01.21.1 ENOMIKOKOUS 2004		190 000	186 808	3 192	186 808	3 192	
25.01.21.1 LÄHIALUEYHTEISTYÖ (PROJ 13)	79 801	83 640	20 398	63 242	45 622	38 018	60 000 (sis. v. 05 siirt. hankkeiden r)
25.10.29. TUOMOISTUNTEN ERITYISMENOT	171 694	0	162 852	0	217 136		200 000
24.50.66. LÄHIALUEYHTEISTYÖ							
TV 150 OIKEUSMINISTERIÖ		711 634	164 398	555 609	219 198	492 437	
TV 151 RIKOSSEURAAMUSVIRASTO		64 373	8 901	55 472	11 868	52 505	
YHTEENSÄ	365 827	776 007	173 299	611 081	231 065	544 942	878 212 (sis. 06 rahoitusta 333 270 €)
6301 KINA-YHTEISTYÖ (UM)	111 180	130 000	56 404	73 596	75 205		130 000
25.01.21.1 EUPUHEENJOHTAJUUS			8 303	-8 303	11 070	-11 070	
28.80.26. EUPUHEENJOHTAJUUS		50 000	9 745	51 697	50 000	0	(rahoitus vielä avoin)
EUPUHEENJOHTAJUUS YHTEENSÄ		50 000	18 048	43 395	61 070	-11 070	
KAIKKI YHTEENSÄ	728 502	1 229 648	609 507	802 808	805 837	586 152	1 268 212

3 YKSIKÖN TULOSTAVOITTEET VUODELLE 2006

3.1 Oikeuspolitiikan strategiaa toteuttavat keskeiset tavoitteet ja toimintalinjat 2006

3.1.1 Osallistuminen Euroopan oikeudelliseen kehittämiseen

Kansainvälisen yksikön tärkeimpänä tulostavoitteena vuonna 2006 on Suomen EU-puheenjohtajakauden valmistelujen hoitaminen tehokkaasti ja ajallaan sekä itse puheenjohtajakauden toteutus suunnitelmien mukaisesti. Sen lisäksi tulostavoitteisiin kuuluu linjausten määrittäminen Itävallan puheenjohtajakautta varten sekä valmistautuminen siihen, että puheenjohtajuus siirtyy saumattomasti Saksalle.

Puheenjohtajakauden prioriteeteista on erillinen esitys. Kauden keskeisiin tavoitteisiin kuuluvat:

- Haagin ohjelman ja toimintasuunnitelman välitarkastus
- vastavuoroisen tunnustamisen korostaminen sekä siviili- että rikosoikeudellisen yhteistyön kulmakivenä

- jo hyväksytyjen instrumenttien tehokas täytäntöönpano ja sopiminen täytäntöönpanon arvioinneista
- käytännön yhteistyön tehostamisen korostaminen, mukaan lukien Eurojustin ja Euroopan oikeudellisen verkoston hyväksikäyttäminen.

Euroopan oikeudelliseen kehitykseen osallistumisen osalta tehokkuutta voidaan mitata lähinnä Suomen prioriteettien huomioon ottamisella EU:n päätöksenteossa. Arviointi tehdään EU-puheenjohtajakauden jälkeen.

3.1.2 Rajat ylittävän oikeusturvan parantaminen

Kansainvälisessä oikeudenhoidossa hoidetaan perustehtävät tehokkaasti. Samalla puheenjohtajakausi aiheuttaa myös kv. oikeusapuun normaalikaudesta poikkeavia tehtäviä mm. työryhmäpuheenjohtajana. Lisäksi yksikön asiantuntijat osallistuvat aktiivisesti mm. siviiliverkoston toimintaan. Puheenjohtajakaudesta johtuen uusia kehittämisprojekteja ei käynnistetä eikä laaja-alaisiin koulutustehtäviin ryhdytä.

Tilastoista selviää, että oikeusapupyyntöjen määrä on laskenut huippuvuodesta 2001 (1713 kpl) vuoteen 2004 nähden (856), ks. LIITE 2A. Tämä johtuu siitä, että EU-maiden väliset tiedoksiannot ovat siirtyneet käräjäoikeuden hoidettavaksi. Lisäksi vähäpätöisten juttujen määrää on pyritty karsimaan. Muiden asioiden (ei-tiedoksiannot) yhteismäärä on pysynyt entisellään. Venäjän lähettämien todistelupyyntöjen määrä on kasvussa. Tarmo-toimintalaskennalla on pyritään selvittämään mm. suullisen neuvonnan määrää oikeusavussa.

Vuoden 2005 aikana on laadittu kansainvälisen oikeusavun työn tehokkuuden arviointia varten ”kerroin”. Kerroin perustuu eri asiaryhmien vaatimaan työmäärään. Se osoittaa, että keskusviranomaiseen hoidettavaksi jääneet, edellä mainitut Muut asiat ovat kaikkein työllistävimpiä. LIITE 2B.

Kansainvälisessä oikeusavussa jatketaan seuraavia oman toiminnan kehittämishankkeita:

- Merkittävänä tuottavuutta lisäävänä hankkeena (säästöt käännöskuluissa) on tiedoksianto koskevien asiakirjapohjien saaminen eri kieliversioina käyttäjäystävällisessä muodossa Ilona-intranetiin. Kehittämistyötä tehdään yhdessä käräjäoikeuden ja tietohallinnon asiantuntijan kanssa. Suomenkieliset pohjat siviili- ja rikosasioissa on kartoitettu.
- Suorien yhteyksien lisääntyessä tarvitaan tilastoja kansainvälisten asioiden määristä tuomioistuimissa. Kansainvälisten asioiden tilastointia käräjäoikeuksissa koskeva hanke etenee yhteistyössä OHO:n ja tietohallinnon kanssa. Tavoitteena on laatia lomake intranetiin tiedon keräämistä varten. Koordinoidaan VKSV:n ja KRP:n kanssa.
- Alustavasti on tutkittu, minkälaisia mahdollisuuksia on kuvata kv. toimintaympäristön kehittämistä olemassa olevista tilastoista saatavan tiedon avulla. Tällaisia ovat esim. rikollisuustilasto (ulkomaalaisten tekemät rikokset, ulkomaiset vangit tms.) ja muut yleiset tilastot (esim. kv. avioliittojen määrä).

Saatetaan päätökseen yllämainitut kv. oikeusavun kehittämishankkeet.

3.1.2.1 Rikosoikeudellinen yhteistyö

a) Euroopan (rikos) oikeudellinen verkosto eli EJN

Suomi tulee puheenjohtajuuskaudellaan olemaan keskeisessä asemassa EJN:n toiminnan ja instrumenttien kehittämisessä. Verkosto on luonut tietojärjestelmän, jossa on oikeudellista yhteistyötä helpottavia työkaluja, kuten toimivaltaisten viranomaisten Atlas-kartasto, jäsenvaltioiden oikeusjärjestelmiä kuvaava Fiches Belges-sivusto, oikeusapupyynnöiden laatimista helpottava Compendium-malli ja oikeudellisten termien vastaavuusluettelo Solon. Lähitulevaisuuden tavoitteeksi on asetettu eurooppalaisen pidätysmääräyksen EAW:n integroiminen EJN:n työvälineisiin. Kv. yksikkö (Juhani Korhonen) vastaa Suomen osalta instrumenttien kehittämisestä ja päivittämisestä ns. kirjeenvaihtajana ja verkoston näkyvyyden lisäämisestä kotimaassa. EJN:n kirjeenvaihtajat kokoontuvat erikseen 1-2 kertaa puheenjohtajakaudessa Haagissa.

Verkosto pitää yleensä yhden kokouksen (maaliskuussa) Brysselissä sekä yhden kokouksen kussakin puheenjohtajavaltiossa.

Lisäksi EJN:n budjetti- ja muita hallinnollisia asioita valmistellaan ns. epävirallisessa työryhmässä (Informal Working Group) ja sitä edeltävässä troikassa, jotka pidetään todennäköisesti syyskuussa 2006 Haagissa. Tämän työryhmän työn merkitys on kasvanut Luxemburgin kaudella tehdyn linjauksen johdosta, koska varsinaisiin puheenjohtajamaissa pidettäviin kokouksiin halutaan vähemmän hallinnollisia kysymyksiä. Kokoukseen osallistuu Norros.

Järjestetään Euroopan rikosoikeudellisen verkoston kokous Rovaniemellä 29.11.-1.12.2006. Tässä yhteyshenkilöiden tapaamisessa tehostetaan operatiivista toimintaa kansainvälisessä oikeusavussa: käsitellään EU-instrumenttien (mm. jäädyttämispuitepäätös) käytännön soveltamista, EJN:n tietojärjestelmien kehittämistä ja hyödyntämistä sekä tutustutaan Suomen oikeusjärjestelmään. (Valmistelusta vastaavat Norros ja Kuusi yhdessä VKSV:n ja KRP:n kanssa.) Työaika-arvio: Kokousjärjestelyt ja sisällön valmistelu vie vähintään kaksi henkilötyökuukautta.

b) Järjestäytyneen rikollisuuden monialainen työryhmä (MDG)

Järjestäytyneen rikollisuuden monialainen työryhmä (MDG) käsittelee nimensä mukaisesti horisontaalisia järjestäytyntä rikollisuutta sivuavia lainsäädäntöinstrumentteja ja valmistelee muita neuvostossa päätettäviä asioita. Työryhmä on jaettu oikeusministeriön ja sisäasiainministeriön kesken; kumpikin hoitaa omalle vastuualueelleen kuuluvat asiat kantojen yhteensovittamisen jälkeen, koko ajan kuitenkin kiinteässä yhteistyössä. Kumpikin ministeriö on nimennyt oman puheenjohtajansa työryhmään.

Suomen puheenjohtajuuskaudella tullaan todennäköisesti käsittelemään ainakin jo nyt vireillä olevaa rikollisjärjestöön kuulumista koskevaa puitepäätöstä. Varsinkin eurooppalaista pidätysmääräystä koskevaa neljäs arviointikierros kuuluu oikeusministeriön tavoitteiden kannalta keskeisiin aiheisiin eli instrumenttien

tehokkaaseen täytäntöönpanoon ja operatiivisen toiminnan kehittämiseen. Neuvoston eri työryhmien täydet kalenterit huomioon ottaen on lisäksi todennäköistä, että MDG:n käsiteltäväksi tulee yhä enemmän varsinaisia lainsäädäntöinstrumentteja (puitepäätökset). Todennäköisesti tietosuoja-asia esillä, jolloin kansallinen edustaja Lavosta (Lena Andersson).

Kansainvälisen yksikön virkamies (Juhani Korhonen) toimii monialaisen työryhmän toisena puheenjohtajana. MDG kokoontuu 6.7., 6.-7.9., 18.-19.10., 22.-23.11. ja 14.12.2006. Kokoukset, niihin valmistautuminen ja jälkityöt tulevat viemään puheenjohtajan aikaa kunkin kokouksen osalta 3 – 4 päivää. Asialistalla ovat todennäköisesti ainakin jo nyt vireillä olevat rikollisjärjestöön kuulumista koskeva puitepäätös sekä tietosuojaa poliisi- ja rikosoikeudellisessa yhteistyössä koskeva puitepäätös.

c) Euroopan neuvosto, PC-OC

Euroopan neuvosto puitteissa kaksi kertaa vuodessa kokoontuva PC-OC komitea (Committee of Experts on the Operation of European Conventions in the Penal Field) käsittelee EN:n piirissä tehtyjen rikosoikeudellisten sopimusten toimivuutta. Koska Venäjä on samaan aikaan EN:n puheenjohtaja ja se on tehnyt aloitteet luovutus sopimuksen kolmanneksi lisäpöytäkirjaksi, niin on oletettavaa, että aloite on esillä työryhmässä. Suomi kommentoi aloitetta yhtenä EN:n jäsenvaltiona. Suomen kanta on ymmärtää Venäjä, muttei luoda vanhoja sopimuksia varten ylikansallisia tuomioistuimia.

Osallistutaan (Juhani Korhonen) PC-OC:n kokouksiin. Yksi kokous syyslokakuussa, 2-3 päivää. Valmistaudutaan arvioimaan Venäjän aloitetta eurooppalaisen luovutus sopimuksen kolmanneksi lisäpöytäkirjaksi.

c) Keskusviranomaistoiminta

EU-maita koskevan oikeusavun osalta MLA 2000 –yleissopimuksen kansainvälisen voimaantulon myötä ja Italian implementoitua viimeisenä jäsenvaltiona eurooppalaista pidätysmääräystä koskevan puitepäätöksen rikosoikeudellinen yhteistyö on näillä aloilla siirtynyt toimivaltaisten paikallisviranomaisten vastuulle. Myös omaisuuden ja todistusaineiston jäädyttämistä koskeva puitepäätös vahvistaa omalta osaltaan tätä suuntausta. Lähitulevaisuudessa otetaan käyttöön mm. puitepäätös omaisuuden menetetyksi tuomitsemista koskevien päätösten (konfiskaatiopäätösten) täytäntöönpanosta sekä puitepäätös eurooppalaisesta luovuttamismääräyksestä todisteiden, asiakirjojen ja tietojen hankkimiseksi rikosoikeudenkäyntejä varten (evidence warrant).

Muiden maiden osalta yhteistyö jatkuu perinteisten kv. sopimusten pohjalta.

Hyödynnetään Kansainvälisten rikosoikeusapuasioiden koordinaatio työryhmää (Kari-työryhmä) asioiden valmistelussa, yhteensovittamisessa ja ohjeistuksessa. (Puheenjohtajana toimii Norros, sihteerinä Klemola.)

3.1.2.2 Siviilioikeudellinen yhteistyö

Kansainvälinen yksikkö osallistuu EU:n siviilioikeudelliseen yhteistyöhön kolmella tasolla: 1) EU-säädösvalmisteluhankkeiden valmisteluun Suomessa ja niitä koskevaan päätöksentekoon EU:ssa, 2) säädösten kansalliseen täytäntöönpanoon ja 3) säädösten operatiiviseen voimaansaattamiseen Suomessa.

a) Neuvotteluvaiheessa olevat hankkeet

Vuoden 2006 aikana EU:ssa neuvotteluvaiheessa ovat ainakin elatusvelvollisuutta koskevien päätösten tunnustamista ja täytäntöönpanoa koskeva säädösehdotus sekä asiakirjojen tiedoksiantoa koskevan neuvoston asetuksen muuttamista koskeva ehdotus. Nämä perinteiseen oikeusaputoimintaan liittyvät hankkeet edellyttävät kansainvälisen yksikön (Kemppainen) osallistumista asiakirjojen valmisteluun ja mahdollisesti myös neuvotteluihin EU:ssa.

EU:ssa jatkuu lisäksi eurooppalaista maksamismääräystä ja vähäisiä vaateita koskevien säädöshankkeiden neuvottelut. Nämä rajat ylittäviä asioita koskevat uudet instrumentit tulevat sisältymään kansainvälisen yksikön koulutus- ja ohjaustehtäviin (Internet, Intranet, koulutus, neuvonta).

b) Operatiivista voimaansaattamista edellyttävät hankkeet

Lokakuussa 2005 voimaan tulevan eurooppalaisen täytäntöönpanoperusteen operatiivinen voimaansaattaminen liittyy osana kansainvälisen yksikön koulutus- ja ohjaustehtäviin. Vuonna 2005 voimaan tulleen ns. Bryssel II a- asetuksen osalta kansainvälinen yksikkö jatkaa keskusviranomaisena.

Komissio antaa Euroopan siviilioikeudellisen verkoston toimintaa koskevan kertomuksen vuoden 2005 loppuun mennessä ja mahdollisesti päätöstä koskevan muutosehdotuksen. Kansainvälinen yksikkö panostaa siviiliverkoston toiminnan kehittämiseen sekä kansallisella tasolla että EU:ssa. Suomi ehdottaa panostamista rajat ylittävän täytäntöönpanon helpottamista koskeviin toimiin. Näitä olisivat mm. täytäntöönpanoa koskevien internet-tietosivujen täydentäminen käytännönläheisillä tiedoilla ja kokemusten kerääminen 21.10.2005 voimaan tulleen eurooppalaisen täytäntöönpanoperusteen soveltamisesta. Puheenjohtajakauden kokousten aiheita käsitellään 15.11.2005 pidettävässä kokouksessa. Lisäksi verkoston kautta tehtyjä kyselyjä koskevan sähköisen rekisterin käyttöönotto ja kehittäminen tapahtuu 2006. Keskustelua siviiliverkoston suhteesta muihin verkostoihin ja kolmansiin maihin jatketaan. Lisäksi pohditaan oikeusalan edustajille suunnatun ”newsletterin” julkaisemista. Suomi aikoo panostaa vuosittaiseen Euroopan siviilioikeudelliseen päivään lisäämällä yleisöä suuresti kiinnostaneita aktiviteetteja tuomiois tuimissa: avointen ovien tilaisuuksia, luentoja, seminaareja, artikkeleita paikallislehdissä.

Osallistutaan siviiliverkoston kokouksiin (Kemppainen, Nyrhinen). Vuonna 2006 pidetään 5 yhteysviranomaisten ja yksi verkoston kaikkien jäsenten kokous. Aiheena mahdollisesti eurooppalaisen täytäntöönpanoperusteen soveltamisen helpottaminen. Lisäksi järjestetään siviilioikeuden päivä lokakuussa. Työaika-arvio: Varsinaiisiin

kokouspäiviin kuuluu noin viikko, yksittäisiin kyselyihin vastaaminen vie noin kuukauden, yhteydenpito komissioon 2-3 päivää kuukaudessa.

c) EU:n ulkosuhteet

Vuodelle 2006 ajoittunee ns. Haagin vuoden 1996 lastensuojelusopimuksen ratifioiminen ja kansallinen voimaansaattaminen edellyttäen, että ns. Gibraltar-kysymys saadaan ratkaistua. Kansainvälinen yksikkö oli edustettuna oikeusministeriön työryhmässä, joka antoi yleissopimuksen voimaansaattamista koskevan mietintönsä elokuussa 2005. Mietinnössä ehdotetaan yleissopimuksen keskusviranomaiseksi oikeusministeriötä, mikä merkitsisi kansainväliselle yksikölle kokonaan uutta keskusviranomaistehtävää.

EU pyrkii edistämään oikeudellista yhteistyötä Venäjän kanssa mm. siviilioikeudellisissa asioissa.

Komentoidaan EU-Venäjä siviilioikeudellista yhteistyötä koskevia asiakirjoja.

d) Perinteiset keskusviranomaistehtävät

Edellä mainittujen uusien hankkeiden lisäksi kansainvälinen yksikkö huolehtii perinteisistä keskusviranomaistehtävistä liittyen mm. asiakirjojen tiedoksiintoon, todisteiden vastaanottamiseen ja tuomioiden täytäntöönpanoon perheasioissa. Lisäksi hoidetaan kansainvälisiin lapsikaappaustapauksiin liittyvät keskusviranomaistehtävät.

3.1.3 Oikeusvaltiokehityksen edistäminen kansainvälisenä yhteistyönä

Tulostavoitteina on edelleen alueellisten oikeudellisten yhteistyörakenteiden vahvistaminen, Suomen ja Viron välisen yhteistyön jatkaminen, Venäjän-yhteistyön toteutus Venäjä-strategian pohjalta sekä siviilikriisinhallinnan toimenpiteiden ja valmiuksien luonti oikeusviranomaisten vastuualueella.

a) Venäjä

Venäjä-yhteistyössä oikeusministeriö jatkaa Venäjän oikeusviranomaisten tietohallinnon, vankeinhoidon, ulosoton, yleisen oikeusavun ja kansainvälisen oikeusapuyhteistyön kehittämistä kahdenvälisen hankkeiden avulla. Vuoden 2006 tavoitteena on evaluoida työohjelmien tehokkuutta ja laatia yhteenveto kahdenvälisen yhteistyön tähänastisista tuloksista. Lisäksi tavoitteena on yhdessä Venäjän oikeusministeriön kanssa kehittää uutta yhteistyöohjelmaa pohjaksi tulevalle kahdenväliselle yhteistyölle. Suunnittelussa otetaan huomioon Suomen laskeva lähialuemäärärahakehitys sekä paineet muuttaa tukimuotoinen hanketoiminta tavanomaiseksi viranomaisten väliseksi yhteistyöksi.

Lähialuevaroja on, tehostuneesta seurannasta huolimatta, jäänyt melko huomattava osa vuosittain käyttämättä. Tämä johtuu siitä, että projektien toteuttaminen, ehkä kriminaalipoliittista osastoa lukuun ottamatta, edellyttää huomattavaa kansainvälisen yksikön tukea, ”saattamista”. Kv. yksikössä on tällä hetkellä tähän tehtävään vain yksi henkilö. Toisin sanoen henkilöresurssija ei ole riittävästi, jotta projektit pystyttäisiin

täysimääräisesti toteuttamaan ja rahat kuluttamaan. Lähialuevarojen käyttö virkamiesten palkkaukseen ei taasen ole sallittua. Silloin tällöin joitakin projekteja on annettu konsulttien hoidettavaksi, mutta valtion ydintoimintojen alueella (ulosotto, vankeinhoito) ulkoistaminen on vaikeaa. Siitä huolimatta vuonna 2006 pyritään lisäämään ostopalvelujen osuutta siellä, missä se on mahdollista, esim. matkatoimistopalveluissa ja projektien suunnittelussa. Mahdollisia yhteistyökumppaneita voisivat olla esim. HAUS ja Aleksanteri-instituutti.

Pyritään lisäämään Venäjä-hankkeissa ostopalvelujen osuutta mm. projektien suunnittelussa.

Käynnistetään yhteistyö Ukrainan kanssa jollakin konkreettisella oikeudellisella alalla.

Kehitetään EU-Venäjä –suhteita Euroopan taloudellisen ja oikeudellisen integraation näkökulmasta. Oikeusministeriö pyrkii aloittamaan osaltaan EU:n ja Venäjän yhteisen vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen (II-alueen) täytäntöönpanon.

Esitetään EU-Venäjä yhteistyössä prioriteeteiksi siviilioikeudellisen yhteistyön kehittämistä erityisesti lasten oikeudellista asemaa ja mm. elatusapua koskevissa asioissa sekä Venäjän tukemista keskusviranomaisen nimittämisessä Haagin v. 1970 todistelukonventioon liittyen. Rikosoikeudellisen yhteistyön kehittämiseksi Suomi esittää selvitystoimia laajemman kv. rikosoikeusavun toimivuudesta vastaavien kontaktihenkilöiden verkoston luomiseksi EU:n jäsenvaltioiden ja Venäjän välille jo olemassa olevia verkostoja hyväksikäyttäen.

Valmistaudutaan järjestämään PPC OSA –ministerikokouksen Suomen pj-kaudella. EU-Venäjä –suhteiden kehittäminen edellyttää kv. yksikössä asioiden tiivistä seuraamista ja asioihin vaikuttamista, mikä tarkoittaa useita, erittäin lyhyellä määräajalla annettuja lausuntoja päivittäin. (Venäläinen)

Oikeusministeriö seuraa Venäjän suunnitelmia ja toimenpiteitä Venäjän pj-kaudella Euroopan neuvoston ministerineuvostossa Oikeusministeriö osallistuu EU-Venäjä –sopimusjärjestelyjä koskevien Suomen kantojen valmisteluun.

Viro

Tuomittujen siirrot Suomesta Viroon ovat käynnistyneet. Tähän mennessä on siirretty 10 vankia.

Pyritään siirtämään 10 vankia Suomesta Viroon.

Toteutetaan alkuvuonna 2006 pidettävässä Suomen ja Viron oikeus- ja sisäministereiden tapaamisessa sovittavat oikeusministeriölle kuuluvat asiat. Yhteisiä tutkintaryhmiä koskevan seuranta/tukiryhmän työ käynnistetään ja tulokset raportoidaan vuoden loppuun mennessä.

Laajentuminen

Osallistutaan aktiivisesti OSA-asioissa vireillä oleviin (Turkki, Kroatia , Makedonia, Balkan) laajentumisprosesseihin tarvittaessa.

Varaudutaan EU:n neuvoston yhteisarviointiryhmän työn jatkumiseen Suomen puheenjohtajuuskaudella. Suomen kansallinen edustaja työryhmään tulee oikeusministeriöstä (Keränen), SM puheenjohtajana. OSA-maaraporttien valmisteleminen tulee aloittaa Turkin ja Kroatian osalta vuoden loppuun mennessä. Maaraporteilla on keskeinen, myös poliittinen merkitys EU:n jäsenyyttä hakeneiden maiden jäsenysvalmiuksia arvioitaessa yleisesti.

Kiina

Vuosi 2006 on voimassa olevan yhteistyöohjelman viimeinen vuosi, joten ensi vuonna valmistellaan myös seuraava kolmivuotissopimus 2007-2009.

Kiinan oikeusministeriö ei ole pystynyt mm. ministeriön johdossa tapahtuneiden henkilövaihdosten vuoksi paneutumaan yksittäisten tapahtumien suunnitteluun suomalaisosapuolen toivomalla tavalla. Toisaalta Kiina on osoittanut melkoista aktiivisuutta Suomeen suuntautuvien vierailujen järjestämiseksi Kiinan oikeusministeriön kanssa sovitun toimenpideohjelman ulkopuolelta. Nämä vierailut ovat tulleet välillä lyhyelläkin varoitusajalla.

Järjestetään Suomen ja Kiinan oikeusministeriöiden täytäntöönpano-ohjelmaan kuuluva rikosteknisen tutkinnan seminaari alkuvuodesta 2006. Tarvittaessa edellisen sijasta priorisoidaan kansainvälistä oikeusapua koskeva seminaari.

Syksyllä 2006 on vuorossa Kiinan oikeusministerin vierailu Suomeen sekä samassa yhteydessä rule of law -asiantuntijaseminaari. Laaditaan Suomen ja Kiinan välisen oikeusalan yhteistyön täytäntöönpano-ohjelma vuosille 2007-2009, joka voidaan allekirjoittaa Kiinan oikeusministerin vierailun yhteydessä syksyllä 2006. (Tikkanen)

Keväällä 2005 allekirjoitettiin Hongkongin ja Suomen välinen sopimus rikoksentekijöiden luovuttamisesta. Hongkongin ja Suomen välinen keskinäistä oikeusapua rikosasioissa koskeva sopimus (MLA) on tarkoitus allekirjoittaa keväällä 2006 Hongkongin oikeusministerin Suomen-vierailun yhteydessä.

Suomen EU-puheenjohtajuuskausi tuo lisätyötä myös Kiina-yhteistyön alueelle. Muun muassa 14.-15.9.2006 järjestettävä ASEM-kokous vaatii myös oikeusministeriön valmistelupanosta.

Lisäksi yhteydenotot ulkoministeriön taholta koskien kehitysmaita ovat lisääntyneet (International Development Law Organisation, Peru ym.).

Siviilikriisinhallinta

Vuoden aikana on osallistuttu siviilikriisinhallinnan asiantuntijoiden valitsemiseen eri missioille (Aceh, Balkan, Lähi-itä) ja tämä toiminta jatkuu.

Järjestetään oikeushallinnon osallistujien valinta seuraavalle siviilikriisinhallinnan kurssille rule of law –asiantuntijoille sekä osallistutaan ohjelman suunnitteluun ja kurssin toteutukseen. Varaudutaan EU:n osalta 16 oikeushallinnon asiantuntijan lähettämiseen siviilikriisinhallintatehtäviin. Sen lisäksi lähetetään tarpeen mukaan asiantuntijoita YK:n, ETYJ:n ja EN:n järjestämille missioille. (Tikkanen)

Korruptio

Kv. yksikkö osallistuu korruption vastaiseen työhön OECD:n korruption vastaisessa työryhmässä, oikeusministeriön yhteistyöryhmässä ja verkostossa ja eri tapaamisten yhteydessä.

Oikeusministeriö varautuu osallistumaan vuoden 2006 syksyn aikana YK:n korruptiosopimuksen sopijapuolen konferenssiin. Ministeriö varautuneen osallistumaan Itävallan ehdottamaan EU:n korruptioverkoston perustamiseen. Mahdollisten käytännön toimenpiteiden toteutuminen saattaa jäädä Suomen pj-kaudelle.

KVY:n edustaja (Keränen) toimii kansallisena edustajana OECD:n työryhmässä. Lisäksi hoidetaan uuden korruptiotyöryhmän sihteeritehtävät ja sen alaryhmän jäsenyys.

3.2 Yksikön oman toiminnan kehittämistavoitteet

Kansainvälisen yksikkö kehittää omaa organisaatiotaan ja menettelytapojaan.

Yksikön asemaa ja tehtäviä on vuoden aikana selvitetty työryhmässä. Koska yksikön tulevaisuus on ollut epäselvä, eräitä johtamista ja vastuiden jakamista koskevia päätöksiä ei ole ollut järkevää tehdä. Tämänhetkisen käsityksen mukaan ainoastaan EU-asioiden koordinaatio siirtyy lainvalmisteluosastoon. Muu toiminta jää kansliapäällikön alaisuuteen. Kun ratkaisu on viimeistelty, tulee yksikön organisaatio ja tehtävät tarkistaa (yksikön johtaja, hänen sijaisensa ja vastualueet sekä yksittäiset tehtäväkuvat).

3.3 Yksikön henkilöstöä koskevat tavoitteet

Kansainvälisen yksikön **henkilöstömäärässä ja -rakenteessa** on vuoden 2005 aikana tapahtunut merkittäviä muutoksia. Yksikössä on yhden henkilön vajuus (EU-avustajasta huolimatta). Tämä johtuu siitä, että yksikön johtaja (Joutsen) keskittyy nykyisin pelkästään EU-koordinaatiotehtäviin. Yksikön johtajan tehtäviä hoitaa Norros, joka samalla on hoitanut myös oikeusapusektorin vetäjän tehtäviä ja edelleen myös Venäjä-oikeusapua. Toisaalta monia tehtäviä on vyörytetty eri asiantuntijoille, erityisesti Venäjä-asiantuntijalle ja nuoremmille virkamiehille. Organisaatiouudistuksen yhteydessä vastuut ja tehtävät on määriteltävä uudelleen. Myös tilakysymykset (muutto Manneheimintie 4:een) vaikuttavat järjestelyihin.

Selvitetään erillisessä työryhmässä, jonka vetäjänä on hallintojohtaja Muttilainen, käännöspalvelujen tarve ja resurssit oikeusministeriössä. Kv. yksikössä on tällä hetkellä yksi osa-aikainen kääntäjä, jonka työpanoksesta huomattava osa kuluu mm. oikeushallinto-osaston ja tietohallinnon käännöstöihin. Lisäksi yksikkö käyttää käännöstoimistojen palveluja. Taloushallinto selvittää eräiden kv. oikeudenhoidon menojen käytön koko hallinnossa muutamalta viime vuodelta.

Yksikön henkilöstöstä jää 3 henkilöä eläkkeelle lähivuosina. Palvon linjaukset otetaan huomioon toimistohenkilöstön eläköitymisen kautta vapautuvien tehtäväkuvien kehittämisessä, kohdentumisessa ja rekrytoinnissa.

Siviilioikeusapua koskevan erityisasiantuntijan (Nyrhinen) virkaa ei vakinaisteta mutta määräaika jatketaan 2006 loppuun.

Työhyvinvointi. Henkilöstön hyvinvointiin liittyy mm. säännölliset kokoukset, TYKY-toiminta ja muu virkistys, kuten liikuntaharrastusten tukeminen. Yksikkö teki tutustumis- ja virkistysmatkan Etelä-Viroon keväällä 2005.

Henkilöstön osaaminen. Keskeisenä tavoitteena EU-tehtäviin liittyvän riittävän koulutuksen turvaaminen sekä kansainvälisten yhteyksien ylläpitäminen ammattitaidon säilyttämiseksi.

4 MUUT ASIAT

Sovittiin, että osasto päivittää tuloskortin vuoden 2006 ja lähivuosien hankkeiden osalta. Pohjana osaston tulee käyttää vuoden 2005 tuloskortin mukaista rakennetta ja esittämistapaa.

5 TULOSRAPORTOINTI

Tuloskorttihankkeiden etenemistä seurataan ministeriön johtoryhmässä säännöllisin väliajoin, minkä lisäksi yksikkö raportoi tässä tulossopimuksessa sovittujen tavoitteiden toteutumistilanteesta puolivuosisikatsauksen (raportointi 18.8.2006 mennessä) ja vuodelta 2006 laadittavan toimintakertomuksen (raportointi 23.2.2007 mennessä) yhteydessä.

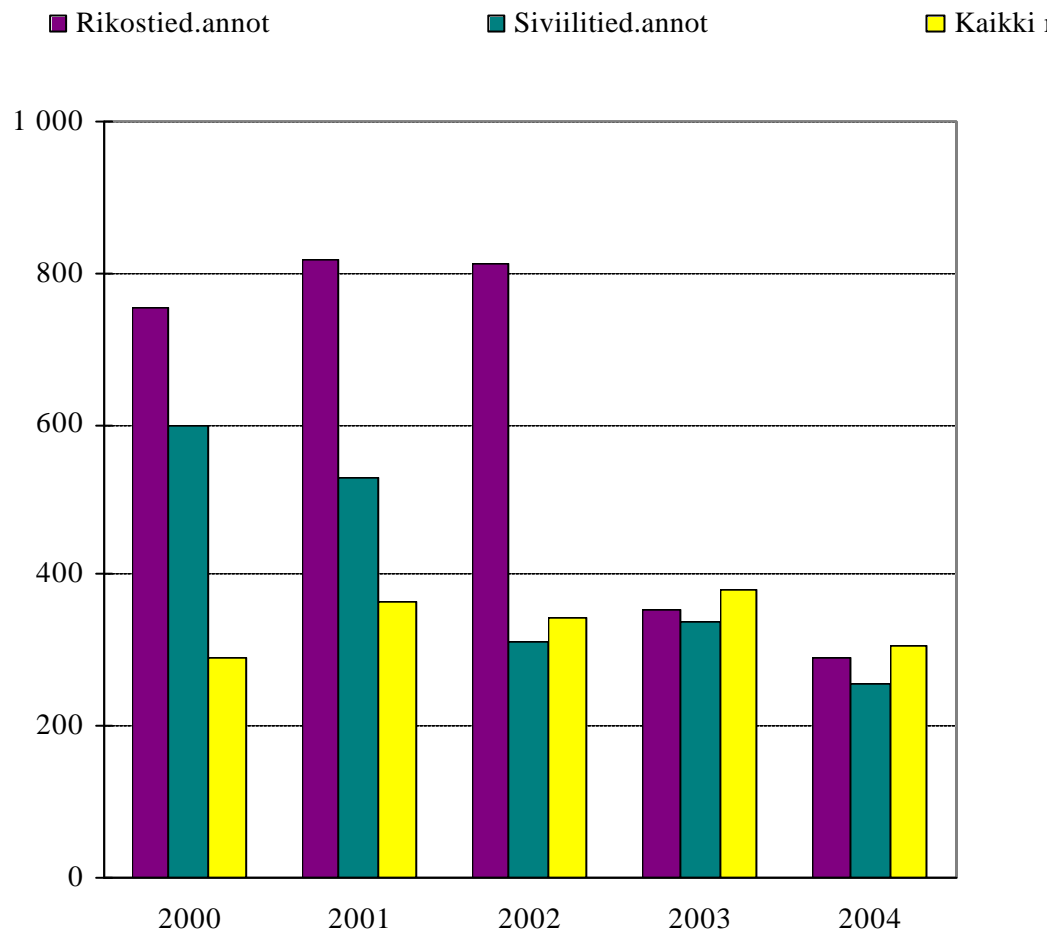
Oikeusministeriössä 7.11.2005

Kirsti Rissanen
Kansliapäällikkö

Merja Norros
Johtaja

Oikeusministeriön kautta kulkeneet kansainväliset oikeusapupyynnöt v. 2000-2004.

	2000	2001	2002	2003	2004
<i>Rikostied.annot</i>	753	817	813	355	294
<i>Siviilitied.annot</i>	598	529	314	337	257
<i>Kaikki muut asiat</i>	292	367	344	380	305
<i>Yhteensä</i>	1643	1713	1471	1072	856

LIITE 2 B

Eila Virta 27.7.2005
kirjauksia

Kansainväliset oikeusapuasiat 2004

Rikosasiat	kerroin	(a)	(s)	yhteensä	vtp	kirjauksia
711 tiedoksiannot	2,78	177	117	294	818	1406
712 tod.vast.otto	3,32	78	84	162	538	862
713 syytteensiirto	4,7	2	9	11	52	74
719 muut asiat	2,2	2	3	5	11	21
76 luovutus	13,38	13	5	18	241	277
75 tuomitunsiirto	7	14	11	25	175	225
78 lakitiedustelu	2,92	7	6	13	38	64
		293	235	528	1873	2929
Siviiliasiat		(a)	(s)	yhteensä	vtp	kirjauksia
721 tiedoksiannot	1,2	118	139	257	330	844
722 tod.vast.otto	1,6	3	6	9	15	33
723 Holhoussten siirto	3	2	3	5	15	25
729 muut asiat	1,25	2	10	12	15	39
731 OM:n myönt. oik.apu	3	5	0	5	15	25
732 muut oik.apuhak.	2	0	1	1	2	4
741 Lapsikaappaus	13,87	7	9	16	222	254
742 kv-huolto-ja tapaamisoik	4,25	3	1	4	17	25
		140	169	309	631	1249

79 muut sekalaiset tiedustelut ja pyynnöt 19 kpl

Kansainväliset oikeusapuasiat 2005 arvio

Rikosasiat	(a)	(s)	yhteensä	vtp	kirjauksia
711 tiedoksiannot	72	138	210	584	1004
712 tod.vast.otto	75	104	179	594	952
713 syytteensiirto	4	3	7	33	47
719 muut asiat	3	3	6	29	41
75 luovutus	1	2	3	30	36
761 tuomitunsiirto	9	7	16	112	144
762 tuomitun väliaik.siirto	4	2	6	42	54
78 lakitiedustelu	8	7	15	45	75
	172	264	436	1469	2341
Siviiliasiat	(a)	(s)	yhteensä	vtp	kirjauksia
721 tiedoksiannot	122	96	218	279	715
722 tod.vast.otto	7	14	21	35	77
723 Holhoussten siirto	2	4	6	18	30
729 muut asiat	1	4	5	6	16
731 OM:n myönt. oik.apu	1	1	2	14	18
732 muut oik.apuhak.	1	1	2	3	7
741 Lapsikaappaus	9	2	11	152	174
742 kv-huolto-ja tapaamisoik	3	1	4	29	37
	146	123	269	536	1074

79 Muut sekalaiset pyynnöt 1 (a) 7 (s) 13 (vtp)

Tietohallintoyksikkö

TIETOHALLINTOYKSIKÖN TULOSTAVOITEASIAKIRJA 2006

Hyväksytty kansliapäällikön ja tietohallintoyksikön tulosneuvottelussa 21.9.2005

Sisällys

- 1 YKSIKÖN JOHDON KATSAUS LÄHIVUOSIEN NÄKYMIIN**
- 2 YKSIKÖN RESURSSIT VUODELLE 2006**
  - 2.1 Yksikön toimintamenot ja henkilöstömäärä**
  - 2.2 Muut yksikön toimialaan kuuluvat erityismenot**
- 3 YKSIKÖN TAVOITTEET VUODELLE 2006**
  - 3.1 Oikeuspolitiikan strategiaa toteuttavat keskeiset tavoitteet ja toimintalinjat 2006**
  - 3.2 Yksikön oman toiminnan kehittämistavoitteet**
  - 3.3 Yksikön henkilöstöä koskevat tavoitteet**
- 4 KESKEISET PAINOTUKSET OIKEUSHALLINNON TIETOTEKNIKKAKESKUKSEN KANSSA KÄYTÄVISSÄ TULOSNEUVOTTELUISSA**
- 5 MUUT ASIAT**
- 6 TULOSRAPORTOINTI**

TIETOHALLINTOYKSIKÖN TULOSSOPIMUS

1 YKSIKÖN JOHDON KATSAUS LÄHIVUOSIEN NÄKYMIIN

Keskeiset toimintaympäristön muutokset liittyvät teknisen ympäristön ikääntymiseen, erilaisten laitteistojen ja ohjelmistojen tuen poistumiseen ja uusien palvelujen tarvitsemiin uusiin alustoihin ja ohjelmistoihin. Vuonna 2006 perustekniikan uusiminen on tärkein kehityskohde.

Tietohallinnon ohjausprosessia on syytä kehittää. Tietotekniikkakeskus erotetaan ministeriöstä 1.1.2006. Tietohallintoyksikön rooli on muuttumassa vahvemmin tilaajan ja tilaamisen tuen rooliksi.

Valtion yhteistä tietohallintoa rakennetaan. Yksikkö osallistuu aktiivisesti yhteisten linjausten muodostamiseen ja toisaalta yhteisten linjausten sitouttamiseen. Yhteisten palvelujen tuottamista kehitetään valtionhallinnossa. Palvelukeskukset verkostuvat ja niiden osalta tapahtuu erikoistumista.

2 YKSIKÖN RESURSSIT VUODELLE 2006

2.1 Yksikön toimintamenot ja henkilöstömäärä

Yksikön tavoitertoimintamenotaso vuonna 2006 on 450 000 euroa. Yksikölle myönnetään vuoden 2006 talousarviomäärärahaa **450 000 euroa**.

Yksikön henkilöstön enemmäistyövuyosimäärä vuonna 2006 on **6 henkilötyövuotta**.

Tuottavuusohjelman toteuttaminen edellyttää toimistohenkilöstön tehtävien uudelleen järjestelyä.

2.2 Muut yksikön toimialaan kuuluvat erityismenot

Hallinnonalan yhteiset tietohallintomenot

Sovittiin hallinnonalan yhteisen tietohallinnon menoiksi ministeriön momentilla (25.01.21.3) **2 512 000 euroa**. Määrärahojen uudelleen kohdentamisesta voidaan sopia tietohallinnon yhteistyöryhmässä vuodelle 2006 myönnettyjen vuodelta 2005 siirtyvien määrärahojen puitteissa.

Yhteiset tietohallintomenot jakautuvat tuotantopalveluiden osuuteen, 1.504.000 euroa ja kehittämistehtävien osuuteen, 1.008.000 euroa.

Vuoden 2006 kehittämispalveluiden käyttösuunnitelman tiivistelmä:

Verkkopalvelustrategian toteuttaminen 330.000 euroa:

- Sisältää sähköisen asioinnin alustan käyttöönoton jatkamisen tehtävät, kuten sivustojen siirron uudelle alustalle ja Oikeusrekisterikeskuksen Minttu-rekistereiden alustan vaihdon aiheuttamat kustannukset, poislukien ORK:n toiminnalliset kehittämistarpeet. Siirrettävät rekisterit ovat konkurssi- ja yrityssaneerausrekisteri, velkajärjestelyrekisteri, liiketoimintakieltorekisteri ja kaupanvahvistajarekisteri.

Poliisin ja oikeuslaitoksen yhteyksien luominen 200.000 euroa:

- Sisältää POOL-hankkeessa priorisoituja kehittämistehtäviä, mm. rangaistusvaatimusten sähköisen välityksen mahdollistaminen, portaalipalvelut kuten sakkolaskuri, sakkorekisteriote, rikosvaihekyselyt ja haaste- ja haastehakemusdokumenttien haku portaalista.

Tietosuojan ja tietoturvan kehittäminen ministeriössä ja hallinnonalalla 88.000 euroa:

- Etäkäyttöratkaisujen rakentaminen ja monikanavatuki.

Keskeiset tietotekniikan soveltamishankkeet 150.000 euroa:

- Kehitys- ja testausympäristöjen lisenssikustannukset ja kehitys- ja testausjärjestelmien versiotasojen ajan tasalla säilyttämisen kustannukset. Järjestelmäliittymien yhteiset osuudet esim. Uljaksessa, Rajsassa, VATissa, VATissa, Tuomaksessa ja Sakarissa.
- Valmistautuminen toimistojärjestelmän vaihtoon, mm. koulutus ja asiakirjakonversioita.

Metatietojärjestelmäkehitys 50.000 euroa:

- Meta-Raske -hanke yhteistyönä eduskunnan, VM:n ja OM:n kesken. Sisältää lainvalmisteluprosessin sanasto- ja rakennetyön. Hanke päättyy vuonna 2006.

Johtamisen tietotuen parantaminen 180.000 euroa:

- Tietovarastoinnin suunnittelu ja toteutus jatkuvat vuonna 2006. Tarkoitus on panostaa johdon tietojärjestelmään ja raporttituotannon kehittämiseen vuoden 2006 alkupuolella. Kehitetään intranetin raporttinäkymää ja olemassaolevien pohjatietojen hyväksikäyttöä tuottamalla tietovarastoista yhdistelmätietoa.

Yleiset konsultointitehtävät 10.000 euroa.

Oikeusministeriön ja sen yhteydessä toimivien erillisvirastojen tietohallintopalvelusopimus

Todettiin, että ministeriön tietohallintopalvelusopimuksen mukaisiin menoihin on ministeriön momentilla (25.01.21.2) varattu **1 260 000 euroa** ja ministerin yhteydessä toimivien erillisvirastojen yhteisiin tietohallintomenoihin eräiden virastojen momentilla (25.01.21.2) **100 000 euroa**.

Sovittiin, että tietohallintoyksikkö vastaa OTTK:n kanssa tehtävän ministeriön tietohallintopalveluita koskevan palvelusopimuksen laadinnasta yhteistyössä ministeriön osastojen ja yksiköiden kanssa ja että yksikkö allekirjoittaa sopimuksen tältä osin.

3 YKSIKÖN TAVOITTEET VUODELLE 2006

3.1 Oikeuspolitiikan strategiaa toteuttavat keskeiset tavoitteet ja toimintalinjat 2006

Tietohallinnon keskeisinä tavoitteina vuonna 2006 on kehittää ministeriön ja hallinnonalan tietotekniikan hyväksikäyttöä siten, että oikeusministeriö ja sen hallinnonala olisi julkisella sektorilla eräs edellä kävijöitä sähköisten palvelujen tuottajina ja tietotekniikan soveltajina. Asiakastytyväisyyttä pyritään parantamaan (vähintään arvosana 4 asteikolla 1-5) ja käytettävyydestä huolehtimaan (vähintään nykyisillä tasolla, tavoitteena 9.9). Palveluja pyritään viemään verkkoon (seurataan vertaamalla sähköisten tapahtumien määrää manuaalisesti hoidettuihin tapahtumiin). Tietotekniikalla tuetaan ministeriön oikeuspoliittisia tavoitteita. Tietoteknisiä palveluluja tuotetaan entistä taloudellisemmin ja tuottavasti.

Tietohallinnon tavoitteena vuonna 2006 on huolehtia siitä, että ministeriön ja hallinnonalan perusteknologia uusitaan siten, että toiminta on turvattu ja uusia palveluja voidaan rakentaa. Painopistealueina ovat käyttöjärjestelmän uusiminen, tietoliikenne-, lähi- ja puhelinverkkojen ja teknologian kehittäminen, ohjelmistoversioiden päivittäminen uudempiin versioihin sekä tietoturvaluusuratkaisujen kehittäminen. Näillä luodaan peruste edellä mainituille yleisille tavoitteille, asiakastytyväisyydelle, käytettävyydelle, tietoturvalle sekä taloudelliselle ja tuottavalle toiminnalle.

Tietoturvan osalta huolehditaan siitä, että vuonna 2005 – 2006 valmistuvat tietoturvasuunnitelmat otetaan käyttöön ministeriössä ja hallinnonalalla.

Sähköisiä asiointipalveluja ja niiden edellytyksiä kehitetään edelleen kaikilla toimintasektoreilla. Uusi tekninen sähköisen asioinnin alusta otetaan käyttöön. Poliisi- ja oikeuslaitosyhteistyötä jatketaan yhteisen sähköisen oikeusprosessin kehittämiseksi.

Tietohallinto tukee useita merkittäviä sovellushankkeita. Tärkeimmät ovat vuonna 2006 vaalitietojärjestelmän kehittäminen, lukuisat Palvon hankkeet, sähköisen kiinteistövaihdannan ratkaisut sekä sähköiseen oikeusprosessiin liittyvät hankkeet, kuten digitaalinen oikeussali ja videoteknologian käyttöönotto sekä siviiliasioiden tuomiorekisterin ja sähköisen täytäntöönpanoperusteen kehittäminen.

Ministeriön ohjauksen ja johtamisen tueksi jatketaan tietopalvelun ja tietovarastoinnin kehittämistä. Erityisesti panostetaan lainvalmistelunprosessin ohjauksen ja seurannan tukemiseen.

3.2 Yksikön oman toiminnan kehittämistavoitteet

Vuonna 2006 viedään läpi tietohallinnon ohjausmallin kehittäminen ja tietoteknisten palvelujen tuottamisen organisointi. Yksikön rooli ministeriössä tietohallinnon strategisessa suunnittelussa ja ohjauksessa täsmennetään ja vakiinnutetaan niiden tavoitteiden mukaisesti, jotka määritellään vuoden 2005 lopulla organisointityön yhteydessä. Tietohallintoyksikön yhteistyötä valtion IT-johtamisyksikön kanssa kehitetään osallistumalla yhteisiin hankkeisiin ja strategisten tavoitteiden luomiseen.

3.3 Yksikön henkilöstöä koskevat tavoitteet

Yksikön henkilöstön määrä on vuoden 2006 alussa 5 henkilöä, tietohallintojohtaja, 3 erityisasiantuntijaa (teknisestä arkkitehtuurista vastaava, tietoturvavastaava, palveluista ja palvelusopimuksista vastaava) sekä osastosihteeri. Yksi erityisasiantuntija on virkavapaalla. Ketään ei ole jäämässä eläkkeelle.

Kaikki osaltaan osallistuvat tietohallinnon strategiseen suunnitteluun ministeriön suunnitteluprosessin osana. Keskeistä on ollut ministeriön ja osastojen tukeminen tietotekniikan hyödyntämisessä ja tarvittavien palvelujen määrittelyssä. Virkanimikkeet ovat kohdallaan eivätkä myöskään vuonna 2006 organisoinnin yhteydessä edellyttä muutoksia. Käytännön tukitoimista on sovittu vuonna 2005 tietohallinnon vastuualueen sisällä ja vuonna 2006 sovitaan palvelusopimuksella OTTK:n ja Palvon kanssa.

Tietohallinnon uudelleen organisoinnin puitteissa henkilöstön tehtävät määritellään osittain uudelleen keskittyen strategiseen suunnitteluun ja tietohallinnon toimintojen ohjaukseen. Tehtävistä karsitaan operatiiviset tehtävät, jotka jäävät selvemmin OTTK:n tehtäviksi.

Osaamisen kehittymisestä huolehditaan osallistumalla tietohallinnon alalla tapahtuvaan koulutukseen, yhteistoimintaan ja erilaisiin tilaisuuksiin. Yksikkö on jäsen muun muassa Gartner Group:issa valtionhallinnon sopimusten puitteis sa.

4 KESKEISET PAINOTUKSET OIKEUSHALLINNON TIETOTEKNIIKKA- KESKUKSEN KANSSA KÄYTÄVISSÄ TULOSNEUVOTTELUISSA

Oikeushallinnon tietotekniikkakeskus (OTTK) muodostetaan erilliseksi ministeriön hallinnonalan virastoksi vuoden 2006 alusta. Vuoden 2005 aikana on ministeriön tietohallinnon organisoinnin yhteydessä suunniteltu myös OTTK:n sisäistä organisointia vastaamaan paremmin uusiin palvelutarpeisiin. Resurssien ja osaamisen kohdentamista painopistealueisiin, ostamisen osaamisen kehittämistä ja tarkempaa määrittelyä itse tehtävien ja ulkoa ostettavien palveluiden osalta edellytetään.

Todettiin, että vuoden 2006 talousarvioehdotuksen mukaisesti OTTK:n tavoite-toimintamenotaso vuonna 2006 on **4 670 000 euroa** ja enimmäishenkilötyövuosimäärä **84 henkilötyövuotta**.

Palvon johdosta OTTK:lta siirtyvien tehtävien vaikutus huomioidaan tulosneuvotteluissa. OTTK:lta edellytetään henkilöstösuunnitelmaa, jossa huomioidaan Palvon vaikutukset, eläköityminen ja muuttuneet palvelutarpeet. Tietoteknisen tuen organisointi ja tehtävien määrittely vankiloiden mikrotukihenkilöiden ja alueellisten tukihenkilöiden osalta sekä järjestelmänhallinnan kehittäminen on OTTK:n keskeisiä tehtäviä vuonna 2006 ja ne vaikuttavat koko tietohallinnon tukipalveluiden järjestämiseen.

OTTK:n palveluiden onnistumista mitataan asiakastytyvyydellä, käytettävyydellä sekä palvelujen tuottamisen tehokkuudella ja tuottavuudella. Mittauksen kehittämistä jatketaan varsinkin kokonaiskäytettävyyden osalta (mitataan käyttäjän kannalta ja tavoitellaan 99 prosentin kokonaiskäytettävyyttä) pyritään . Palvelusopimuksien sisältöä ja palvelujen tarkempaa määrittelyä kehitetään. Tavoitteena on se, että palvelusopimuksessa määritelty asiakas saa selkeän kuvan tuotettavista palveluista (mitataan asiakastytyvyydellä).

5 MUUT ASIAT

Sovittiin, että yksikkö päivittää tulosneuvotteluasiakirjan tulosneuvotteluissa sovittujen päätösten mukaisesti tulossopimuksen muotoon.

Sovittiin, että yksikkö päivittää tuloskortin vuoden 2006 ja lähivuosien hankkeiden osalta (Tulosneuvotteluissa oli esillä vuoden 2005 tuloskortin rakenteen ja eistämistavan mukaisesti päivitetty tuloskortti).

6 TULOSRAPORTOINTI

Tuloskorttihankkeiden etenemistä seurataan ministeriön johtoryhmässä säännöllisin väliajoin, minkä lisäksi yksikkö raportoi tässä tulossopimuksessa sovittujen tavoitteiden toteutumistilanteesta puolivuosisikatsauksen (raportointi 18.8.2006 mennessä) ja vuodelta 2006, laadittavan toimintakertomuksen (raportointi 23.2.2007 mennessä) yhteydessä.

Kansliapäällikkö
Kirsti Rissanen

Tietohallintojohtaja
Kari Kujanen

Viestintäyksikkö

VIESTINTÄYKSIKÖN TULOSTAVOITEASIAKIRJA 2006

Hyväksytty kansliapäällikön ja viestintäyksikön tulosneuvottelussa 13.10.2005

Sisällys

- 1 YKSIKÖN JOHDON KATSAUS**
- 2 YKSIKÖN RESURSSIT VUODELLE 2006**
- 3 YKSIKÖN TULOSTAVOITTEET VUODELLE 2006**
  - 3.1 Oikeuspolitiikan strategiaa toteuttavat keskeiset tavoitteet ja toimintalinjat 2006**
  - 3.2 Yksikön oman toiminnan kehittämistavoitteet**
  - 3.3 Yksikön henkilöstöä koskevat tavoitteet**
- 4 TULOSRAPORTOINTI**

LIITE Viestinnän seuranta- ja arviointijärjestelmä - VISA –Pikatesti

VIESTINTÄYKSIKÖN TULOSSOPIMUS

1 YKSIKÖN JOHDON KATSAUS

Viestintäyksikön toimintaa leimaa koko ensi vuoden Suomen EU-puheenjohtajuus. EU-viestintää hoidetaan pitkäjänteisesti niin, että sitä tehostetaan jo hyvissä ajoin ennen puheenjohtajuuskauden alkua.

2 YKSIKÖN RESURSSIT VUODELLE 2006

Yksikön tavoitetoimintameno- ja -menotaso vuonna 2006 on 500 000 euroa. Yksikölle myönnetään vuoden 2006 talousarviomäärärahaa 390 000 euroa, minkä lisäksi yksiköllä on käytössään vuodelta 2005 siirtyneet määrärahat. Yksikön määrärahat sisältävät EU-puheenjohtajuudesta aiheutuvia kertamenoja n. 20 000 euroa.

Yksikön henkilöstön enimmäishenkilötyövuosimäärä 2006 on 6 henkilötyövuotta.

3 YKSIKÖN TULOSTAVOITTEET VUODELLE 2006

3.1 Oikeuspolitiikan strategiaa toteuttavat keskeiset tavoitteet ja toimintalinjat 2006

EU-puheenjohtajuuskauden viestintä

Ensi vuoden keskeisin tavoite on EU-puheenjohtajuuteen liittyvän viestinnän kattava ja monipuolinen hoitaminen. Viestinnässä tuodaan mahdollisimman käytännönläheisellä tavalla esiin EU:ssa käsiteltäviä asioita ja niiden merkitystä.

Alkuvuonna keskeisintä on puheenjohtajakauden valmistautuminen, jotta sen aikana pystytään riittävän nopeasti hoitamaan kaikki eteen tulevat tehtävät. Käytännössä viestintäyksikön työ painottuu paljolti kotimaassa järjestettäviin kokouksiin, joista tärkein on Tampereella syyskuussa järjestettävä epävirallinen oikeus- ja sisäasiainneuvosto. Kansainvälisille vieraille kerrotaan näiden kokousten yhteydessä mm. suomalaisista hyvistä toimintamalleista.

- Viestinnän tavoitteena on lisätä tietämystä EU:n oikeudellisesta yhteistyöstä. Pyrkimyksenä on saada EU-puheenjohtajuuskaudella näkyvyyttä oikeusministeriön asioille.

- Neuvostoihin liittyvää viestintää tehostetaan mm. järjestämällä niitä edeltäviä taustatilaisuuksia suomalaiselle medialle.

- EU-asioita koskevat uudet verkkosivut avataan keväällä 2006: niiden kiinnostavuutta voidaan mitata kävijämäärillä.

- Suomessa järjestettävien kokousten yhteydessä jaetaan englanninkielinen lehti ja muuta aineistoa, jossa kerrotaan muun muassa suomalaisista hyvistä käytännöistä.

Verkkoviestintä

Verkkoviestinnässä tavoitteena on om.fi-sivujen siirtäminen uuteen julkaisujärjestelmään ennen EU-puheenjohtajuuskautta. Siirron yhteydessä sivujen ulkoasua ja sisältörakennetta kehitetään muun muassa ottamalla huomioon vuonna 2005 tehdyssä käyttäjäkyselyssä saatu palaute.

Uudessa julkaisujärjestelmässä otetaan käyttöön tiedonsiirtoyhteys Oskarista om.fi:n Vireillä-osioon. Näin voidaan lisätä mm. ministeriön strategisten painopisteiden näkyvyyttä sekä tietojen ajantasaisuutta – myös ruotsinkielisten hanketietojen osalta.

Uusi julkaisujärjestelmä parantaa osaltaan englanninkielisten verkkosivujen toimivuutta. Sivuilla olevaa englanninkielistä ajankohtaistietoa lisätään mm. osana EU-puheenjohtajuuskauden viestintää.

- Tehdään yleiskatsaus oikeusministeriön kaikista verkkosivustoista sekä niitä hoitavista henkilöistä ja heidän työmäärästään. Katsauksen pohjalta arvioidaan verkkoviestinnän vaatimat resurssi- ja kehittämistarpeet. Otetaan asia esille osastopäällikkökokouksessa maaliskuussa 2006.

Vaaliviestintä ja kansalaisvaikuttamisen politiikkaohjelmaan liittyvä viestintä

Yhteistyössä vaaliyksikön kanssa tuetaan kansalaisvaikuttamisen politiikkaohjelman tavoitetta äänestysaktiivisuuden parantamiseksi. Tammikuun presidentinvaaleissa viestintää kehitetään mm. vuonna 2004 toimineen vaalitiedotustyöryhmän ehdotusten pohjalta (kirje uusille äänestäjille, tv- tietoisuus, selkokieline esite esimerkiksi vammaisryhmien tarpeisiin sekä äänestäjille lähetettävän ilmoituskortin kehittäminen).

Valmistellaan vuoden 2007 eduskuntavaalien viestintää. Viestintäyksikkö on mukana Juhlavaali 2007 -työryhmässä, jossa oikeusministeriön, eduskunnan ja nuorisojärjestöjen edustajat suunnittelevat ja toteuttavat äänestysaktiivisuuden lisäämiseen tähtääviä toimia. Osallistutaan vaalisivujen www.vaalit.fi kehittämiseen.

Tuetaan edelleen kansalaisvaikuttamisen politiikkaohjelman viestintää. Keskeinen hanke on alkuvuodesta 2006 avattavan kansanvalta-portaalin valmistelu. Osallistutaan valtionhallinnon tarpeita palvelevan sähköisen kuulemisen foorumin rakentamiseen. Foorumi avataan vuoden 2006 aikana.

Ministeriön toimintaa koskeva viestintä

Osallistutaan oikeusministeriön vuosikertomuksen laadintaan. Vuosikertomus on tarkoitus uudistaa mm. EU-puheenjohtajuuskautta ajatellen. Vuosikertomus tehdään suomeksi ja ruotsiksi ja siitä tehdään erillinen versio englanniksi.

Muutosviestintä

Tuetaan viestinnällä oikeusministeriön hallinnonalalla meneillään olevien henkilöstön asemaan vaikuttavien uudistusten läpivientä.

- Viestitään aktiivisesti ja säännönmukaisesti henkilöstölle talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksen toteuttamiseen liittyvistä ajankohtaisista asioista ja tuetaan uutta virastoa sen oman tiedotustoiminnan käynnistämisessä.
- Tuetaan Rikosseuraamusvirastoa RAKE-uudistukseen liittyvässä viestinnässä.
- Tuetaan oikeushallinto-osastoa ulosotto-organisaation uudistamiseen liittyvässä viestinnässä.

Lainmuutoksiin liittyvä viestintä

Tuetaan vuoden 2006 alussa voimaan tulevaan riita-asioiden sovittelumenettelyyn liittyvää oikeushallinto-osaston ja tuomioistuinten viestintää. Jatketaan vankeuslain voimaantuloon liittyvää viestintää yhteistyössä kriminaalipoliittisen osaston ja Rikosseuraamusviraston kanssa.

3.2 Yksikön oman toiminnan kehittämistavoitteet

Kehitetään toiminnan arviointia kokeilemalla, miten valtionhallinnon viestintä 2007 – hankkeessa kehitetty VISA – valtionhallinnon viestinnän seuranta- ja arviointijärjestelmän pikatesti soveltuu oikeusministeriön viestinnän arviointiin (liitteenä).

Osana EU-puheenjohtajuuskauteen valmistautumista tehdään viestintäyksikön opintomatka Brysseliin. Lisäksi osallistutaan valtioneuvoston tiedottajille järjestettyyn EU-koulutukseen. Muussa koulutuksessa pyritään erityisesti lisäämään verkkoviestinnän osaamista.

3.3 Yksikön henkilöstöä koskevat tavoitteet

Laaditaan kaikkia yksikön henkilöitä koskeva osaamiskartoitus.

4 TULOSRAPORTOINTI

Tuloskorttihankkeiden etenemistä seurataan ministeriön johtoryhmässä säännöllisin väliajoin, minkä lisäksi yksikkö raportoi tässä tulossopimuksessa sovittujen tavoitteiden toteutumistilanteesta puolivuosisikatsauksen (raportointi 18.8.2006 mennessä) ja vuodelta 2006 laadittavan toimintakertomuksen (raportointi 23.2.2007 mennessä) yhteydessä.

Oikeusministeriössä 19.10.2005

Kirsti Rissanen
Kansliapäällikkö

Pirkko Kauppinen
Tiedotuspäällikkö

LIITE Viestinnän seuranta- ja arviointijärjestelmä - VISA -Pikatesti

Viestinnän seuranta- ja arviointijärjestelmä – VISA – Pikatesti

Tämän VISA -pikatestin avulla voit testata, mikä on organisaatiosi viestinnän ja tiedonvälityksen toimivuuden tila ja missä olisi parantamisen varaa. Testin avulla kukin voi tarkastella myös oman työnsä kannalta viestinnän toimivuutta organisaatiossa ja sen eri tasoilla. Testi perustuu tutkimuksessa esiinnousseisiin viestinnän teemoihin ja seurannan kohteisiin, ja se käsittää sekä sisäisen että ulkoisen viestinnän tilan arvioinnin. Testissä tehtävänä on arvioida viestinnän eri osa-alueita niille asetettujen tavoitteiden kannalta. Testiä voidaan myös käyttää yksikön viestintäsuunnitelman runkona. Se osoittaa alueita, joita tulisi ottaa huomioon

A = asia hyvin hoidossa ja systemaattisesti arvioitu

B = asia hyvin hoidossa

C = asian merkitys on tiedostettu/asian hoitaminen aloitettu

D = asia kokonaan hoitamatta

	A	B	C	D
1. Viestinnän asema strategian toteuttamisessa				
- onko organisaation viestinnästä vastaava mukana päättämässä hallinnonalaan koskevasta strategisesta työskentelystä				
- onko ylin poliittinen ja/tai hallinnollinen johto liittynyt viestinnän riittävästi strategian toteuttamiseen				
- onko strategisella johdolla ja viestinnän toimijoilla säännöllistä yhteistyötä viestinnän asioista (kuten palaverit, suunnittelupäiviä, muita yhteistoiminnan muotoja)				
- onko sisäisen viestinnän toimivuuden seuranta järjestetty säännöllisesti ja arvioidaanko sitä osana strategista johtamista				
2. Strategisen viestintäsuunnitelman merkitys				
- onko organisaatiolla strategista viestintäsuunnitelmaa, jonka toteutumista seurataan				
- näkyvätkö organisaation strategiset painopistealueet viestinnän toteutuksessa				
- onko kansalaisten tiedolliset tarpeet ja odotukset otettu huomioon viestinnän suunnittelussa ja määritelty tavoitteet niiden suhteen				
- onko organisaation sidos- ja yhteistyöryhmät määritelty selkeästi ja tavoitteellisesti				
3. Viestinnän kytkeminen vuosisuunnitteluun				
- onko viestinnän organisoimille ja resurssien kehittämiseksi asetettu selkeät tavoitteet vuosittaisissa tulosneuvotteluissa tai toimintasuunnitelmissa				

- koordinoiko viestintäyksikkö myös muiden yksiköiden viestinnän suunnittelua ja toteutusta (viestinnälliset toimenpiteet, jotka koskevat viestintäyksikön lisäksi muitakin yksiköitä ja substanssivirkamiehiä)				
- onko hankesuunnitelmissa otettu huomioon viestintäsuunnitelma ja sen rahoitus				
- toimiiko viestintä- tai tiedotusyksikön oma viestinnän sisältöä koskeva vuosi- tai puolivuosisuunnittelu säännöllisesti				
4. Viestinnän organisointi ja vastuusuhteet				
- onko poliittisen ja hallinnollisen viestinnän väliset suhteet ja vastuut määritelty				
- onko ministeriön ja hallinnonalan välinen viestinnän työnjako selvä ja arvioidaanko yhteistyön toimivuutta säännöllisesti				
- onko viestintä organisoitu siten, että se tukee riittävästi organisaation eri tasojen ja yksiköiden viestinnällistä toimintaa				
- onko viestinnän vastuusuhteet selkeästi määritelty normaaliaikojen viestintätarpeita varten (kuka vastaa mistäkin, kuka on viestintävastuussa milloinkin)				
5. Viestinnän resurssit ja varautuminen kriiseihin				
- onko organisaatiolla tavoitteisiin ja tehtäviin nähden riittävästi voimavaroja (ihmisiä, rahaa, välineitä, ulkoisia viestintäpalveluja)				
- onko organisaatiolla toimiva ja testattu ohjeistus kriisitilanteiden (normaalista poikkeavien häiriötilanteiden) viestintää varten				
- onko kriisitilanteiden päivystysjärjestelyistä laadittu ohjeistus				
- onko viestinnän vastuusuhteet määritelty selkeästi kriisiviestintää vaativia tilanteita varten (kuka vastaa mistäkin, kuka on viestintävastuussa milloinkin)				
6. Viestinnän toteutus ja laadun seuranta				
- seurataanko viestinnän ymmärrettävyyttä ja perillemenoja organisaation ja kansalaisten näkökulmista säännöllisesti				
- onko varmistettu, että julkisiin viestintätilanteisiin joutuvilla on siihen riittävät valmiudet				
- käsitelläänkö viestintäyhteistyön kehittämistä säännöllisesti muiden viranomaisten kanssa				
- onko varmistettu, että viestintä- tai tiedotusyksikön palvelut ovat kaikkien tiedossa ja helposti saatavilla				
- selvitetäänkö organisaatiossa eri osastojen, yksiköiden ja henkilökunnan tiedontarpeita säännöllisesti				

7. Julkisen keskustelun seuranta				
- seurataanko mediassa käytävää organisaatiota koskevaa tai sen toimintaan liittyvää keskustelua säännöllisesti ja systemaattisesti (mediaseuranta)				
- ennakoitaanko organisaation kannalta tärkeitä julkisuudessa esille nousevia, toiminnan kannalta tärkeitä heikkoja signaaleja säännöllisesti				
- onko mediajulkisuutta (mediaseurantaa) koskeva aineisto helposti kaikkien viestinnän toimijoiden saatavilla				
- pidetäänkö mediaan yhteyksiä suunnitelmallisesti ja arvioidaanko yhteyksien toteutumista säännöllisesti				
- onko mediasuhteet ja mediaseuranta otettu huomioon vuosittaisissa tulosneuvotteluissa tai toiminta- ja taloussuunnitelmissa				
8. Kansalaisjulkisuus				
- kootaanko kansalaisten organisaation viestintään kohdistuvista kokemuksista ja odotuksista säännöllisesti tietoja				
- edistääkö organisaatio viestinnän keinoin kansalaisten osallistumista ja vaikutusmahdollisuuksia toimialan asioihin				
- asetetaanko tulosneuvotteluiden yhteydessä organisaation sisällä ja hallinnonalalla konkreettisia tavoitteita organisaation ja kansalaisten välisen vuorovaikutuksen edistämiseksi				
9. Asiantuntijajulkisuus ja kansalaisyhteisöt				
- pidetäänkö yhteistyökumppaneihin säännöllisesti yhteyttä niiden viestinnällisten odotusten ja tarpeiden kartoittamiseksi (asiakaspalautteet, kyselyt ym.)				
- arvioidaanko organisaation yhteistyösuhteita eri sidosryhmiin ja kansalaisyhteisöihin säännöllisesti				
- huomioidaanko yhteistyökumppaneiden kokemukset viestinnän kehittämisessä tulosneuvottelutavoitteiden tai toiminta- ja taloussuunnitelmien yhteydessä				
10. Verkkojulkisuus				
- onko verkkoviestinnän kehittäminen kytketty kiinteästi viestinnän strategiseen johtamiseen ja toteuttamiseen				
- arvioidaanko verkkoviestintää säännöllisesti käyttäjien näkökulmasta (visuaalinen selkeys, informaation täsmällisyys, käytön helppous, tietojen ajantasaisuus, palautteeseen vastaaminen)				
- onko verkkoviestinnän kehittämistarpeet huomioitu riittävästi tulosneuvottelujen tai toiminta- ja taloussuunnitelmien yhteydessä				

- käytetäänkö verkkoa riittävästi myös hallinnonalaan koskevassa seurannassa ja tietojen keruussa				
11. Viestinnän osaamisen kehittäminen				
- onko viestinnän koulutustarpeita arvioitu ja osaamisen kehittämiseen laadittu suunnitelmat				
- onko organisaatiossa pitkäjänteinen, koko henkilöstön koulutustarpeet kattava viestinnän koulutussuunnitelma				
- onko viestintäkoulutus liitetty tulosneuvotteluihin tai toiminta- ja taloussuunnitelmiin				
- onko kriisiviestinnän koulutustarve kartoitettu ja kriisiviestintää harjoiteltu				
12. Viestinnän seuranta ja arviointi				
- toteutetaanko organisaatiossa säännöllisesti viestinnän itsearviointia				
- toteutetaanko organisaatiossa viestinnän vertaisarviointia ja "hyvien käytäntöjen" seuranta				
- toimeenpannaanko organisaatiossa viestinnän ulkoista arviointia				
- arvioidaanko kaikkien viestinnän tavoitteiden toteutumista säännöllisesti osana normaalia organisaation toiminnan suunnittelua ja arviointia				

Sisäinen tarkastus

SISÄISEN TARKASTUKSEN YKSIKÖN TULOSTAVOITEASIAKIRJA 2006

Hyväksytty kansliapäällikön ja sisäisen tarkastuksen yksikön tulosneuvottelussa 6.10.2005

Sisällys

- 1 YKSIKÖN JOHDON KATSAUS**
- 2 RESURSSIT VUODELLE 2006**
- 3 YKSIKÖN TULOSTAVOITTEET VUODELLE 2006**
  - 3.1 Oikeuspolitiikan strategiaa tukevat keskeiset tavoitteet ja toimintalinjat 2006**
  - 3.2 Yksikön oman toiminnan kehittämistavoitteet**
  - 3.3 Yksikön henkilöstöä koskevat tavoitteet**
- 4 MUUT ASIAT**
- 5 TULOSRAPORTOINTI**

SISÄISEN TARKASTUKSEN YKSIKÖN TULOSSOPIMUS

1. YKSIKÖN JOHDON KATSAUS

Sisäisen tarkastuksen suuntaamisessa ja toiminnan kehittämisessä otetaan huomioon seuraavat toimintaympäristön muutokset:

- hallinnonalan organisaation rakenteissa, tehtävissä, työprosesseissa ja -menetelmissä toteutettavat muutokset, joista keskeisiä ovat Palvo, vankeinhoidon rakenneuudistus sekä ulosoton kokonaisuudistus.
- ulkoisesta toimintaympäristöstä johtuvat vaatimukset, joista keskeisiä ovat tulohajautuksen, riskien hallinnan sekä sisäiseen valvonnan kehittämiseen tähtäävien talousarviosäädösten toimenpito sekä tuottavuuskehitykselle asetetut vaatimukset
- sisäisen tarkastukseen kohdistuvien yhteistyö- ja laatuvaatimusten lisääntyminen.

2. RESURSSIT VUODELLE 2006

Yksikön tavoitetoimintameno taso vuodelle 2006 on **240 000 euroa**. Yksikölle myönnetään vuoden 2006 talousarviomäärärahaa 230 000 euroa, minkä lisäksi osastolla on käytettävissään vuodelta 2005 siirtyneet määrärahat.

Yksikön enimmäishenkilötyövuosimäärä vuodelle 2006 on **4 henkilötyövuotta**.

3. YKSIKÖN TULOSTAVOITTEET VUODELLE 2006

Tätä tulossopimusta täydentää erikseen laadittava sisäisen tarkastuksen ohjesäännön mukainen toimintasuunnitelma. Sen valmistelussa kuullaan osastoja ja kansliapäällikkö hyväksyy suunnitelman sen jälkeen, kun asia on käsitelty osastopäällikkökokouksessa.

3.1. Oikeuspolitiikan strategiaa tukevat keskeiset tavoitteet ja toimintalinjat 2006

Sisäisen tarkastus tukee hallinnonalan strategioiden toteutumista tuottamalla johdolle tarkastusten ja arviointien avulla tietoa sisäisen valvonnan asianmukaisuudesta ja riittävydestä. Tarkastukset kohdennetaan ministeriön johdon ja sisäisen tarkastuksen yhteiseen näkemykseen perustuen niin, että saatuja tietoja voidaan tehokkaasti hyödyntää toiminnan tuottavuuden, tuloksellisuuden ja vaatimustenmukaisuuden kehittämiseksi sekä hyvän johtamis- ja hallintotavan edistämiseksi.

Resursseja kohdennetaan myös talousarviolainsäädännön uudistusten toimeenpanoon liittyen sellaisiin konsultointi- ja asiantuntijatehtäviin, jotka edistävät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelyjen ja rakenteiden sekä näitä koskevan raportoinnin kehittämistä. Tähän liittyen sisäisen tarkastuksen yksikkö osallistuu ministeriön asettaman sisäisen valvonnan yhteistyöryhmän työhön (määräaika 31.6.06). Sisäisen tarkastuksen yksikkö järjestää syyskauden alkaessa ministeriön johdolle tarkoitetun keskustelutilaisuuden, jossa käsitellään hallinnonalan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämistä. Sovitut jatkoimet otetaan tarvittaessa huomioon vuoden 2006 loppukauden konsultointitehtävien suunnittelussa.

3.2. Yksikön oman toiminnan kehittämistavoitteet

Kehittämistoiminnan tavoitteena on parantaa tarkastus- ja arviointitoiminnan avulla hankittavan tiedon laatua ja hyödynnettävyyttä. Konsultointitehtävissä tavoitteena on vaikuttaa ennakkollisesti sisäisen valvonnan rakenteiden ja menettelyjen kehittämiseen. Kehittämisessä otetaan huomioon sisäisen tarkastuksen ammattistandardit ja talousarviosäädöksissä sisäiselle tarkastukselle asetetut vaatimukset. Tavoitteisiin pyritään seuraavin toimenpitein:

- Tarkastus- ja arviointitoiminnan prosesseja, työmenetelmiä sekä raportointia kehitetään osana tarkastus/arviointi- ja konsultointitehtäviä. Kokeilujen myötä hyviksi havaitut menettelyt dokumentoidaan työohjeistoksi, jota jatkuvasti kehitetään ja täydennetään. Kehittämistyö tähtää standardien mukaisiin menettelyihin ja on valmistautumista vuodelle 2007 suunniteltuun, ammattistandardien edellyttämään ulkoiseen laatuarviointiin.
- Toiminnan kustannus/vaikuttavuussuhteen parantamiseksi tarkastus/arviointi- sekä konsultointikohteita valittaessa lisätään riskiperusteisuutta samalla kun hallinnonalalla edistytään talousarviosäädösten mukaisesti riskien tunnistamisessa ja arvioinnissa.
- Laadunvalvontaa toteutetaan standardien mukaisin esimieskontrollein. Laadun kehittämisessä hyödynnetään asiakaspalautte- ja suositusten seurantamenettelyä. Tarkastukset arvioidaan dokumentoidusti kunkin tarkastuksen ja konsultointitehtävän päätyttyä. Sisäisen tarkastuksen ohjesääntöä päivitetään tarvittaessa.
- Sisäisen valvontaan ja tarkastukseen vaikuttavia tapahtumia ja muutoksia seurataan säännöllisesti yksikössä sovitun työnjaon mukaisesti. Yhteistyötä hallinnonalan eri toimijoiden ja sisäisen tarkastuksen välillä jatketaan ja tiivistetään integroimalla sisäisen tarkastuksen toiminnan suunnittelu ajallisesti ja sisällöllisesti ministeriön osastojen toiminnan suunnittelu- ja tulosohjausprosesseihin. Kehittämisessä hyödynnetään myös valtionhallinnon sisäisiä yhteistyöverkostoja ja muita ammatillisia foorumeja.

Arviointikriteerit:

- asiakaspalautteet ja tarkastusten toimenpideseurannasta saatava tieto
- vertailu 2003 vuoden tarkastuksiin
- sisäisten ohjeiden kattavuus ja käytettävyys

3.3. Yksikön henkilöstöä koskevat tavoitteet

Yksikön henkilöstön määrä ja rakenne 2006

Yksikön henkilöstö on toiminut nykyisessä kokoonpanossaan noin vuoden. Uudistettu rakenne on toimiva, joten määräaikaisena perustettu osastosihteerin virka vakinaistetaan. Virastojen välisiä tehtävien vaativuus- ja palkkavertailuja tehdään tarvittaessa kilpailukyvyyn säilyttämiseksi sekä toiminnan jatkuvuuden turvaamiseksi.

Vuonna 2006 kysymyksessä on erityisesti tarkastuspäällikön tehtävän vaatimus- ja palkkatason vertailusta.

Osaaminen

Vuonna 2006 täydennetään ammatillisia valmiuksia sisäisen tarkastuksen tehtäviin. Määrällinen tavoite vastaa vuoden 2005 tasoa. Painopiste on edelleen sisäisen tarkastuksen ammattistandardien hallinnan, atk-avusteisten menetelmien sekä hallinnonalan toimintojen ja järjestelmien tuntemuksen lisäämisessä. Osastosihteeri jatkaa oppisopimuskoulutuksena vhtt-merkonomin opintoja. Henkilöstön osallistumista ammatillisia valmiuksia parantavaan sidosryhmäyhteistyöhön tuetaan. Osaamisvaatimuksia ja niiden edellyttämiä koulutustarpeita käsitellään yksikkökokouksissa ja henkilökohtaiset osaamis- ja koulutustavoitteet sovitaan tulos- ja kehityskeskusteluissa.

Työhyvinvointi

Tarkastustyön luonteesta johtuen esimiehen ja työyhteisön tuki ovat tarkastustyötä tekeväälle tärkeitä voimavaran lähteitä. Työhyvinvointia ylläpidetään vuonna 2005 käynnistetyin yhteistyömuodoin, joihin kuuluu mm. arviointi- ja tarkastustehtävien toteuttaminen yhteisvastuuta korostavien menettelyin, työtehtävien realistinen mitoitus ja seuranta, osaamisen lisääminen, säännölliset yksikkökokoukset sekä henkilöstön vaikutusmahdollisuuksien turvaaminen omiin ja yksikön tehtäviin sekä toiminnan kehittämiseen liittyvissä asioissa.

Arviointikriteerit:

- koulutuspäivät (vertailu vuoteen 2005)
- työolobarometri (tai vastaava sisäinen selvitys)

4. MUUT ASIAT

Sovittiin, että yksikkö päivittää tulosneuvotteluasiakirjan tulosneuvotteluissa sovittujen päätösten mukaisesti tulossopimuksen muotoon.

5. TULOSRAPORTOINTI

Yksikkö raportoi tässä tulossopimuksessa sovittujen tavoitteiden toteutumistilanteesta puolivuositarkastuksen (raportointi 18.8.2006 mennessä) ja vuodelta 2006 laadittavan toimintakertomuksen (raportointi 23.2.2007 mennessä) yhteydessä.

Lisäksi yksikkö raportoi osastopäällikkökokoukselle vähintään kerran vuodessa osana tilinpäätösraportointia sekä muutoin kansliapäällikön kanssa erikseen sovittavalla tavalla. Tarkastus- ja muista toiminnan kannalta keskeisistä asioista raportoidaan kansliapäällikölle tarpeen mukaan.

Kansliapäällikkö Kirsti Rissanen

Tarkastuspäällikkö Riitta Laitinen

OIKEUSMINISTERIÖN TOIMINTAMENOMÄÄRÄRAHAT JA HENKILÖTYÖVUODET V. 2006
LIITE

	TP 2003	TP 2004	TP 2005 (alustava)	mu-%	Käytettävissä 2005	säästö(+)/ ylitys (-)	Tulossopimus 2006	Enimmäis- henkilö- työvuodet 2006
HALLINTOYKSIKKÖ	5 293 526	5 962 031	5 836 021	-2 %	6 179 423	343 402	5 810 000	44,0
TALOUSYKSIKKÖ	2 207 331	2 528 941	3 041 028	20 %	3 229 227	188 199	2 100 000	51,0
OIKEUSHALLINTO-OSASTO	3 124 843	3 286 015	3 148 247	-4 %	3 375 696	227 449	3 080 000	39,0
LAINVALMISTELUOSASTO	4 860 021	4 751 340	5 269 931	11 %	5 639 371	369 440	5 510 000	82,0
KRIMINAALIPOLIITTINEN OSASTO	1 613 433	1 733 244	1 789 629	3 %	1 982 404	192 775	1 900 000	26,0
YLIN JOHTO JA YHTEISET	1 415 092	1 432 110	1 303 123	-9 %	1 666 796	363 673	1 440 000	16,0
KANSALAISVAIKUTTAMISEN POL.OHJ.	2 921	138 923	518 456	273 %	690 153	171 697	550 000	
KANSAINVÄLINEN YKSIKKÖ	893 077	945 827	1 135 146	20 %	1 191 097	55 951	970 000	15,0
TIETOHALLINNON VASTUUALUE	3 861 213	4 213 847	4 681 931	11 %	4 686 436	4 505	450 000	6,0
KOMITEAT JA TOIMIKUNNAT	268 467	219 489	95 312	-57 %	220 000	124 688	250 000	
MINISTERIÖN YHTEISET	-121 506	-82 445	-87 734	6 %	0	87 734	0	
MINISTERIÖN TIETOHALLINTOMENOT (25.01.21.2)	916 569	1 312 733	1 821 041	39 %	1 360 486	-460 555	1 260 000	
HALLINNONALAN YHTEISET TIETOHALLINTOMENOT (25.01.21.3)	0	1 996 990	2 737 258	37 %	2 977 010	239 752	2 512 000	
OSASTOT YHTEENSÄ	24 334 987	28 439 045	31 289 389	10 %	33 198 099	1 908 710	25 832 000	279,0
TALOUSARVIO + LTA:T	24 819 000	29 298 000	31 169 000				23 969 000	
Edelliseltä vuodelta siirtynyt määräraha	1 395 036	1 879 050	2 738 005				2 617 616	
<i>jakamaton osuus (MP 10)</i>	400 643	31 177 050	708 906				154 789	
KÄYTETTÄVISSÄ OLEVAT MÄÄRÄRAHAT	26 214 036	31 177 050	33 907 005				26 586 616	
Siirtyy seuraavalle vuodelle (v. 05/06 arvio)	1 879 049	2 738 005	2 617 616				754 616	
siirtomäärärahan osuus TA:sta	8 %	9 %	8 %				3 %	

(* Kansalaisvaikuttamisen politiikkaohjelman osalta vuoden 2005 tulossopimussarakkeessa on arvio v. 2006 määrärahan käytöstä.